

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم ریاضی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۴۰	مدت پاسخگویی: ۶۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم ریاضی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

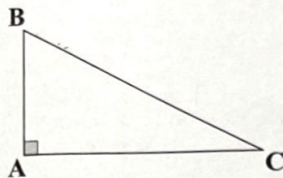
مدت پاسخگویی	شماره سوال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
	از	تا				
۶۰ دقیقه	۱	۱۰	اجباری	۱۰	ریاضی ۱	۱
	۱۱	۲۰		۱۰	حسابان ۱	
	۲۱	۳۰		۱۰	هندسه ۱	
	۳۱	۴۰		۱۰	آمار و احتمال	

ریاضیات

ریاضی (۱)

- ۱- بازه اعداد $A = (-3, 4-a]$ و $B = [|a-4|, 7)$ دارای اشتراک تک‌عضوی هستند، مجموعه مقادیر ممکن a کدام است؟
 (۱) $(-3, 4]$ (۲) $[-3, 4)$ (۳) $(-4, 3]$ (۴) $[-4, 3)$
- ۲- نسبت واسطه حسابی دو عدد مثبت به واسطه هندسی آن دو، برابر $1/25$ است. نسبت عدد بزرگ‌تر به کوچک‌تر کدام است؟
 (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۶
- ۳- در مثلث قائم‌الزاویه روبه‌رو، اگر $\sin \hat{A} \cdot \sin \hat{B} \cdot \sin \hat{C}$ (به ترتیب از راست به چپ) دنباله حسابی کاهشی تشکیل دهند، قدرنسبت این دنباله حسابی کدام است؟

- (۱) $-\frac{1}{5}$ (۲) $-\frac{2}{5}$ (۳) $-\frac{3}{5}$ (۴) $-\frac{4}{5}$

- ۴- اگر عبارت گویای $f(x) = \frac{2-x}{(m-2)x^2+4x-2}$ به ازای یک مقدار x قابل تعریف نباشد، مجموع مقادیر ممکن m کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۱

- ۵- اگر $2\cos^2 x - 3\sin x \cos x + 7\sin^2 x = 3$ مجموع مقادیر ممکن برای $\cot x$ کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) -۳ (۳) ۳ (۴) ۱

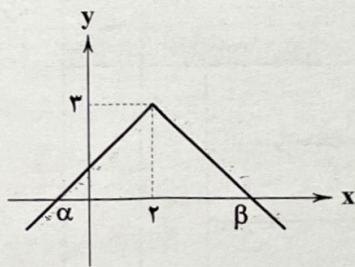
- ۶- رابطه $1 - \cot^2 x = \frac{1}{\sin^2 x} + \frac{m}{\sin^2 x}$ برای تمام مقادیر x به شرطی که $\sin x \neq 0$ ، برقرار است. مقدار m کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) -۱ (۴) -۲

- ۷- حاصل عبارت $\frac{\sqrt{ab}}{\sqrt{ab} + \sqrt{b} + b} - \frac{a}{\sqrt{ab} - \sqrt{a} + a}$ به شرطی که $\sqrt{a} + \sqrt{b} = \sqrt{2}$ باشد، کدام است؟

- (۱) $-2\sqrt{a}$ (۲) $-2\sqrt{ab}$ (۳) $-2\sqrt{b}$ (۴) $-2\sqrt{ab}$

- ۸- نمودار تابع $f(x) = -\sqrt{x^2 + mx + k} + p$ به صورت زیر رسم شده است. اگر مساحت محدود به تابع $f(x)$ و محور x ها برابر S باشد، حاصل $|\frac{mkp}{S}|$ کدام است؟

کدام است؟

(۱) $\frac{16}{3}$

(۲) $\frac{20}{3}$

(۳) ۹

(۴) ۶

- ۹- برد تابع $f(x) = \sqrt{4 - \sqrt{x} - 1}$ برابر R_1 و برد تابع $g(x) = \sqrt{9 + \sqrt{3-x}}$ برابر R_2 است. مجموعه $R_2 - R_1$ کدام است؟

- (۱) $\emptyset$ (۲) $(2, 3]$ (۳) $[3, +\infty)$ (۴) $[2, +\infty)$

- ۱۰- تابع خطی $f(x) = mx + h$ در هیچ نقطه‌ای با خط $d: 3x - 2y = b$ برخورد ندارد. اگر $f(2) = 2a - 1$ و $f(1-a) = 2$ باشد، مقدار $f(-6)$ کدام است؟

- (۱) ۵ (۲) ۲ (۳) ۱۱ (۴) ۸

محل انجام محاسبات

حسابان (۱)

۱۱- اگر ریشه معادله $\frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{x}} = 1$ باشد، جزء صحیح $\sqrt[4]{\alpha}$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۱۲- اگر $|x+y|=x$ و $|y+1|-y=11$ ، آن‌گاه مقدار $x \times y$ کدام است؟

- (۱) -۱۲ (۲) -۱۶ (۳) -۱۸ (۴) -۲۴

۱۳- نیمساز زاویه بین خط گذرنده از نقاط $A(6, 0)$ و $B(0, 8)$ و محور y ها، محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

- (۱) ۳ (۲) $\frac{4}{3}$ (۳) $\frac{5}{3}$ (۴) ۲

۱۴- اگر $(f+g)(3x) = x^3$ و $(f-g)(2x) = x+1$ ، آن‌گاه $f(6) \times g(6)$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۱۰ (۴) ۱۲

۱۵- اگر $g(x) = 2x^2 + a$ ، $f(-1) = 3$ و $(f \times g)(-1) = (f+g)(-1)$ ، آن‌گاه مقدار a کدام است؟

- (۱) -۱ (۲) $-\frac{1}{2}$ (۳) ۱ (۴) $\frac{1}{3}$

۱۶- اگر $(fog)(x) = \frac{2-g(x)}{3g(x)+1}$ ، آن‌گاه $f^{-1}(x)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{2-x}{3x-1}$ (۲) $\frac{2-x}{3x+1}$ (۳) $\frac{2+x}{-3x-1}$ (۴) $\frac{2+x}{-3x+1}$

۱۷- اگر $f^{-1}(2x) = x+2$ و $((fog^{-1})^{-1} \circ f)(x) = x+2$ ، آن‌گاه $(fog)(x)$ کدام است؟

- (۱) $2x-1$ (۲) $2x-3$ (۳) $2x+4$ (۴) $x-1$

۱۸- اگر دامنه و برد تابع $f(x) = b\sqrt{(a-2)x+a^2-2a-2} + b^2 - b$ به ترتیب $[-3, -\infty)$ و $[2, +\infty)$ باشند، آن‌گاه دوتایی مرتب (a, b) کدام است؟

- (۱) $(4, -1)$ (۲) $(4, 2)$ (۳) $(1, -1)$ (۴) $(1, 2)$

۱۹- اگر $\sin 1^\circ = \frac{\sqrt{a}}{2}$ ، آن‌گاه $\cos 7^\circ$ کدام است؟

- (۱) $\sqrt{4-a^2}$ (۲) $\sqrt{4a-a^2}$ (۳) $\frac{\sqrt{4-a^2}}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{4a-a^2}}{2}$

۲۰- حاصل $\sin^2 5^\circ + \sin^2 10^\circ + \sin^2 15^\circ + \dots + \sin^2 85^\circ + \sin^2 90^\circ$ کدام است؟

- (۱) $7/5$ (۲) $8/5$ (۳) $9/5$ (۴) $10/5$

هندسه (۱)

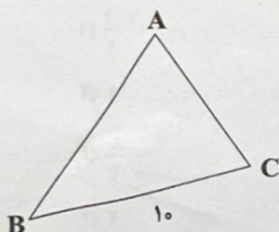
۲۱- در مثلث ABC ، اگر $AB = 3AC = x$ ($x \in \mathbb{Z}$) و $BC = 10$ باشد، آن‌گاه مجموع همه مقادیر x کدام است؟

(۱) ۷۷

(۲) ۷۰

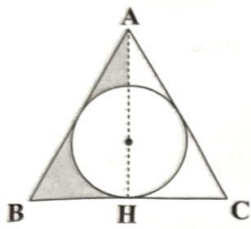
(۳) ۶۳

(۴) ۵۶

محل انجام محاسبات

۲۲- با توجه به شکل، مثلث ABC متساوی‌الاضلاع به ضلع $4\sqrt{3}$ است. حجم قسمت رنگی حاصل از دوران حول ارتفاع مثلث AH کدام است؟

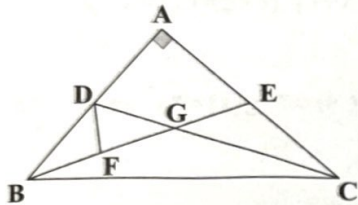
$\frac{20\pi}{3}$ (۱)

$\frac{40\pi}{3}$ (۲)

$\frac{41\pi}{3}$ (۳)

$\frac{28\pi}{3}$ (۴)

۲۳- با توجه به شکل، در مثلث قائم‌الزاویه ABC ($\hat{A} = 90^\circ$)، اگر $BD = AD$ ، $AE = EC$ ، $BF = FG$ و $DF = 4$ باشد، آن‌گاه طول ضلع BC کدام است؟

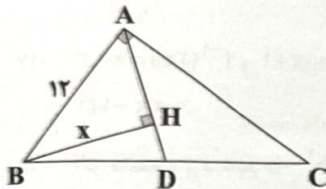
۱۲ (۱)

۱۶ (۲)

۲۰ (۳)

۲۴ (۴)

۲۴- با توجه به شکل، اگر مساحت مثلث ABC برابر ۹۶ و $\hat{A} = 90^\circ$ ، $BH \perp AD$ ، $BD = DC$ و $AB = 12$ باشد، آن‌گاه طول $BH = x$ کدام است؟

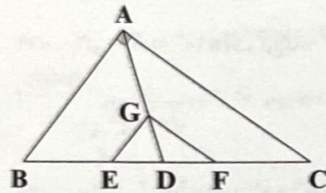
۸ (۱)

۸/۴ (۲)

۹/۶ (۳)

۱۲ (۴)

۲۵- با توجه به شکل، نقطه G محل تلاقی میان‌های مثلث ABC است. اگر $GF \parallel AC$ ، $GE \parallel AB$ ، $\hat{A} = 90^\circ$ ، $GE = 3$ و $GF = 4$ باشد، آن‌گاه طول GD کدام است؟

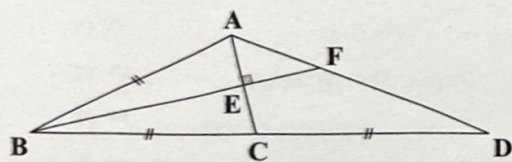
۵ (۱)

$\frac{5}{2}$ (۲)

$\frac{5}{3}$ (۳)

$\frac{5}{4}$ (۴)

۲۶- با توجه به شکل، اگر در مثلث ABD ، $AB = BC = CD$ ، $BE \perp AC$ و $AD = 6$ باشد، آن‌گاه طول AF کدام است؟

$\frac{1}{2}$ (۱)

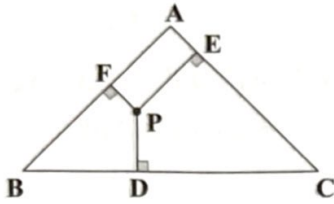
۱ (۲)

$\frac{3}{2}$ (۳)

۲ (۴)

حل انجام محاسبات

۲۷- با توجه به شکل، مثلث ABC متساوی الاضلاع است. اگر $PF=1$ ، $PE=\sqrt{3}$ و $PD=2$ باشد، آن گاه مساحت مثلث ABC کدام است؟

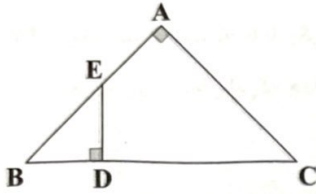
$$2\sqrt{3} + 3 \quad (1)$$

$$2 + 3\sqrt{3} \quad (2)$$

$$3(\sqrt{3} + 2) \quad (3)$$

$$2(2\sqrt{3} + 3) \quad (4)$$

۲۸- با توجه به شکل، اگر محیط مثلث قائم الزاویه ABC برابر ۱۸ و $\hat{A} = 90^\circ$ ، $BD=2$ ، $ED = \frac{3}{4}$ و $ED \perp BC$ باشد، آن گاه طول ضلع AC کدام است؟

کدام است؟

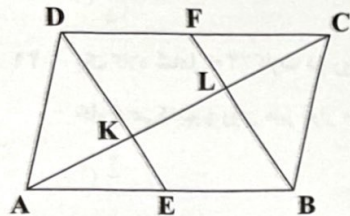
$$\frac{9}{2} \quad (1)$$

$$\frac{24}{5} \quad (2)$$

$$5 \quad (3)$$

$$\frac{27}{5} \quad (4)$$

۲۹- چهارضلعی $ABCD$ متوازی الاضلاع است. اگر $AE=EB$ ، $DF=FC$ و مساحت چهارضلعی $EBLK$ برابر ۳۶ باشد، آن گاه مساحت متوازی الاضلاع کدام است؟

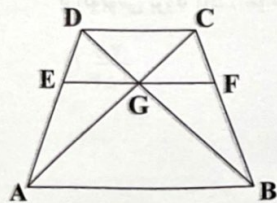
$$96 \quad (1)$$

$$108 \quad (2)$$

$$124 \quad (3)$$

$$144 \quad (4)$$

۳۰- با توجه به شکل، چهارضلعی $ABCD$ دوزنقه است. اگر $AB \parallel EF \parallel DC$ ، $AB=2DC$ و $EF=12$ باشد، آن گاه طول DC کدام است؟

$$6 \quad (1)$$

$$7 \quad (2)$$

$$8 \quad (3)$$

$$9 \quad (4)$$

آمار و احتمال

۳۱- یک تاس را سه بار پرتاب می‌کنیم. احتمال این که هر بار عدد بزرگ تری از قبل رو شود، کدام است؟

$$\frac{11}{54} \quad (4)$$

$$\frac{7}{27} \quad (3)$$

$$\frac{5}{54} \quad (2)$$

$$\frac{2}{7} \quad (1)$$

۳۲- احتمال این که سال کبیسه ۵۳ تا جمعه یا ۵۳ تا شنبه داشته باشد، چقدر است؟

$$\frac{4}{7} \quad (4)$$

$$\frac{3}{7} \quad (3)$$

$$\frac{2}{7} \quad (2)$$

$$\frac{1}{7} \quad (1)$$

۳۳- تعداد حالت‌هایی که تولد ۶ شخص متفاوت دقیقاً در ۲ ماه رخ دهد، کدام است؟

$$8580 \quad (4)$$

$$4092 \quad (3)$$

$$8448 \quad (2)$$

$$2046 \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۳۴- عبارت $(A \cup B \cup C) \cap (A \cap B' \cap C')' \cap C'$ با کدام عبارت برابر است؟

$A \cap C$ (۴) $B' \cap C'$ (۳) $B \cap C'$ (۲) $B \cap C$ (۱)

۳۵- اگر $U = \{x | x^5 - 6x^4 + 11x^3 - 6x^2 = 0\}$ مجموعه مرجع و $A = \{x | x^2 - 5x + 6 = 0\}$ و $B = \{x | x^2 - 3x + 2 = 0\}$ باشد، آن گاه

$(A \cap B)'$ کدام است؟

$\{0, 1, 2, 3\}$ (۴) $\{0, 1, 3\}$ (۳) $\{1, 2, 3\}$ (۲) $\{1, 3\}$ (۱)

۳۶- عبارت $(p \wedge (\sim p \vee q)) \vee (q \wedge \sim (p \wedge q))$ هم ارز با کدام عبارت است؟

$\sim q$ (۴) $\sim p$ (۳) q (۲) p (۱)

۳۷- یک تیم کریکت ۱۵ تا بازیکن دارد که ۵ تای آن توپزن هستند. اسامی این ۱۵ نفر را داخل یک کلاه می ریزیم و اسم ۱۱ نفر را بیرون

می آوریم. احتمال این که حداقل سه نفر توپزن باشند، چقدر است؟

$\frac{11}{13}$ (۴) $\frac{12}{13}$ (۳) $\frac{7}{13}$ (۲) $\frac{11}{15}$ (۱)

۳۸- سه کیف به ترتیب شامل ۲ توپ سفید و ۳ توپ سیاه و دومی شامل ۴ توپ سفید و یک توپ سیاه و سومی شامل ۳ توپ سفید و ۷ توپ سیاه

سیاه است. اگر یک توپ سیاه به تصادف از یکی از کیفها خارج کنیم، احتمال این که توپ بیرون آمده از کیفی که بیشترین توپ سیاه را

دارد، باشد، کدام است؟

$\frac{3}{5}$ (۴) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{5}{19}$ (۲) $\frac{7}{15}$ (۱)

۳۹- یک کلاه شامل ۳۰٪ کارت دو رو سفید و ۵۰٪ کارت یک رو سفید و یک رو سیاه و بقیه کارتها دو رو سیاه است. یک کارت به تصادف از کلاه

خارج می کنیم و روی میز قرار می دهیم. روی کارتی که دیده می شود، سیاه است. احتمال این که روی دیگر آن نیز سیاه باشد، چقدر است؟

$\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{2}{7}$ (۳) $\frac{4}{9}$ (۲) $\frac{2}{9}$ (۱)

۴۰- دانش آموزی ۶۵٪ موارد با دوچرخه و ۳۵٪ موارد با اتوبوس به مدرسه می رود. اگر با دوچرخه برود، ۳۰٪ مواقع دیر به مدرسه می رسد و اگر

با اتوبوس برود ۵۵٪ مواقع دیر می رسد. اگر روزی به مدرسه دیر برسد، احتمال این که با دوچرخه رفته باشد، چقدر است؟

$\frac{77}{155}$ (۴) $\frac{65}{154}$ (۳) $\frac{78}{155}$ (۲) $\frac{75}{154}$ (۱)

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم ریاضی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخگویی: ۷۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم ریاضی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		وضعیت پاسخگویی	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از				
۴۵ دقیقه	۷۵	۴۱	زوج کتاب	۳۵	فیزیک ۱	۱
	۱۱۰	۷۶		۳۵	فیزیک ۲	
۲۵ دقیقه	۱۳۵	۱۱۱	زوج کتاب	۲۵	شیمی ۱	۲
	۱۶۰	۱۳۶		۲۵	شیمی ۲	

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (فیزیک ۱)، شماره ۴۱ تا ۷۵ و زوج درس ۲ (فیزیک ۲)، شماره ۷۶ تا ۱۱۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

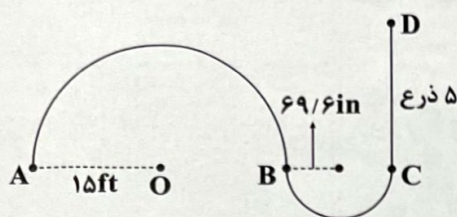
زوج درس ۱

فیزیک ۱ (سؤالات ۴۱ تا ۷۵)

۴۱- حجم بنزین مصرفی در ایران در یک سال برابر با 2.6×10^{11} لیتر است. با توجه به جمعیت $83/2$ میلیون نفری ایران، حجم متوسط سهم بنزین هر ایرانی برحسب لیتر و به صورت نمادگذاری علمی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۱) $312/5$ (۲) 3125×10^3 (۳) $3/125 \times 10^2$ (۴) $3/125 \times 10^3$

۴۲- مطابق شکل زیر، جسم از یک مسیر به شکل نیم‌دایره به شعاع ۱۵ فوت از نقطه A به نقطه B و سپس در یک مسیر دیگر به شکل نیم‌دایره به شعاع $69/6$ اینچ به نقطه C و در نهایت در یک مسیر مستقیم از نقطه C به نقطه D می‌رود. مسافت طی شده توسط جسم در این مسیر چند برابر اندازه جابه‌جایی آن است؟ ($\pi = 3$) و هر فوت برابر با ۱۲ اینچ و هر اینچ برابر با $2/5$ سانتی‌متر و هر ذرع برابر با ۱۰۴ سانتی‌متر است.

(۱) $\frac{13}{23}$

(۲) $\frac{23}{13}$

(۳) $\frac{5}{12}$

(۴) $\frac{12}{5}$

۴۳- یک مکعب مستطیل به ترتیب با طول، عرض و ارتفاع، h ، $\frac{h}{4}$ و $2h$ و به وسیله شیر آبی که با آهنگ $\frac{ft^3}{s}$ از آن خارج می‌شود، بعد از ۶ دقیقه پر می‌شود. عرض این مکعب مستطیل چند سانتی‌متر است؟ (هر اینچ برابر با $2/5$ cm و هر فوت برابر با ۱۲ اینچ است.)

(۱) ۶۰ (۲) ۹۰ (۳) ۱۸۰ (۴) ۳۶۰

۴۴- در ظرفی مایعی به چگالی ρ_1 و حجم V_1 در اختیار داریم. اگر مایعی با چگالی $2\rho_1$ و حجم $4V_1$ را به داخل این ظرف اضافه کنیم، چگالی محلول حاصل چند برابر چگالی مایع اولیه می‌شود؟ (از تغییرات حجم مایع‌ها در حین اختلاط صرف نظر کنید.)

(۱) $\frac{7}{9}$ (۲) $\frac{9}{7}$ (۳) $\frac{1}{14}$ (۴) $\frac{14}{10}$

۴۵- در مکانی با فشار هوای 10 Pa هنگامی که از عمق ۱۰۰ سانتی‌متری یک مایع به عمق ۲۰ سانتی‌متری آن می‌آییم، $\frac{2}{3}$ از فشار آن کاسته می‌شود. چگالی این مایع چند گرم بر سانتی‌متر مکعب است؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$)

(۱) $7/14$ (۲) ۲۸ (۳) ۵۰ (۴) ۶۸

۴۶- چه تعداد از عبارات‌های زیر صحیح است؟

(الف) اگر لوله موئین تمیز را در ظرف پر از آب فرو ببریم، هر چقدر قطر لوله کم‌تر باشد، ارتفاع آب بالا رفته نیز کم‌تر است.

(ب) برخلاف جیوه، آب سطح شیشه تمیز را خیس می‌کند.

(ج) خاصیت کشش سطحی سبب بالا رفتن آب در آوندهای چوبی گیاهان می‌شود.

(د) افزایش دمای مایع سبب کاهش نیروی هم‌چسبی بین مولکول‌های آن می‌شود.

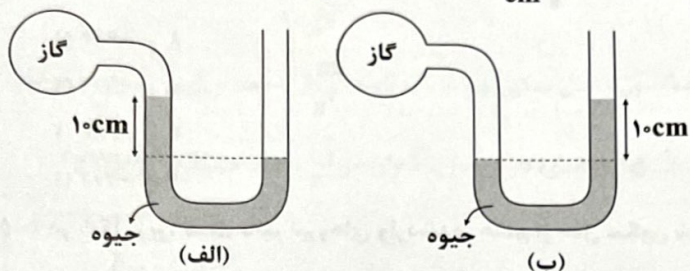
(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

محل انجام محاسبات

۴۷- بالونی که درون آن مانومتری مطابق شکل «الف» وجود دارد از نزدیکی سطح دریا با فشار محیط 10^5 Pa به سمت بالا حرکت می‌کند. بعد از گذشت ۲ ساعت، مانومتر مطابق شکل «ب» می‌شود. اگر تا ارتفاع 3 km از سطح دریا، فشار هوا به صورت خطی تا 70 kPa کاهش یابد،

اندازهٔ سرعت متوسط بالن در راستای عمودی چند کیلومتر بر ساعت بوده است؟ $(\rho_{\text{جیوه}} = 13/6 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$

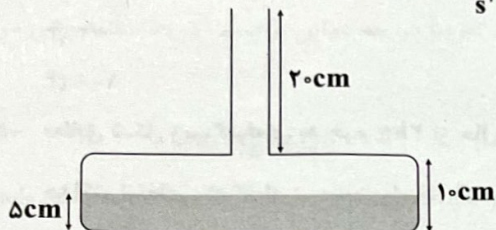

- (۱) $1/36$
(۲) $2/72$
(۳) $3/64$
(۴) $7/28$

۴۸- در شکل زیر، سطح مقطع قسمت پهن ظرف برابر با 400 cm^2 و مساحت سطح مقطع قسمت باریک ظرف برابر با 100 cm^2 است و مایعی به

چگالی $4/3 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ تا ارتفاع 5 cm در قسمت پهن ظرف در تعادل است. اگر $4/5 \text{ L}$ از مایعی به چگالی $4/3 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ را به ظرف اضافه کنیم، پس

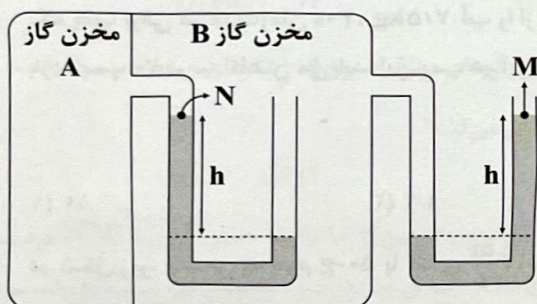
از تعادل مایع‌ها، اندازهٔ نیروی ناشی از مایع‌ها در کف ظرف چند نیوتون تغییر می‌کند؟ $(g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$ و مایع‌ها مخلوط نمی‌شوند.

- (۱) 336
(۲) 400
(۳) 480
(۴) 520

۴۹- در شکل زیر، در هر دو لولهٔ U شکل، آب وجود دارد. اگر فشار گاز مخزن A را ۲ درصد افزایش دهیم، جابه‌جایی نقاط M و N مطابق با کدام

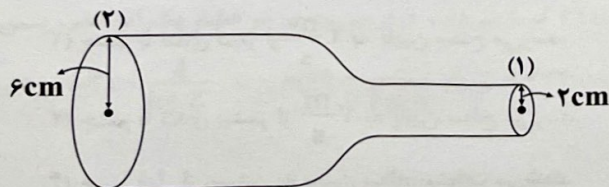
گزینه خواهد بود؟ (تغییرات فشار گاز مخزن B در اثر جابه‌جایی آب را ناچیز فرض کنید و $P_0 = 100 \text{ kPa}$ ، $\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ ، $g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$)

- (۱) نقطهٔ M، ثابت می‌ماند و نقطهٔ N، 10 cm جابه‌جا می‌شود.
(۲) هر دو نقطه، 20 cm جابه‌جا می‌شوند.
(۳) هر دو نقطه، 10 cm جابه‌جا می‌شوند.
(۴) نقطهٔ M، ثابت می‌ماند و نقطهٔ N، 20 cm جابه‌جا می‌شود.

۵۰- در لوله‌ای به شکل زیر، جریان لایه‌ای آب به صورت پیوسته از راست به چپ در حرکت است. در این شاره از ابتدا تا انتهای لوله، تندی آب به

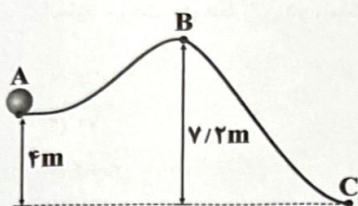
اندازهٔ $8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ تغییر می‌کند. اگر از این لوله برای پر کردن یک مخزن 54 لیتری استفاده شود، چند ثانیه طول می‌کشد تا مخزن پر شود؟ $(\pi = 3)$

- (۱) 300
(۲) 3
(۳) 500
(۴) 5

محل انجام محاسبات

۵۱- در شکل زیر، جسمی به جرم $200g$ با حداقل تندی از نقطه A شروع به حرکت کرده تا از قله B عبور کند و با تندی $9 \frac{m}{s}$ به نقطه C برسد. اگر مسیر AB بدون اصطکاک و مسیر BC دارای اصطکاک باشد، به ترتیب (از راست به چپ) کار نیروی اتلافی در این مسیر چند ژول و حداقل تندی در نقطه A چند متر بر ثانیه است؟ ($g = 10 \frac{m}{s^2}$)

۱) 8 و $-6/3$

۲) 8 و $-7/2$

۳) 4 و $-6/3$

۴) 4 و $-7/2$

۵۲- در شکل زیر، تحت تأثیر نیروهای واردشده، جسم از حال سکون شروع به حرکت کرده و پس از طی مسافت $10m$ بر روی سطح شیبدار، تندی آن به $6 \frac{m}{s}$ می‌رسد. اندازه نیروی $\vec{F}_p$ چند نیوتون است؟ (نیروی اصطکاک در مسیر ثابت و برابر $4N$ است، $\cos 37^\circ = 0.8$)

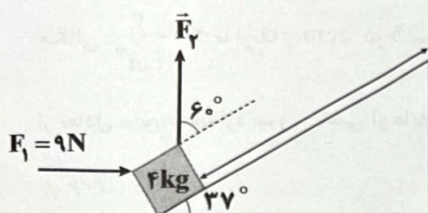
و $g = 10 \frac{m}{s^2}$

۱) 28

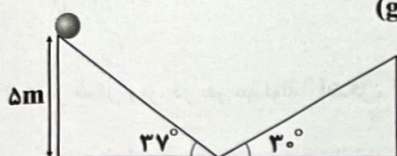
۲) 56

۳) 72

۴) 100

۵۳- مطابق شکل زیر، گلوله‌ای به جرم $2kg$ از حال سکون شروع به حرکت می‌کند. اگر اندازه نیروی اصطکاک بین گلوله و سطح برابر $6N$ باشد، حداکثر ارتفاعی که گلوله در سمت راست بالا می‌رود، چند متر است؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$, $\sin 37^\circ = 0.6$)

۱) $\frac{25}{16}$

۲) $\frac{75}{4}$

۳) $\frac{27}{8}$

۴) $\frac{18}{10}$

۵۴- یک پمپ برقی در مدت زمان $30s$ ، $7/5kg$ آب را از عمق 30 متری تا ارتفاع 10 متری از سطح زمین بالا می‌برد. در اثر کارکرد زیاد پمپ، بازده پمپ 20% درصد کاهش می‌یابد. این پمپ در این مدت زمان چند لیتر گلیسیرین را می‌تواند به اندازه $20m$ بالا ببرد؟

($\rho_{\text{گلیسیرین}} = 1.25 \frac{g}{cm^3}$, $g = 10 \frac{m}{s^2}$)

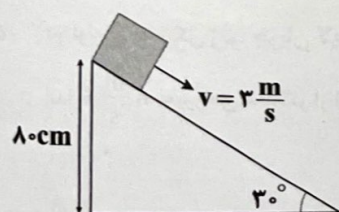
۱) 12

۲) $1/2$

۳) 96

۴) $9/6$

۵۵- در شکل زیر، جسمی به جرم $500g$ با تندی $3 \frac{m}{s}$ ، مماس بر سطح شیب‌دار به سمت پایین پرتاب می‌شود. اگر اندازه نیروی اصطکاک جنبشی بین جسم و سطح برابر با $4N$ باشد، کدام گزینه درست است؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$)

۱) جسم با تندی $3 \frac{m}{s}$ به پایین سطح می‌رسد.

۲) جسم با تندی کمتر از $3 \frac{m}{s}$ به پایین سطح می‌رسد.

۳) جسم با تندی بیشتر از $3 \frac{m}{s}$ به پایین سطح می‌رسد.

۴) جسم قبل از رسیدن به پایین سطح، متوقف می‌شود.

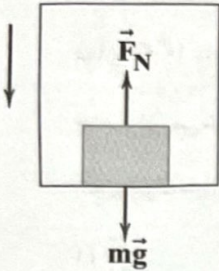
محل انجام محاسبات

۵۶- برق یک روستا توسط توربینی که در زیر آبخاری به ارتفاع ۴۰m قرار دارد و در هر دقیقه ۹m^3 آب بر روی آن می‌ریزد، تأمین می‌شود. اگر توربین قادر باشد برق مصرفی ۸۰ خانۀ روستا، که هر کدام به طور متوسط ۶۰۰W مصرف برق داشته باشند را تأمین کند، بازده تبدیل انرژی توربین چند درصد است؟ ($\rho_{\text{آب}} = ۱۰۰۰ \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$ ، $g = ۱۰ \frac{\text{N}}{\text{kg}}$ ، از اتلاف انرژی در سایر بخش‌ها صرف نظر شود).

- (۱) ۶۰ (۲) ۷۰ (۳) ۸۰ (۴) ۹۰

۵۷- در شکل زیر، جعبه‌ای به جرم ۲۰kg روی کف آسانسوری قرار دارد. اگر آسانسور از حال سکون و با شتاب ثابت $۱ \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ به سمت پایین شروع به حرکت

کند، در هر متر جابه‌جایی آسانسور، اندازه کار نیروی $m\vec{g}$ وارد بر جعبه ..... زول از اندازه کار نیروی $\vec{F}_N$ وارد بر آن ..... است. ($g = ۱۰ \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)

- (۱) ۲۰ - کم‌تر
(۲) ۲۰ - بیشتر
(۳) ۱۸۰ - کم‌تر
(۴) ۱۸۰ - بیشتر

۵۸- طول دو میله آلومینیمی و آهنی در دمای ۲۸۸K به ترتیب $۶/۰۰۴۶\text{m}$ و ۶m می‌باشد. تقریباً در چه دمایی برحسب درجه سلسیوس دو

میله هم‌طول می‌شوند؟ ($\alpha_{\text{Fe}} = ۲۳ \times ۱۰^{-۶} \frac{1}{\text{K}}$ ، $\alpha_{\text{Al}} = ۱۱/۵ \times ۱۰^{-۶} \frac{1}{\text{K}}$)

- (۱) ۶۶/۷ (۲) ۸۱/۷ (۳) ۳۹۹/۷ (۴) ۳۵۴/۷

۵۹- ظرفی به شکل مکعب‌مستطیل با ابعاد ۲۵cm ، ۷۵cm ، ۲۰cm از وجهی روی سطح قرار دارد که بیشترین فشار از طرف مایع به سطح وارد

شود. درون این ظرف مقدار ۳۵L از مایعی با ضریب انبساط حجمی $\frac{1}{\text{K}} \times ۱/۵ \times ۱۰^{-۳}$ ریخته‌ایم. اگر دمای این ظرف ۲۰۰K افزایش

یابد، ۳۰۰cm^3 مایع از ظرف بیرون می‌ریزد. ضریب انبساط حجمی ظرف تقریباً چند واحد SI است؟

- (۱) $۱/۰۲ \times ۱۰^{-۵}$ (۲) $۱/۰۲ \times ۱۰^{-۴}$ (۳) $۱/۰۲ \times ۱۰^{-۳}$ (۴) $۱/۰۲ \times ۱۰^{-۲}$

۶۰- حجم جسم A، ۳ برابر حجم جسم B و چگالی آن $۱/۲$ برابر چگالی جسم B است. اگر گرمای ویژه جسم A، $\frac{1}{۴}$ گرمای ویژه جسم B باشد و

به جسم A، ۲ برابر جسم B گرما بدهیم، دمای جسم B چند برابر دمای جسم A تغییر می‌کند؟

- (۱) ۰/۴۵ (۲) ۰/۹ (۳) ۱/۸ (۴) ۱/۶

۶۱- با استفاده از گرمکنی با توان ثابت، به ۱۰۰g یخ با دمای ۲°C با آهنگ ثابت گرما می‌دهیم تا پس از ۱۰ دقیقه دمای آن به ۲۰°C برسد. تقریباً چند دقیقه طول می‌کشد تا در فشار یک اتمسفر ۲۵g از این یخ به بخار آب تبدیل شود؟

($L_V = ۲۲۶۸ \frac{\text{J}}{\text{g}}$ ، $L_F = ۳۳۶ \frac{\text{J}}{\text{g}}$ ، $c_{\text{آب}} = ۴۲۰۰ \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$ ، $c_{\text{یخ}} = ۲۱۰۰ \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$ ، از اتلاف انرژی صرف نظر کنید.)

- (۱) ۲۸ (۲) ۳۰ (۳) ۶۰ (۴) ۵۶

۶۲- قطعه یخی به جرم ۵۰۰g و دمای ۲۰°C را درون گرمکنی که در هر دقیقه ۴۲۰۰J گرما می‌دهد، قرار می‌دهیم. در فشار یک اتمسفر، پس

از چند دقیقه تمام یخ ذوب شده و دمای آب حاصل به ۱۰°C می‌رسد؟ ($L_F = ۳۳۶۰۰۰ \frac{\text{J}}{\text{kg}}$ ، $c_{\text{آب}} = ۴۲۰۰ \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$ ، $c_{\text{یخ}} = ۲۱۰۰ \frac{\text{J}}{\text{kg}\cdot\text{K}}$ ، از اتلاف گرما صرف نظر کنید.)

- (۱) ۲۵ (۲) ۵۰ (۳) ۷۵ (۴) ۱۰۰

محل انجام محاسبات

۶۳- درون ظرفی 800 cm^3 آب قرار دارد. با افزودن 400 g از مایعی با دمای 85°C و گرمای ویژه $\frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}$ 1600 به درون ظرف، دمای مجموعه پس

از رسیدن به تعادل به 64°C می‌رسد. اگر درون این ظرف قبل از ریختن مایع، 0.6 kg یخ بریزیم، دمای اولیه یخ چند درجه سلسیوس

باشد تا پس از به تعادل رسیدن آب و یخ، 1340 g آب صفر درجه سلسیوس درون ظرف باقی بماند؟

$$\left(L_F = 336000 \frac{\text{J}}{\text{kg}}, \rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, c_{\text{یخ}} = 2100 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot ^\circ \text{C}}, c_{\text{آب}} = 4200 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot ^\circ \text{C}} \right)$$

-۱۶ (۴)

-۱۲ (۳)

-۸ (۲)

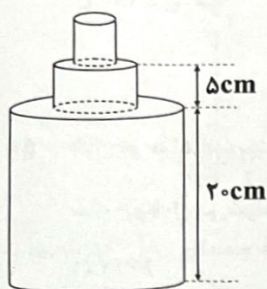
-۴ (۱)

۶۴- ظرفی مطابق شکل زیر مفروض است و مساحت مقطع‌های ظرف از پایین به بالا به ترتیب برابر با 0.05 m^2 ، 0.02 m^2 و 0.01 m^2 می‌باشد. در

دمای 10°C مایع درون ظرف در ارتفاع 20 cm قرار دارد. هنگامی که مایع تا دمای 16°C گرم می‌شود، فشار وارد بر کف ظرف از طرف مایع

چند برابر می‌شود؟ (ضریب انبساط حجمی مایع برابر با $\beta = 8 \times 10^{-4} \frac{1}{\text{K}}$ است، هر قسمت ظرف را یک استوانه در نظر بگیرید و تغییرات

حجم ظرف در اثر تغییرات دما ناچیز است.)

$$\frac{112}{135} \quad (1)$$

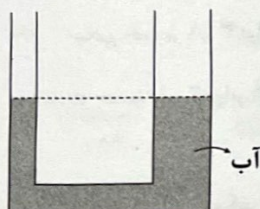
$$\frac{27}{20} \quad (2)$$

$$\frac{20}{27} \quad (3)$$

$$\frac{135}{112} \quad (4)$$

۶۵- در لوله U شکل زیر، شعاع لوله در شاخه سمت راست، ۲ برابر شعاع آن در شاخه سمت چپ می‌باشد. در لوله سمت چپ چند سانتی‌متر

$$\text{نفت بریزیم تا اختلاف ارتفاع سطح دو مایع در دو شاخه به } 5 \text{ cm} \text{ برسد؟ } \left(\rho_{\text{آب}} = 1 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}, \rho_{\text{نفت}} = 0.8 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \right)$$

$$4 \quad (1)$$

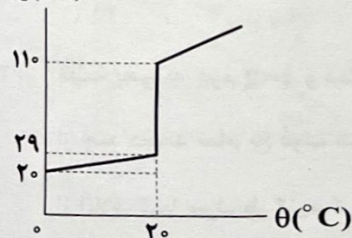
$$16 \quad (2)$$

$$20 \quad (3)$$

$$25 \quad (4)$$

۶۶- نمودار گرمای داده شده به جسم جامدی بر حسب دمای آن مطابق شکل زیر است. چنانچه گرمای ویژه جسم در حالت جامد $1500 \frac{\text{J}}{\text{kg} \cdot \text{K}}$ باشد،

$Q(\text{kJ})$

گرمای ویژه نهان ذوب آن چند کیلوژول بر کیلوگرم است؟

$$180 \quad (1)$$

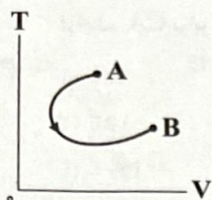
$$210 \quad (2)$$

$$270 \quad (3)$$

$$360 \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

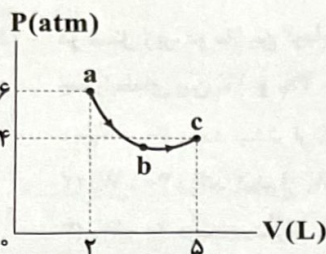
۶۷- گاز کاملی فرایند AB را طی می‌کند. اگر نمودار دما برحسب حجم برای این گاز در طی این فرایند مطابق شکل زیر باشد، کدام گزینه در مورد

تغییرات فشار گاز در این فرایند درست است؟

- (۱) ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد.
- (۲) ابتدا افزایش و سپس کاهش می‌یابد.
- (۳) همواره کاهش می‌یابد.
- (۴) همواره افزایش می‌یابد.

۶۸- نمودار P-V یک گاز کامل، مطابق شکل زیر است. با توجه به نمودار چه تعداد از عبارات‌های زیر الزاماً صحیح است؟

$$\text{الف) } T_c > T_a$$

$$\text{ب) } |Q_{abc}| > |W_{abc}|$$

$$\text{ج) } U_a = \frac{\Delta}{3} U_c$$

$$\text{د) } |Q_{ab}| = |Q_{bc}|$$

۲ (۲)	۱ (۱)
۴ (۴)	۳ (۳)

۶۹- در دمای ثابت فشار گاز کاملی ۶۰ درصد افزایش می‌یابد و حجم آن $15m^3$ تغییر می‌کند. حجم گاز اولیه چند متر مکعب بوده است؟

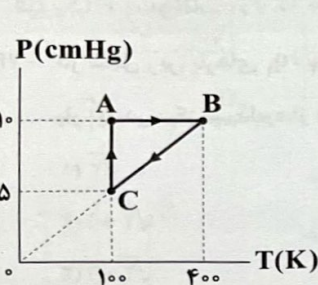
۷۰ (۴)	۵۵ (۳)	۴۰ (۲)	۲۵ (۱)

۷۰- در یک فرایند ترمودینامیکی، در فشار ثابت $4atm$ دمای گاز کاملی را از $17^\circ C$ به $137^\circ C$ افزایش می‌دهیم. اگر انرژی درونی اولیه گاز برابر

با $5/8 kJ$ و حجم اولیه گاز برابر با $7/25 L$ باشد، چند کیلوژول گرما بین دستگاه و محیط مبادله می‌شود؟ ($1atm = 10^5 Pa$, $R = 8 \frac{J}{mol.K}$)

$-3/6$ (۴)	$3/6$ (۳)	$-1/2$ (۲)	$1/2$ (۱)

۷۱- نمودار P-T گاز کاملی که چرخه‌ای ترمودینامیکی را طی می‌کند، مطابق شکل زیر است. اگر $Q_{AB} = 3kJ$ و $|Q_{BC}| = 1/3 kJ$ باشد،

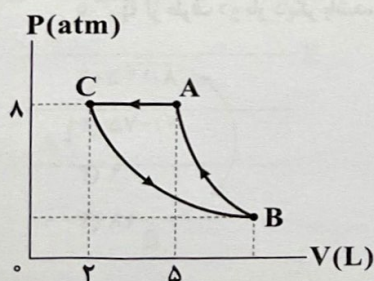

تعداد مول‌های این گاز در کدام گزینه به درستی آمده است؟ ($R = 8 \frac{J}{mol.K}$, $\rho_{\text{جیوه}} = 13/6 \frac{g}{cm^3}$)

$\frac{13}{24}$ (۱)
$\frac{19}{24}$ (۲)
$\frac{15}{24}$ (۳)
$\frac{17}{24}$ (۴)

۷۲- یک گاز آرمانی چرخه‌ای شامل سه فرایند متوالی بی‌دررو، هم‌فشار و هم‌دما را مطابق شکل زیر طی می‌کند. اگر کار انجام‌شده در فرایند

بی‌دررو برابر با کار انجام‌شده در فرایند هم‌فشار باشد و مقدار این کار ۲ برابر کار انجام‌شده در فرایند هم‌دما باشد، گرمای مبادله‌شده در کل

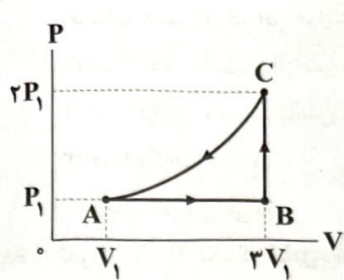

چرخه چند ژول است؟ ($1atm = 10^5 Pa$)

۳۶۰۰ (۱)
۴۸۰۰ (۲)
-۷۲۰۰ (۳)
-۳۶۰۰ (۴)

محل انجام محاسبات

۷۳- $1/5 \text{ mol}$ گاز آرمانی، چرخه ترمودینامیکی مطابق شکل زیر را طی می‌کند. اگر کار کل انجام شده در چرخه برابر با 220 J و کار انجام شده در

فرایند CA برابر با 700 J باشد، دمای گاز در نقطه C چند درجه فارنهایت است؟ $(R = 8 \frac{\text{J}}{\text{mol.K}})$

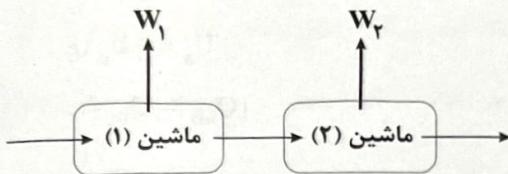
۱) 120

۲) -153

۳) $-243/4$

۴) $243/4$

۷۴- در شکل زیر، دو ماشین گرمایی به صورت متوالی قرار دارند. اگر بازده ماشین گرمایی (۱)، 40% درصد و بازده ماشین گرمایی (۲)، 20% درصد باشد،

چه رابطه‌ای بین W_1 و W_2 برقرار است؟

۱) W_2 ، 30% درصد بیشتر از W_1 است.

۲) W_2 ، 30% درصد کمتر از W_1 است.

۳) W_2 ، 70% درصد بیشتر از W_1 است.

۴) W_2 ، 70% درصد کمتر از W_1 است.

۷۵- چه تعداد از عبارتهای زیر نادرست است؟

الف) اعداد $Q_H = 1200 \text{ J}$ و $Q_L = -500 \text{ J}$ ، $W = -800 \text{ J}$ ناقض قانون دوم ترمودینامیک به بیان یخچالی هستند.

ب) قانون اول ترمودینامیک بیانگر پایستگی انرژی است.

ج) در طی یک فرایند بی‌دررو، ممکن است انرژی درونی گاز افزایش یابد و هم‌چنین کار انجام شده بر روی گاز، مثبت باشد.

د) با افزایش فشار گاز آرمانی طی یک فرایند بی‌دررو ممکن است حجم گاز، ثابت بماند.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

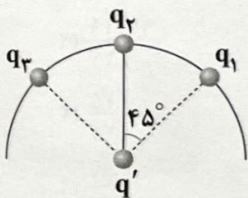
۴) ۱

زوج درس ۲

فیزیک ۲ (سؤالات ۷۶ تا ۱۱۰)

۷۶- در شکل زیر، بارهای q_1 ، q_2 و q_3 هم‌نام و هم‌اندازه هستند و در فواصل برابر روی محیط نیم‌دایره‌ای قرار دارند. اگر بزرگی نیروی وارد بر

بار q' در مرکز نیم‌دایره از طرف بار q_1 برابر F باشد، بزرگی برایندهای نیروهای وارد بر بار q' از طرف سه بار دیگر، چند برابر F است؟

۱) $\sqrt{2}$

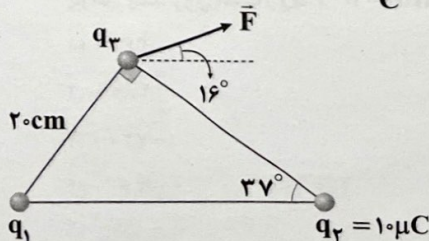
۲) $\sqrt{2} + 1$

۳) $\sqrt{2} - 1$

۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

۷۷- مطابق شکل زیر، بارهای الکتریکی نقطه‌ای q_1 ، q_2 و q_3 روی رئوس یک مثلث قائم‌الزاویه ثابت شده‌اند. اگر بردار $\vec{F}$ ، بردار برایندهای نیروهای وارد بر

بار q_3 از طرف دو بار دیگر باشد، بزرگی نیرویی که بار q_1 به بار q_3 وارد می‌کند، چند نیوتون است؟ $(k = 9 \times 10^9 \frac{\text{N.m}^2}{\text{C}^2}, \sin 37^\circ = 0.6)$

۱) $8/125$

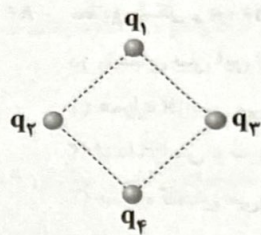
۲) $6/075$

۳) ۹

۴) ۱۸

محل انجام محاسبات

۷۸- مطابق شکل مقابل، چهار بار الکتریکی نقطه‌ای q_1, q_2, q_3 و q_4 بر روی رأس‌های یک مربع قرار دارند. اگر بار q_4 را به مرکز مربع انتقال دهیم، اندازه‌ی برابری نیروهای وارد بر آن از طرف سه بار دیگر تغییر نکرده و تنها جهت آن تغییر می‌کند. بار q_1 چند میکروکولن است؟ ($q_4 < 0, q_2 = q_3 = 15 \mu C, q_1 < 0, k = 9 \times 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2}$)

$$-6\sqrt{2} \quad (2)$$

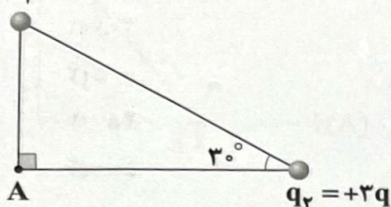
$$-10 \quad (4)$$

$$3\sqrt{2} \quad (1)$$

$$-50\sqrt{2} \quad (3)$$

۷۹- در شکل زیر، اگر بزرگی میدان الکتریکی حاصل از بار الکتریکی نقطه‌ای q در نقطه A برابر E باشد، اندازه‌ی برابری میدان‌های حاصل از بارهای q_1 و q_2 در نقطه A در کدام گزینه به درستی آمده است؟

$$q_1 = +q$$

$$\sqrt{2}E \quad (1)$$

$$\sqrt{5}E \quad (2)$$

$$\sqrt{10}E \quad (3)$$

$$\sqrt{9}E \quad (4)$$

۸۰- دو بار الکتریکی نقطه‌ای q_1 و q_2 در فاصله‌ی معینی از هم قرار دارند و برابری میدان‌های الکتریکی حاصل از دو بار در نقطه M روی خط واصل دو بار، برابر $\vec{E}$ است. اگر علامت بار q_1 را قرینه کنیم و 5×10^{13} الکترون به بار q_2 بدهیم، برابری میدان‌های الکتریکی حاصل از دو بار در نقطه M ، $-\vec{E}$ خواهد شد. بزرگی میدان الکتریکی حاصل از بار q_2 در فاصله 6 cm از آن چند نیوتون بر کولن است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}, k = 9 \times 10^9 \frac{N \cdot m^2}{C^2}$)

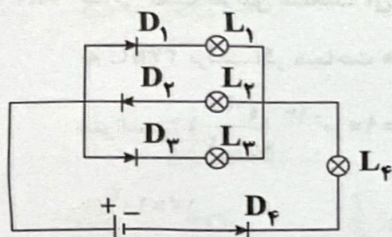
$$2 \times 10^7 \quad (4)$$

$$1/2 \times 10^8 \quad (3)$$

$$10^7 \quad (2)$$

$$6 \times 10^7 \quad (1)$$

۸۱- در مدار شکل زیر، ۴ لامپ مشابه و ۴ دیود مشابه وجود دارند. چه تعداد از لامپ‌ها روشن هستند؟

$$3 \quad (1)$$

$$2 \quad (2)$$

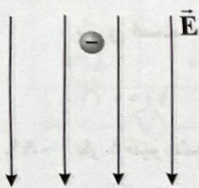
$$1 \quad (3)$$

(۴) هیچ‌کدام روشن نیستند.

۸۲- مطابق شکل مقابل، ذره‌ی بارداری با بار $q = -1 \text{ mC}$ و جرم 20 g را در میدان الکتریکی یکنواخت $\vec{E}$ به

بزرگی $2000 \frac{N}{C}$ رها می‌کنیم. تندی ذره پس از 125 cm جابه‌جایی در راستای قائم چند متر بر ثانیه

می‌شود؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$ و از نیروهای مقاومت هوا و اصطکاک صرف‌نظر کنید.)

$$20 \quad (4)$$

$$15 \quad (3)$$

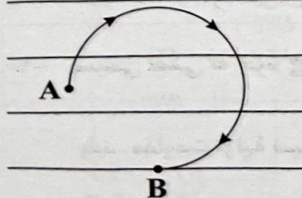
$$12 \quad (2)$$

$$10 \quad (1)$$

۸۳- مطابق شکل زیر، الکترونی را در یک مسیر دایره‌ای شکل به شعاع 15 cm در میدان الکتریکی یکنواخت و افقی $\vec{E}$ از نقطه A با انرژی پتانسیل 8 pJ به

نقطه B منتقل می‌کنیم، اگر کم‌ترین انرژی پتانسیلی که الکترون در این مسیر تجربه می‌کند، -16 pJ باشد، اندازه‌ی کم‌ترین میدان

الکتریکی $\vec{E}$ بر حسب SI و جهت آن به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده‌اند؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$)

$$5 \times 10^8 \text{ راست} \quad (1)$$

$$10^9 \text{ راست} \quad (2)$$

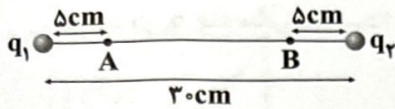
$$5 \times 10^8 \text{ چپ} \quad (3)$$

$$10^9 \text{ چپ} \quad (4)$$

انجام محاسبات

۸۴- مطابق شکل زیر، دو بار الکتریکی نقطه‌ای $q_1 = 2\mu\text{C}$ و $q_2 = 8\mu\text{C}$ در فاصله 30cm از یک دیگر ثابت شده‌اند. بار الکتریکی نقطه‌ای q را

در راستای بین این دو بار از نقطه A تا نقطه B جابه‌جا می‌کنیم. پتانسیل الکتریکی بار q در این جابه‌جایی چگونه تغییر می‌کند؟

(۱) همواره افزایش می‌یابد.

(۲) ابتدا افزایش و سپس کاهش می‌یابد.

(۳) همواره کاهش می‌یابد.

(۴) ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد.

۸۵- با انتقال بار $q = -2\mu\text{C}$ از نقطه A به نقطه B انرژی پتانسیل الکتریکی بار $75\mu\text{J}$ تغییر می‌کند. بزرگی میدان الکتریکی بین دو صفحه رسانا

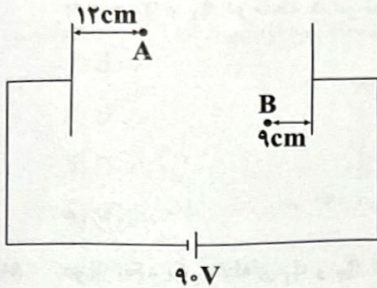
چند نیوتون بر کولن است؟

(۱) $2/5$

(۲) 5

(۳) 250

(۴) 500

۸۶- فضای بین صفحات خازن تختی، هوا است. اگر $\frac{1}{3}$ فاصله بین صفحات آن را با فلزی رسانا و $\frac{2}{3}$ باقی‌مانده را با دی‌الکتریکی با ثابت $\kappa = 4$ پر

کنیم، ظرفیت خازن چند برابر می‌شود؟

(۴) $\frac{4}{3}$

(۳) $\frac{1}{3}$

(۲) 3

(۱) 6

۸۷- خازنی تخت که بین صفحات آن هوا است را به یک باتری با اختلاف پتانسیل 20V وصل می‌کنیم تا بار ذخیره‌شده روی صفحات آن

به 27nC برسد. اگر مساحت هر یک از صفحات خازن برابر با 25mm^2 باشد، بزرگی میدان الکتریکی بین صفحات این خازن چند ولت بر

متر است؟ $(\epsilon_0 = 9 \times 10^{-12} \frac{\text{C}^2}{\text{N.m}^2})$

(۴) 36×10^6

(۳) 36×10^7

(۲) 12×10^6

(۱) 12×10^7

۸۸- بار ذخیره‌شده در یک خازن تخت با دی‌الکتریک هوا برابر با $4\mu\text{C}$ و قطر صفحه‌های دایره‌ای شکل آن برابر با 40cm است. در حالی که خازن جدا از

باتری است، حداقل کار لازم برای این‌که فاصله بین صفحات این خازن 0.2mm افزایش یابد، چند میکروژول است؟ $(k = 9 \times 10^9 \frac{\text{N.m}^2}{\text{C}^2})$

(۴) 2000

(۳) 1440

(۲) 1200

(۱) 1000

۸۹- بار ذخیره‌شده بر روی یک خازن تخت 5mC است، برای این‌که بخواهیم انرژی ذخیره‌شده بر روی خازن 44% درصد افزایش یابد، باید:

(۱) $+2/2\text{mC}$ بار الکتریکی را از صفحه منفی جدا کرده و به صفحه مثبت منتقل کنیم.

(۲) $+2/2\text{mC}$ بار الکتریکی را از صفحه مثبت جدا کرده و به صفحه منفی منتقل کنیم.

(۳) $+1\text{mC}$ بار الکتریکی را از صفحه منفی جدا کرده و به صفحه مثبت منتقل کنیم.

(۴) $+1\text{mC}$ بار الکتریکی را از صفحه مثبت جدا کرده و به صفحه منفی منتقل کنیم.

۹۰- سیمی مسی به جرم 51g با چگالی $\frac{9}{3} \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$ را آن قدر می‌کشیم تا طول آن 40cm افزایش یابد. اگر با این کار مقاومت سیم 44% درصد افزایش

یابد، مقاومت اولیه سیم چند اهم بوده است؟ $(\rho_{\text{مس}} = 1/7 \times 10^{-8} \Omega.m)$ و دمای سیم را ثابت در نظر بگیرید.

(۴) 0.012

(۳) 0.12

(۲) 0.06

(۱) 0.006

محل انجام محاسبات

۹۱- از سیمی به سطح مقطع 3 cm^2 جریانی به شدت 10 A می‌گذرد. اگر در هر 6 cm^3 از این سیم، 5×10^{18} الکترون آزاد وجود داشته باشد،

سرعت متوسط الکترون‌ها چند میلی‌متر بر ثانیه است؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$)

۴۵۰ (۴)

۴۰۰ (۳)

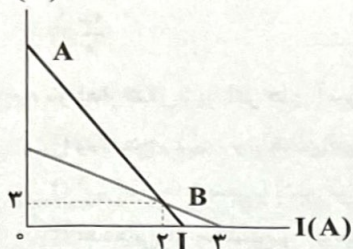
۲۵۰ (۲)

۲۰۰ (۱)

۹۲- نمودار اختلاف پتانسیل الکتریکی دو سر باتری‌های A و B بر حسب جریان عبوری از آن‌ها، مطابق شکل زیر است. اگر مقاومت داخلی باتری A

$1/5$ برابر مقاومت داخلی باتری B باشد، جریان I مشخص شده در نمودار چند آمپر است؟

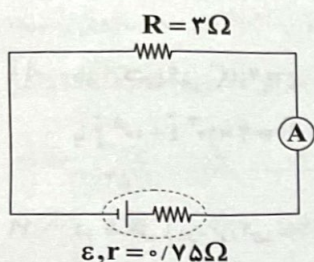
V(V)

 $\frac{V}{3}$ (۱) $\frac{A}{3}$ (۲)

۲/۴ (۳)

۲/۵ (۴)

۹۳- بیشترین توان مفید باتری مدار شکل زیر برابر با 48 W است. آمپرسنج چند آمپر را نشان می‌دهد؟ (آمپرسنج را آرمانی در نظر بگیرید).

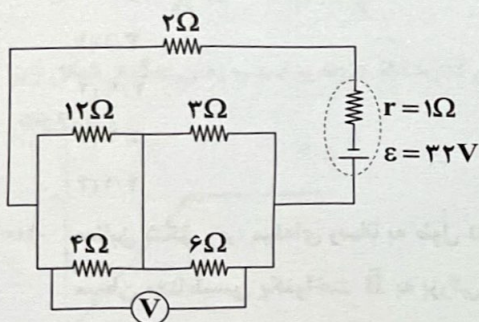
۰/۸ (۱)

۳/۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۹۴- در مدار شکل زیر، ولت‌سنج چند ولت را نشان می‌دهد؟ (ولت‌سنج را ایده‌آل در نظر بگیرید).

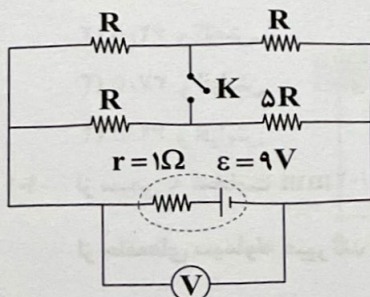
۲۰ (۱)

۱۰ (۲)

۱۸ (۳)

۲۲ (۴)

۹۵- در مدار شکل زیر، با بسته شدن کلید K ، عدد ولت‌سنج $1/10$ کاهش می‌یابد. مقاومت R چند اهم است؟ (ولت‌سنج را آرمانی در نظر بگیرید).

۳ (۱)

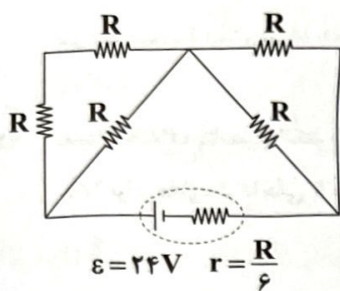
۶ (۲)

۱۲ (۳)

۱۵ (۴)

انجام محاسبات

۹۶- در مدار شکل زیر، همه مقاومت‌ها مشابه هستند و حداکثر توان هر مقاومت $54W$ است. R چند اهم باشد تا مدار آسیب نبیند؟

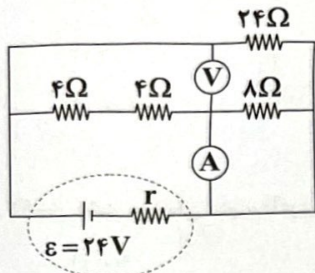
$$\frac{2}{3} (1)$$

$$\frac{4}{3} (2)$$

$$\frac{8}{3} (3)$$

$$\frac{16}{3} (4)$$

۹۷- در مدار شکل زیر، اگر جای آمپرسنج آرمانی و ولتسنج آرمانی عوض شود، کدام گزینه درست است؟

(۱) ولتسنج عدد صفر را نشان می‌دهد.

(۲) آمپرسنج عدد صفر را نشان می‌دهد.

(۳) عددی که ولتسنج و آمپرسنج نشان می‌دهند، تغییری نمی‌کند.

(۴) عددی که آمپرسنج نشان می‌دهد، تغییری نمی‌کند، اما ولتسنج عدد صفر را نشان می‌دهد.

۹۸- بار الکتریکی $q = 2\mu C$ با سرعت $\vec{v} = 2\vec{i} - 3\vec{j}$ (برحسب SI) در فضایی که بردار میدان مغناطیسی بر حسب تسلا در آن برابر

با $\vec{B} = 2 \times 10^4 \vec{i} + 10^5 \vec{j}$ است، حرکت می‌کند. اندازه نیروی وارد بر بار از طرف میدان مغناطیسی چند نیوتون است؟

$$0.8 (4)$$

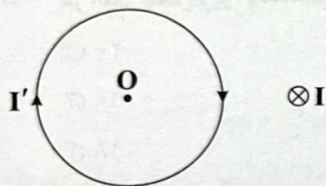
$$0.28 (3)$$

$$5/2 (2)$$

$$0.52 (1)$$

۹۹- در شکل زیر، بزرگی میدان مغناطیسی حاصل از سیم راست حامل جریان I در مرکز حلقه برابر با $4G$ است. اگر جریان عبوری از حلقه با شعاع $5cm$ برابر با $I' = 7/5A$ باشد، بزرگی براین میدان‌های مغناطیسی حاصل از جریان‌های I و I' در نقطه O مرکز حلقه چند گاوس

است؟ $(\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{T \cdot m}{A})$

$$3/1 (1)$$

$$4/9 (2)$$

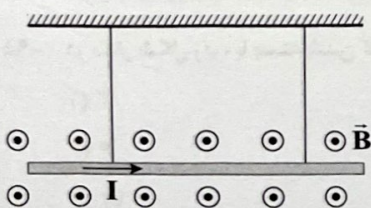
$$1/3 (3)$$

$$4/1 (4)$$

۱۰۰- مطابق شکل زیر، میله‌ای رسانا به طول $30cm$ ، جرم $120g$ و حامل جریان $4A$ به وسیله دو طناب به سقف آویزان شده است و میله در

میدان مغناطیسی یکنواخت $\vec{B}$ به بزرگی $4T$ به حالت تعادل قرار دارد. اگر بخواهیم نیروهای وارد بر طناب‌ها نصف شوند، جریان عبوری از

سیم را بدون تغییر جهت چند درصد و چگونه باید تغییر دهیم؟ $(g = 10 \frac{N}{kg})$

(۱) $37/5$ و کاهش

(۲) $62/5$ و کاهش

(۳) $37/5$ و افزایش

(۴) $62/5$ و افزایش

از سیمی به ضخامت $0.2mm$ سیم‌لوله‌ای آرمانی ساخته شده است. اگر حلقه‌های سیم‌لوله کاملاً در مجاورت هم قرار گرفته باشند، جریان چند آمپر

از حلقه‌های سیم‌لوله عبور کند تا بزرگی میدان مغناطیسی روی محور سیم‌لوله برحسب SI برابر با 0.8π شود؟ $(\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \frac{T \cdot m}{A})$

$$4 (4)$$

$$8 (3)$$

$$2 (2)$$

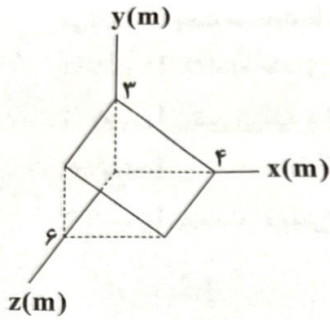
$$0.5 (1)$$

انجام محاسبات

۱۰۲- شکل زیر یک قاب رسانای مستطیلی شکل را نشان می‌دهد. اگر میدان مغناطیسی عبوری از قاب از $\vec{B}_1 = (2T)\vec{i}$ به $\vec{B}_2 = (-2T)\vec{j}$ برسد،

اندازه شار مغناطیسی عبوری از قاب چند و بر تغییر می‌کند؟

- (۱) صفر
(۲) ۱۲
(۳) ۷۲
(۴) ۸۴

۱۰۳- سیملوله‌ای آرمانی به طول ۶۰cm دارای ۱۰۰۰ حلقه که مساحت هر حلقه آن 200cm^2 است، می‌باشد. اگر مقاومت سیملوله 2Ω باشد و

جریان عبوری از حلقه‌ها برحسب زمان طبق رابطه $I = 2t^2 - 1$ برحسب واحدهای SI تغییر کند، اندازه جریان القایی متوسط در سیملوله در

بازه زمانی $t = 2\text{s}$ تا $t = 4\text{s}$ چند آمپر است؟ $(\mu_0 = 12 \times 10^{-7} \frac{\text{T}\cdot\text{m}}{\text{A}})$

- (۱) ۰/۱۲ (۲) ۰/۴۸ (۳) ۰/۲۴ (۴) ۰/۳۲

۱۰۴- شکل زیر، رسانای Uشکلی را درون میدان مغناطیسی یکنواخت $\vec{B}$ به بزرگی 0.25T نشان می‌دهد. میله فلزی MN بین دو بازوی رسانا

قرار دارد و مداری را تشکیل می‌دهد. میله از حال سکون و با شتاب ثابت $3 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$ به سمت چپ حرکت می‌کند. بزرگی نیروی محرکه القایی

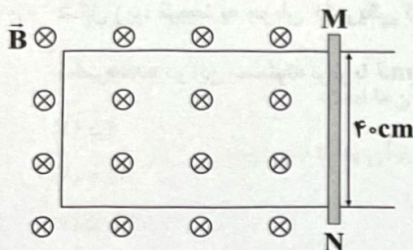
متوسط در قاب در بازه زمانی $t = 0$ تا $t = 4\text{s}$ چند میلی‌ولت است؟

(۱) ۶۰۰

(۲) ۱۲۰۰

(۳) ۰/۶

(۴) ۱/۲

۱۰۵- یک پیچۀ مسطح شامل ۲۰ دور سیم و مقاومت الکتریکی 25Ω است. نمودار شار مغناطیسی گذرنده از پیچۀ برحسب زمان مطابق شکل زیر

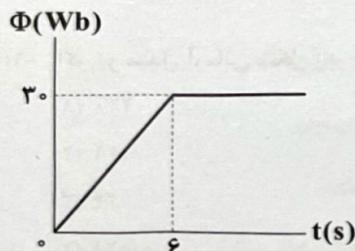
است. جریان القایی متوسط در پیچۀ ۴ ثانیه دوم چند آمپر است؟

(۱) ۴

(۲) ۲

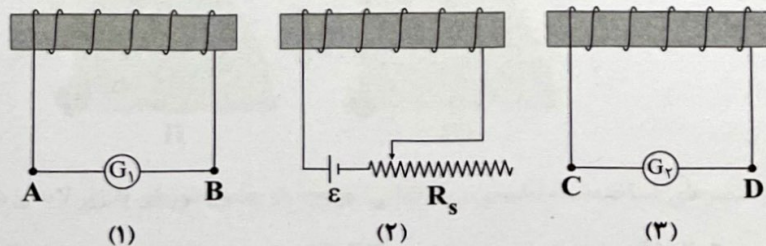
(۳) ۱

(۴) ۰/۵

۱۰۶- با توجه به شکل زیر، اگر لغزنده رتوستا در سیملوله شماره (۲) به طرف راست حرکت کند، جهت جریان عبوری از گالوانومترهای شماره (۱) و

(۳) به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۴) A به B - C به D

(۳) A به B - B به D - C

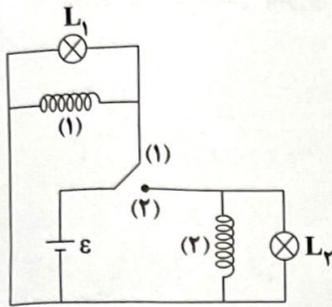
(۲) B به A - D به C

(۱) B به A - C به D

محل انجام محاسبات

۱۰۷- در مدار شکل زیر، ابتدا کلید در وضعیت (۱) قرار دارد. اگر کلید را در وضعیت (۲) قرار دهیم، نور لامپ‌های L_1 و L_2 به ترتیب چگونه تغییر

می‌کند؟ (مقاومت سیم‌لوله‌ها ناچیز است.)

(۱) لامپ L_1 بلافاصله خاموش می‌شود و لامپ L_2 روشن شده و پس از مدتی خاموش می‌شود.

(۲) لامپ L_1 روشن می‌شود و لامپ L_2 روشن شده و بلافاصله خاموش می‌شود.

(۳) لامپ L_1 روشن شده و به آرامی خاموش می‌شود.

(۴) لامپ L_1 بلافاصله خاموش شده و لامپ L_2 روشن می‌شود.

۱۰۸- چه تعداد از عبارات‌های زیر در مورد القاگرها نادرست است؟

(الف) ضریب القاوری تابع جریان عبوری از القاگر است.

(ب) ضریب القاوری به تعداد دور، طول و سطح مقطع القاگر بستگی دارد.

(ج) انرژی زمانی وارد القاگر می‌شود که جریان عبوری از القاگر در حالت پایا باشد.

(د) هنگامی که جریان عبوری از القاگر کاهش می‌یابد، القاگر مانند یک مقاومت ساده انرژی را تلف می‌کند.

(ه) تغییر جریان عبوری از یک القاگر سبب القای نیروی محرکه خود - القاوری می‌شود.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۴ (۱)

۱۰۹- شکل زیر، مربوط به جریان الکتریکی گذرنده از سیم‌لوله بدون هسته به طول 3π cm است که تعداد حلقه‌های آن برابر ۳۰۰ است. بیشینه انرژی

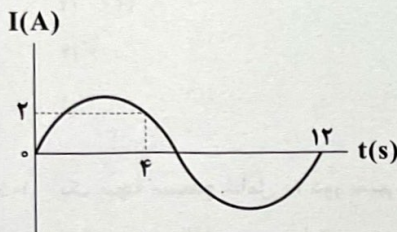
ذخیره شده در این سیم‌لوله برابر با 32mJ است، مساحت سطح هر حلقه این سیم‌لوله چند سانتی‌متر مربع است؟ ($\mu_0 = 4\pi \times 10^{-7} \frac{\text{T}\cdot\text{m}}{\text{A}}$)

۲۵ (۱)

۱۰۰ (۲)

۱۱۲/۵ (۳)

۴۵۰ (۴)

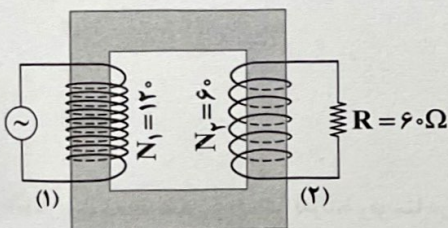
۱۱۰- اگر در میدل آرمانی شکل زیر، ولتاژ ورودی مولد برابر با 240V باشد، بیشینه توان مصرفی مقاومت R چند کیلووات خواهد بود؟

۲۴۰ (۱)

۰/۲۴ (۲)

۲۴ (۳)

۰/۰۲۴ (۴)

محل انجام محاسبات

شیمی

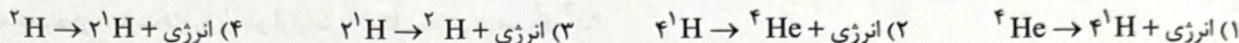

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (شیمی ۱)، شماره ۱۱۱ تا ۱۳۵ و زوج درس ۲ (شیمی ۲)، شماره ۱۳۶ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

شیمی (۱) (سؤالات ۱۱۱ تا ۱۳۵)

۱۱۱- انرژی گرمایی و نور خیره‌کننده خورشید به دلیل کدام یک از واکنش‌های زیر است؟

۱۱۲- نسبت شمار نوترون‌ها به شمار پروتون‌ها در پایدارترین ایزوتوپ طبیعی کدام عنصر، عدد بزرگ‌تری است؟

- (۱) لیتیم (۲) هیدروژن (۳) کلر (۴) منیزیم

۱۱۳- ورقه‌ای از جنس قلع به ابعاد ۵۸mm در ۳۷/۵mm و ضخامت ۴mm را در نظر بگیرید که درون آن، سوراخ گردی به قطر ۳۰mm ایجاد شده است. چند اتم قلع در این قطعه وجود دارد؟ ($\pi = 3$, $d_{\text{Sn}} = 6\text{g}\cdot\text{cm}^{-3}$, $\text{Sn} = 120\text{g}\cdot\text{mol}^{-1}$)

- (۱) $1/806 \times 10^{22}$ (۲) $1/806 \times 10^{23}$ (۳) $3/01 \times 10^{22}$ (۴) $3/01 \times 10^{23}$

۱۱۴- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

- در یک شعله، دمای بخش آبی‌رنگ، بالاتر از دمای بخش سرخ‌رنگ است.
- نور زرد لامپ‌هایی که شب هنگام، خیابان‌ها را روشن می‌سازد به دلیل وجود بخار یک فلز در آن‌ها است.
- نوری که از یک سیاره به ما می‌رسد دمای آن را نشان می‌دهد اما اطلاعاتی درباره اجزای سازنده آن به ما نمی‌دهد.
- نور خورشید در واقع مجموعه‌ای شامل هفت نور رنگی است که در گستره مرئی قرار دارند.

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

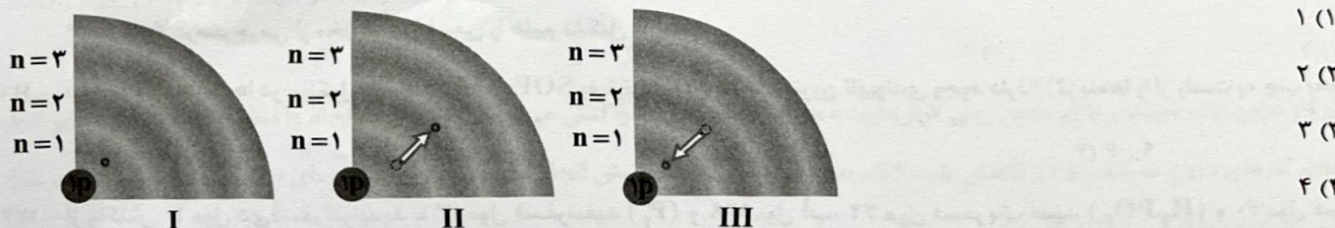
۱۱۵- با توجه به شکل‌های زیر، چه تعداد از عبارتهای پیشنهادشده درست است؟ (شمار نوترون‌ها در شکل نشان داده نشده است.)

(آ) شکل (I)، الکترون در حالت پایه اتم هیدروژن یا یک ذره تک‌الکترونی مانند He^+ و Li^{2+} را نشان می‌دهد.

(ب) شکل (I) را علاوه بر اتم هیدروژن معمولی (${}^1\text{H}$)، به سایر ایزوتوپ‌های هیدروژن نیز می‌توان نسبت داد.

(پ) جابه‌جایی مربوط به شکل (II)، نشان‌دهنده جذب انرژی توسط الکترون و افزایش پایداری آن است.

(ت) جابه‌جایی مربوط به شکل (III)، منجر به تولید یک پرتوی الکترومغناطیسی می‌شود که طول موج آن بین ۴۰۰ تا ۷۰۰ نانومتر است.

۱۱۶- آرایش الکترونی اتم چند درصد از عنصرهای شناخته‌شده (طبیعی و ساختگی) موجود در جدول دوره‌ای به زیر لایه‌ای با $l=0$ ختم می‌شود؟

- (۱) ۱۱/۸ (۲) ۴۵/۷ (۳) ۶۹/۵ (۴) ۶۴/۴

محل انجام محاسبات

۱۱۷- نسبت شمار کاتیون به آنیون در Mg_3C_2 ، چند برابر نسبت شمار آنیون به کاتیون در CaC_2 است؟

$$\frac{2}{3} \text{ (۴)}$$

$$0.5 \text{ (۳)}$$

$$2 \text{ (۲)}$$

$$1.5 \text{ (۱)}$$

۱۱۸- کدام مقایسه در ارتباط با نسبت شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی به شمار جفت الکترون‌های پیوندی مولکول‌های هیدروژن کلرید (a)،

متان (b)، آب (c)، اکسیژن (d)، فلئور (e) و آمونیاک (f) درست است؟

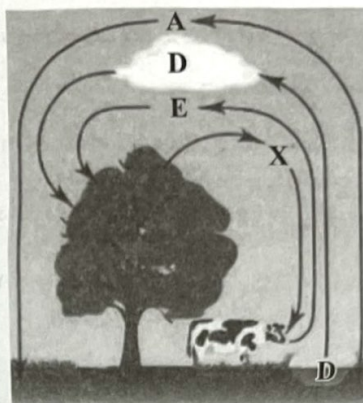
$$f < d < e \text{ (۴)}$$

$$a < c < e \text{ (۳)}$$

$$f < b < d \text{ (۲)}$$

$$c < b < a \text{ (۱)}$$

۱۱۹- چه تعداد از عبارات‌های زیر در ارتباط با شکل مقابل درست است؟

• میانگین درصد حجمی D در هوا، حدود یک درصد است، هر چند این مقدار متغیر می‌باشد.

• در فرایند تقطیر جزء به جزء، هوا را مایع، قبل از این‌که هوای مایع تهیه شود، نخست D و سپس E جدا می‌شود.

• گیاهان، گاز دواتمی A را مصرف می‌کنند.

• شکل، برهم‌کنش هواکره با سنگ‌کره را نشان می‌دهد.

$$1 \text{ (۴)}$$

$$2 \text{ (۳)}$$

$$3 \text{ (۲)}$$

$$4 \text{ (۱)}$$

۱۲۰- کدام یک از مطالب زیر در ارتباط با هلیوم درست است؟

(۱) با کاهش دمای هوا تا $-200^\circ C$ و تشکیل هوای مایع، هم‌چنان هلیوم به حالت گازی وجود دارد.

(۲) مقدار ناچیزی از هلیوم در هوا و مقدار بیشتری در لایه‌های بالایی پوسته زمین وجود دارد.

(۳) هلیوم از واکنش‌های شیمیایی در زرفای زمین تولید می‌شود.

(۴) حدود ۷ درصد جرمی از مخلوط گاز طبیعی را هلیوم تشکیل می‌دهد.

۱۲۱- در لایه ظرفیت اتم‌ها در مولکول‌های NOCI و SOF_۲ به ترتیب چند جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید.)

$$9, 6 \text{ (۴)}$$

$$10, 5 \text{ (۳)}$$

$$10, 6 \text{ (۲)}$$

$$9, 5 \text{ (۱)}$$

۱۲۲- از واکنش ۱۰ مول دی فسفرتراییدید با ۱۳ مول فسفرسفید (P_۴) و ۱۲۸ مول آب، ۳۲ مول فسفریک اسید (H_۳PO_۴) و ۴۰ مول فسفونیوم

یدید تولید می‌شود. هر واحد فرمولی از فسفونیوم یدید شامل چند اتم است؟

$$8 \text{ (۴)}$$

$$7 \text{ (۳)}$$

$$6 \text{ (۲)}$$

$$5 \text{ (۱)}$$

محل انجام محاسبات

۱۲۹- محلولی از پتاسیم دی کرومات ($K_2Cr_2O_7$) در دمای $50^\circ C$ به جرم $62/25g$ موجود است. اگر این محلول شامل $3/25$ گرم یون پتاسیم باشد، در همین دما حداکثر چند گرم دیگر از این نمک را می توان در محلول موجود حل کرد؟ (انحلال پذیری پتاسیم دی کرومات در

دمای $50^\circ C$ برابر 30 گرم در 100 گرم آب است.) ($K=39, Cr=52, O=16: g.mol^{-1}$)

۴/۷۵ (۴)

۳/۷۵ (۳)

۲/۷۵ (۲)

۱/۷۵ (۱)

۱۳۰- 200 میلی لیتر محلول کلسیم برمید با غلظت $1200 ppm$ شامل چند مول یون برمید است؟ ($Ca=40, Br=80: g.mol^{-1}, d=1/05 \frac{g}{mL}$)

۱/۲۶ $\times 10^{-3}$ (۴)۲/۵۲ $\times 10^{-3}$ (۳)۲/۲۸ $\times 10^{-3}$ (۲)۱/۱۴ $\times 10^{-3}$ (۱)

۱۳۱- در نیم لیتر محلول آلومینیم سولفات، 324 میلی گرم یون آلومینیم وجود دارد. غلظت یون سولفات در این محلول چند مولار

است؟ ($Al=27, S=32, O=16: g.mol^{-1}$)

۳/۶ $\times 10^{-2}$ (۴)۹ $\times 10^{-3}$ (۳)۱/۶ $\times 10^{-2}$ (۲)۴ $\times 10^{-3}$ (۱)

۱۳۲- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

• یک گرم آب $0^\circ C$ در مقایسه با یک گرم یخ $0^\circ C$ ، حجم کمتری اشغال می کند.

• اگر ماده A برخلاف ماده D در میدان الکتریکی جهت گیری کند، می توان نتیجه گرفت که نقطه جوش A بالاتر از نقطه جوش D است.

• هر کدام از انواع چربی ها، رنگ ها و لاک ها را می توان در استون حل کرد.

• اگر نیروی بین مولکولی گاز X قوی تر از گاز Y باشد، گاز X را آسان تر می توان به مایع تبدیل کرد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۳۳- با کدام روش (های) تصفیه آب می توان میکروبها را از آب آلوده جدا کرد؟

(c) اسمز معکوس

(b) صافی کربن

(a) تقطیر

(۴) هیچ کدام

(۳) c, b

(۲) c

(۱) b, a

۱۳۴- شمار الکترون های مبادله شده به ازای تشکیل a گرم پتاسیم سولفید و b گرم منیزیم نیتريد از عنصرهای سازنده آنها، با هم برابر است.

نسبت $\frac{a}{b}$ کدام است؟ ($K=39, S=32, N=14, Mg=24: g.mol^{-1}$)

۰/۳۶ (۴)

۲/۷۲ (۳)

۰/۳۰ (۲)

۳/۳ (۱)

۱۳۵- مطابق شکل زیر، حجم های برابر از آب خالص و محلول آب نمک به وسیله یک غشای نیمه تراوا از یکدیگر جدا شده اند. اگر یون های نمک

امکان عبور از غشا را نداشته باشند، چه تعداد از عبارتهای پیشنهاد شده نادرست است؟

• پس از گذشت زمان، غلظت محلول آب نمک در دو سمت غشا با هم برابر می شود.

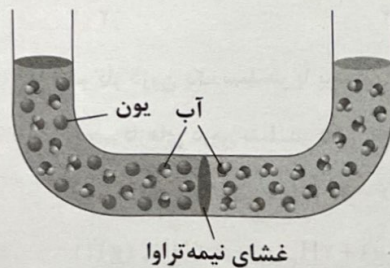
• به مرور زمان، حجم آب در سمت راست غشاء کاهش می یابد.

• پس از گذشت زمان کافی و ثابت ماندن ارتفاع آب در دو سمت غشاء، عبور

مولکول های آب از غشاء متوقف می شود.

• این پدیده، اسمز نام دارد و برخلاف اسمز معکوس، به طور خود به خودی انجام شده

و نیاز به مصرف انرژی ندارد.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

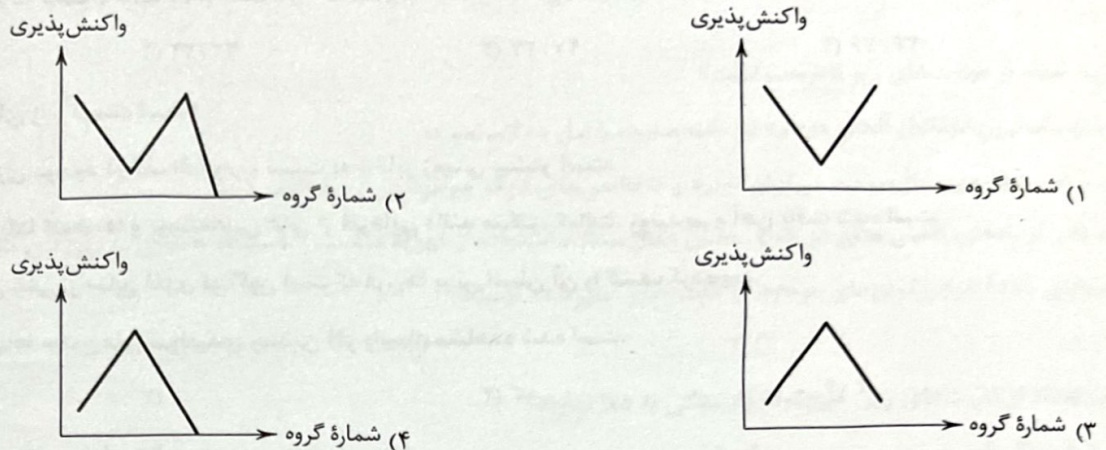
محل انجام محاسبات

۱۳۶- کدام یک از مطالب زیر درست است؟

- (۱) پیشرفت صنعت الکترونیک بر اجزایی مبتنی است که از فولاد ساخته می‌شوند.
- (۲) همه مواد طبیعی و اغلب مواد ساختگی از کره زمین به دست می‌آیند.
- (۳) با پیشرفت صنعت، شهرها و روستاها گسترش یافتند و سطح رفاه در جامعه بالاتر رفت.
- (۴) تمام عنصرهای دسته s، f، d و شماری از عنصرهای دسته p، فلز هستند.

۱۳۷- کدام یک از نمودارهای زیر را می‌توان به روند کلی واکنش پذیری عنصرهای موجود در دوره سوم جدول تناوبی نسبت داد؟

۱۳۸- عنصر X در واکنش با دیگر اتم‌ها هم می‌تواند الکترون به اشتراک بگذارد و هم می‌تواند الکترون بگیرد. چه تعداد از عنصرهای «کربن،

گوگرد، فسفر، ژرمانیم، استرانسیم»، می‌توانند جای عنصر X باشند؟

- ۲ (۱)   ۳ (۲)   ۴ (۳)   ۱ (۴)

۱۳۹- وانادیم سومین عنصر واسطه جدول دوره‌ای است. این عنصر دو نوع کاتیون تک‌اتمی تشکیل می‌دهد. آرایش الکترونی این کاتیون‌ها به کدام

زیرلایه‌ها ختم می‌شود؟

- ۴s¹, 3d² (۱)   4s², 3d³ (۲)   3d², 3d³ (۳)   3d¹, 3d² (۴)

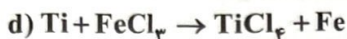
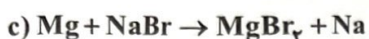
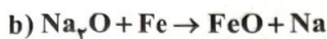
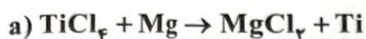
۱۴۰- چه تعداد از عبارتهای زیر در ارتباط با فلئور درست است؟

- واکنش آن با هر کدام از فلزهایی قلیایی با تولید نور و گرما همراه است.
- نماد آخرین زیرلایه اتم آن به صورت 2p⁵ است.
- واکنش پذیرترین عنصر جدول دوره‌ای است.
- در واکنش با هر کدام از اتم‌های دیگر، با گرفتن یک الکترون به آنیون F⁻ تبدیل می‌شود.

- ۴ (۱)   ۳ (۲)   ۲ (۳)   ۱ (۴)

حل انجام محاسبات

۱۴۱- چه تعداد از واکنش‌های زیر به طور طبیعی انجام می‌شوند؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۴۲- مخلوطی از فلزهای آلومینیم و منیزیم به جرم ۱۹/۸g با مقدار اضافی هیدروکلریک اسید واکنش داده و در نتیجه ۲/۱g گاز تولید می‌شود.

درصد خلوص منیزیم در مخلوط اولیه کدام است؟ ($Al=27, Mg=24, H=1: g.mol^{-1}$)

۳۶/۳۶ (۴)

۲۷/۲۷ (۳)

۲۲/۲۲ (۲)

۱۸/۱۸ (۱)

۱۴۳- چه تعداد از عبارات‌های زیر درست است؟

- غلظت گونه‌های فلزی موجود در کف اقیانوس، نسبت به ذخایر زمینی بیشتر است.
- در اعماق برخی دریاها کلوخه‌ها و پوسته‌هایی غنی از فلزهایی مانند منگنز، کبالت، روبیدیم و آهن یافت شده است.
- بستر دریاها منبعی غنی از منابع فلزی گوناگون است که قرن‌ها پیش انسان آن را کشف کرده بود.
- در اعماق برخی دریاها ستون‌های سولفیدی چندین فلز واسطه مشاهده شده است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۴۴- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- (۱) پسماند سرائه سالانه فولاد، ۱۴۰ کیلوگرم است.
- (۲) با بازیافت فلزها ضمن افزایش عمر یک منبع تجدیدناپذیر طبیعت، می‌توان برخی از هزینه‌های تولید فلزها را کاهش داد.
- (۳) در استخراج یک تن آهن، تقریباً ۲ تن سنگ معدن آهن و ۱ تن از منابع معدنی دیگر استفاده می‌شود.
- (۴) در استخراج فلزها تنها درصد کمی از سنگ معدن به فلز تبدیل می‌شود.

۱۴۵- شمار پیوندهای کووالانسی در ۴، ۲، ۲ - تری‌متیل پنتان با کدام آلکان زیر برابر است؟

- (۱) ۳- اتیل - ۲- متیل پنتان (۲) ۳، ۴- دی‌اتیل هگزان (۳) هپتان راست زنجیر (۴) ۲، ۵- دی‌متیل هپتان

۱۴۶- هر مول آلکان A برای سوختن کامل به ۸ مول اکسیژن نیاز دارد. اگر ۱۰۰g از این آلکان به طور کامل بسوزد، نسبت جرم کربن دی‌اکسید

تولید شده به جرم بخار آب تولید شده کدام است؟ ($C=12, H=1, O=16: g.mol^{-1}$)

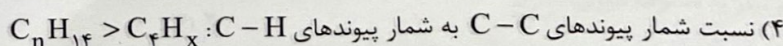
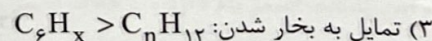
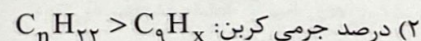
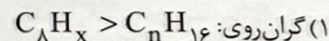
۲/۰۴ (۴)

۱/۹۲ (۳)

۲/۲۹ (۲)

۱/۶۳ (۱)

۱۴۷- هر کدام از هیدروکربن‌های زیر یک آلکان هستند. کدام یک از مقایسه‌های زیر نادرست است؟

محل انجام محاسبات

۱۴۸- مخلوطی از سیکلوپنتان و پروپین به جرم ۲۹ گرم به طور کامل می‌سوزد و مخلوطی از کربن دی‌اکسید و بخار آب به جرم ۱۲۶/۶ گرم به

دست می‌آید. درصد جرمی پروپین در مخلوط اولیه چقدر بوده است؟ ($C=12, H=1, O=16: g.mol^{-1}$)

۷۲/۴۲ (۴)

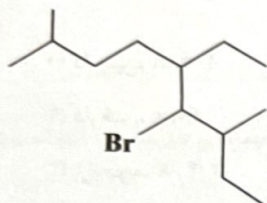
۶۰/۵۸ (۳)

۳۹/۴۲ (۲)

۲۷/۵۸ (۱)

۱۴۹- با توجه به نام‌گذاری ترکیب آلی زیر براساس قواعد آیوپاک، مجموع شماره‌های شاخه‌های فرعی کدام است و در این ترکیب چند

گروه $-CH_3$ وجود دارد؟

۳، ۲۰ (۱)

۴، ۲۰ (۲)

۳، ۱۹ (۳)

۴، ۱۹ (۴)

۱۵۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

• کوچک‌ترین مولکول آلکان موجود در نفت سفید، شامل ده اتم است.

• با شست‌وشوی زغال‌سنگ، می‌توان گوگرد و ناخالصی‌های دیگر موجود در آن را حذف کرد.

• یکی از راه‌های کاهش متان در هوای معدن زغال‌سنگ، استفاده از تهویه مناسب و دستگاه حساس به بوی این گاز است.

• بخش عمده هیدروکربن‌های موجود در نفت خام، سیرشده هستند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۵۱- چه تعداد از کمیت‌های زیر، هیچ‌گونه وابستگی به دما ندارند؟

• انرژی گرمایی

• آنتالپی واکنش

• گرمای ویژه

• ظرفیت گرمایی

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

صفر (۱)

۱۵۲- با توجه به آزمایش‌های زیر و نتایج آن‌ها، نسبت $\frac{b}{a}$ کدام است؟ (ظرفیت گرمایی ویژه آب را دو برابر ظرفیت گرمایی ویژه روغن زیتون در نظر

بگیرید و گرما فقط بین گلوله و مایع (آب و روغن) مبادله می‌شود.)

آزمایش I) یک گلوله آهنی به جرم m گرم و دمای $20^\circ C$ را وارد ظرفی شامل a گرم آب با دمای $60^\circ C$ می‌کنیم و پس از تعادل، دما

برابر $48^\circ C$ می‌شود.

آزمایش II) یک گلوله آهنی به جرم m گرم و دمای $20^\circ C$ را وارد ظرفی شامل b گرم روغن زیتون با دمای $50^\circ C$ می‌کنیم و پس از تعادل،

دما برابر $40^\circ C$ می‌شود.

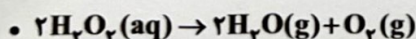
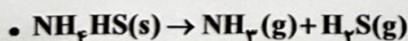
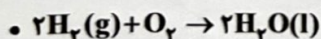
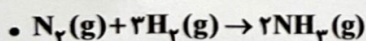
۰/۴۱۴ (۴)

۱/۷۱۴ (۳)

۰/۷۱۴ (۲)

۱/۱۱۴ (۱)

۱۵۳- آنتالپی چه تعداد از واکنش‌های زیر را می‌توان با استفاده از جدول میانگین آنتالپی پیوندها محاسبه کرد؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

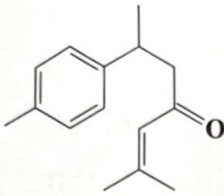
۱ (۱)

محل انجام محاسبات

۱۵۴- ترکیب آلی که ساختار آن به صورت زیر است در کدام ادویه وجود دارد و اگر ۸۶/۴ گرم آن در حالت گازی با مقدار کافی گاز هیدروژن

واکنش داده و به یک کتون سیرشده تبدیل شود، چند کیلوژول گرما مبادله می‌شود؟ ($C=12, H=1, O=16: g.mol^{-1}$)

پیوند	H—H	C—H	C=C	C=O	C—C
آننتالپی پیوند ($kJ.mol^{-1}$)	۴۳۶	۴۱۵	۶۱۴	۷۹۹	۳۴۸

(۱) دارچین، ۲۰۴/۸

(۲) دارچین، ۶۰/۸

(۳) زردچوبه، ۲۰۴/۸

(۴) زردچوبه، ۶۰/۸

۱۵۵- با توجه به آننتالپی سوختن متان و پروپان در دمای $25^{\circ}C$ که به ترتیب برابر با -۸۹۰ و -۲۲۳۰ کیلوژول بر مول است، آننتالپی واکنش

$2C_2H_6(g) + 13O_2(g) \rightarrow 8CO_2(g) + 10H_2O(g)$ به تقریب چند کیلوژول است؟ (آننتالپی تبخیر آب را $41 kJ.mol^{-1}$ در نظر بگیرید.)

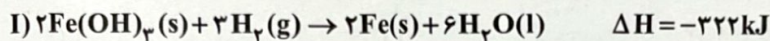
-۶۲۱۰ (۴)

-۲۴۹۰ (۳)

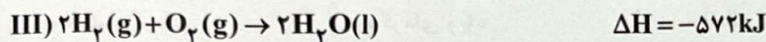
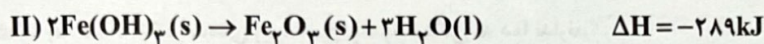
-۳۳۱۰ (۲)

-۵۳۹۰ (۱)

۱۵۶- با توجه به واکنش‌های زیر و ΔH آن‌ها، بر اثر واکنش اکسایش کامل یک مول آهن و تبدیل آن به آهن (III) اکسید، چند کیلوژول گرما

مبادله می‌شود؟

۴۱۲/۵ (۴)

۳۱۸/۵ (۳)

۴۷۲/۵ (۲)

۲۹۴/۵ (۱)

۱۵۷- داده‌های جدول زیر مربوط به دو ماده از اجزای واکنش اکسایش آمونیاک در حضور اکسیژن است که طی آن، بخار آب و گاز نیتروژن

مونوکسید تولید می‌شود. اگر سرعت متوسط واکنش در ۱۰ ثانیه دوم واکنش $3 mol.min^{-1}$ و در ثانیه ۲۰م واکنش مجموع شمار مول‌های

فراورده‌ها، $5/4$ مول بیشتر از شمار مول‌های آمونیاک باشد، حاصل عبارت $\frac{a+d}{b+c}$ به تقریب کدام است؟

۱/۵۴ (۱)

۱/۴۶ (۲)

۱/۲۹ (۳)

۰/۹۱ (۴)

مول	t(s)			
	۰	۱۰	۲۰	۳۰
ماده (۱)	۱۰	a	b	۴/۴
ماده (۲)	۰	c	d	۸/۴

محل انجام محاسبات

۱۵۸- چه تعداد از عبارتهای زیر درست است؟

• پلی اتن، پلی پروپن و پلی وینیل کلرید جزو هیدروکربنهای سیرشده هستند.

• معادله واکنش پلیمری شدن اتن را می توان به صورت $(CH_2)_n(s) \xrightarrow{\text{گرما و فشار}} nCH_2=CH_2(g)$ نمایش داد.

• منشأ بوی خوش شکوفه ها، گل ها و عطرها، استرها هستند.

• انحلال پذیری الکی با فرمول $C_8H_{15}OH$ در آب (دمای اتاق) بین ۰/۰۱ تا ۱ گرم است.

۴ (۴)

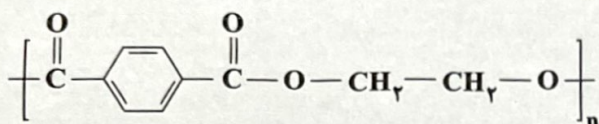
۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۵۹- برای تولید ۱۲۰ گرم از پلیمر PET که ساختار آن در زیر آمده است، در مجموع به چند گرم از واکنش دهنده ها (مونومرهای سازنده آن) نیاز است؟

(بازده واکنش پلیمری شدن را ۶۰ در نظر بگیرید.) $(C=12, H=1, N=14, O=16: g.mol^{-1})$

۲۱۸/۷۵ (۱)

۳۱۲/۵ (۲)

۳۲۸/۲۵ (۳)

۲۳۷/۵ (۴)

۱۶۰- پلیمر A که ساختار آن به صورت روبه رو است از یک نوع مونومر تشکیل شده است. اگر یک مول از مونومر آن در حالت گازی به اتمهای

گازی سازنده آن تبدیل شود، چند کیلوژول گرما مصرف می شود؟

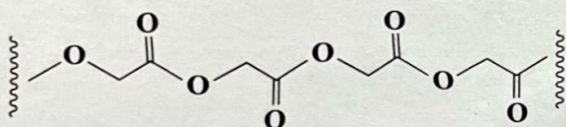
پیوند	C—H	C—C	O—H	C—O	C=O
$\Delta H(kJ.mol^{-1})$	۴۱۵	۳۵۰	۴۶۵	۳۶۰	۷۵۰

۳۸۵۰ (۱)

۳۵۸۰ (۲)

۲۷۵۵ (۳)

۲۵۷۵ (۴)

محل انجام محاسبات

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۱/۰۵

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۳) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم ریاضی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۳۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم ریاضی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سوال		تعداد سوال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۶۰ دقیقه	۱۰	۱	۱۰	ریاضی ۱	۱
	۲۰	۱۱	۱۰	حسابان ۱	
	۳۰	۲۱	۱۰	هندسه ۱	
	۴۰	۳۱	۱۰	آمار و احتمال	
۴۵ دقیقه	۷۵	۴۱	۳۵	فیزیک ۱	۲
	۱۱۰	۷۶	۳۵	فیزیک ۲	
۲۵ دقیقه	۱۳۵	۱۱۱	۲۵	شیمی ۱	۳
	۱۶۰	۱۳۶	۲۵	شیمی ۲	

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضیات	سیروس نصیری - حسین نادری صادق ثابتی - هایده جواهری	محدثه کارگرفرد - ندا فرهختی علی عرب - مینا نظری - مهدی وارسته زهرا ساسانی - مجید فرهنگدپور
فیزیک	محمد باغبان - محمد زبان‌ران مروارید شاه‌حسینی - بهزاد کاویانی پویا هدایتی - ابراهیم مقتصدی	مروارید شاه‌حسینی سارا دانایی کجانی
شیمی	پویا الفتی	ایمان زارعی - میلاد عزیزی - یاسر راش

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزروعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

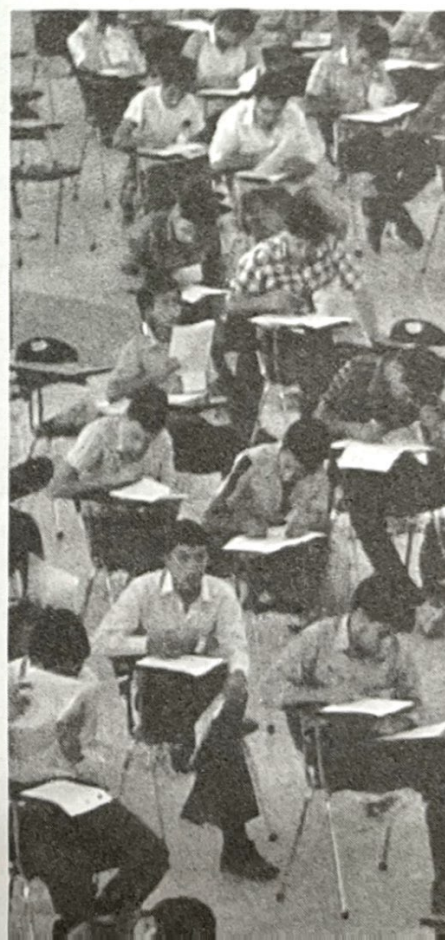
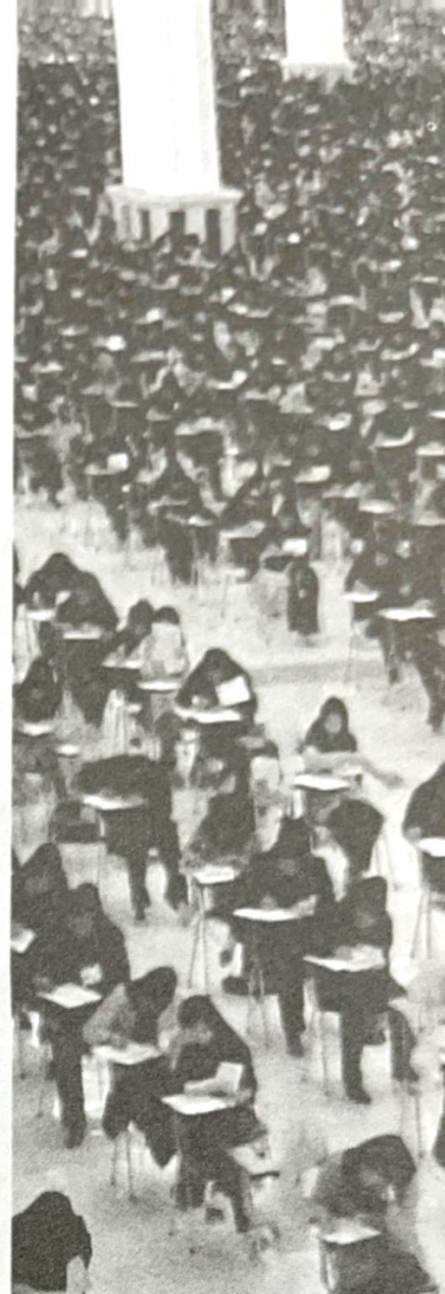
ویراستاران فنی: ساناز فلاخی - مریم پارسائیان - سیده‌سادات شریفی - فاطمه عبدالله‌خانی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: ربابه الطافی - مینا عباسی - مهناز کاظمی - سحر فاضلی - حدیث فیض‌الهی - فاطمه میرزایی

۴ دو حالت داریم:

حالت اول: مخرج عبارتی درجه یک باشد که برای $m-2=0$ ضریب x^2 حذف می‌شود. پس:

$$f(x) = \frac{2-x}{4x-2} \Rightarrow D_f = \mathbb{R} - \left\{\frac{1}{2}\right\}$$

حالت دوم: مخرج ریشه مضاعف داشته باشد:

$$(m-2)x^2 + 4x - 2 = 0 \xrightarrow{\Delta=0} 16 - 4(-2)(m-2) = 0$$

$$\Rightarrow 16 + 8m - 16 = 0 \Rightarrow m = 0$$

$$f(x) = \frac{2-x}{-2x^2 + 4x - 2} \Rightarrow D_f = \mathbb{R} - \{1\}$$

و مجموع مقادیر m برابر $2+0=2$ است.۵ با تقسیم دو طرف تساوی بر $\sin^2 x$ داریم:

$$\frac{2\cos^2 x}{\sin^2 x} - \frac{2\sin x \cos x}{\sin^2 x} + \frac{2\sin^2 x}{\sin^2 x} = \frac{3}{\sin^2 x}$$

$$\frac{1+\cot^2 x}{\sin^2 x} \rightarrow 2\cot^2 x - 2\cot x + 2 = 2(1+\cot^2 x)$$

$$\Rightarrow \cot^2 x + 2\cot x - 4 = 0 \Rightarrow (\cot x - 1)(\cot x + 4) = 0$$

$$\Rightarrow \cot x = 1, \cot x = -4$$

مجموع مقادیر ممکن برای $\cot x$ برابر $1 + (-4) = -3$ است.

۶ چون رابطه برای تمام مقادیر برقرار است، پس این عبارت یک اتحاد است.

با ضرب دو طرف در $\sin^2 x$ داریم:

$$\frac{\sin^2 x}{\sin^2 x} + \frac{m\sin^2 x}{\sin^2 x} = \sin^2 x \cot^2 x - \sin^2 x$$

$$\Rightarrow 1 + m\sin^2 x = \cos^2 x - \sin^2 x$$

$$\Rightarrow 1 + m\sin^2 x = (\cos^2 x - \sin^2 x)(\cos^2 x + \sin^2 x)$$

$$\Rightarrow 1 + m\sin^2 x = \cos^2 x - \sin^2 x$$

$$\Rightarrow 1 + m\sin^2 x = 1 - \sin^2 x - \sin^2 x \Rightarrow 1 + m\sin^2 x = 1 - 2\sin^2 x$$

$$m = -2$$

با مقایسه دو طرف داریم:

$$\frac{\sqrt{ab}}{\sqrt{ab} + \sqrt{b} + b} - \frac{a}{\sqrt{ab} - \sqrt{a} + a}$$

$$= \frac{\sqrt{ab}}{\sqrt{b}(\sqrt{a} + 1 + \sqrt{b})} - \frac{a}{\sqrt{a}(\sqrt{b} - 1 + \sqrt{a})}$$

$$= \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} + \sqrt{b} + 1} - \frac{\sqrt{a}}{\sqrt{a} + \sqrt{b} - 1} = \sqrt{a} \left(\frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b} + 1} - \frac{1}{\sqrt{a} + \sqrt{b} - 1} \right)$$

$$= \sqrt{a} \times \frac{\sqrt{a} + \sqrt{b} - 1 - \sqrt{a} - \sqrt{b} - 1}{(\sqrt{a} + \sqrt{b} + 1)(\sqrt{a} + \sqrt{b} - 1)} = \frac{-2\sqrt{a}}{(\sqrt{a} + \sqrt{b})^2 - 1}$$

$$= \frac{-2\sqrt{a}}{(\sqrt{2})^2 - 1} = \frac{-2\sqrt{a}}{2-1} = -2\sqrt{a}$$

ریاضیات

۱ در ابتدا داریم:

$$\begin{cases} -3 < 4-a \Rightarrow a < 7 \\ |a-4| < 7 \Rightarrow -7 < a-4 < 7 \Rightarrow -3 < a < 11 \end{cases} \xrightarrow{\cap} -3 < a < 7 (*)$$

از طرفی برای اشتراک در یک نقطه بایستی انتهای بازه A با ابتدای بازه B یکسان باشد.

$$|a-4| = 4-a \Rightarrow |a-4| = -(a-4) \Rightarrow a-4 \leq 0 \Rightarrow a \leq 4 (**)$$

پس در کل داریم:

$$(*) \cap (**) \Rightarrow -3 < a \leq 4$$

۲ دو عدد a و b فرض می‌کنیم: $(a > b > 0)$

$$\begin{cases} \text{واسطه حسابی} = \frac{a+b}{2} \\ \text{واسطه هندسی} = \sqrt{ab} \end{cases} \Rightarrow \frac{a+b}{2} = \frac{a+b}{\sqrt{ab}} = 1/25$$

$$\Rightarrow \frac{a+b}{2\sqrt{ab}} = \frac{5}{4} \Rightarrow a+b = \frac{5}{2}\sqrt{ab}$$

نسبت مورد نظر $\frac{a}{b} = k > 1$ می‌نامیم:

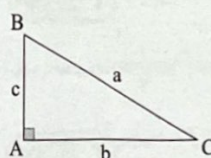
$$\Rightarrow bk + b = \frac{5}{2}\sqrt{(bk)b} \Rightarrow b(k+1) = \frac{5}{2}b\sqrt{k}$$

$$\xrightarrow{+b} k+1 = \frac{5}{2}\sqrt{k} \xrightarrow{\text{توان } 2} k^2 + 2k + 1 = \frac{25}{4}k$$

$$\Rightarrow 4k^2 - 17k + 4 = 0$$

$$\Delta = 289 - 64 = 225 \Rightarrow k = \frac{17 \pm 15}{8} \Rightarrow \begin{cases} k = 4 \checkmark \\ k = \frac{1}{4} \times \end{cases}$$

۳

$$\begin{cases} \sin \hat{A} = \sin 90^\circ = 1 \\ \sin \hat{B} = \frac{b}{a} \\ \sin \hat{C} = \frac{c}{a} \end{cases}$$

جملات دنباله به صورت زیر هستند:

$$1, \frac{b}{a}, \frac{c}{a} \Rightarrow 1 + \frac{c}{a} = 2\left(\frac{b}{a}\right) \Rightarrow a+c = 2b \Rightarrow a = 2b - c (*)$$

از طرفی طبق رابطه فیثاغورس داریم:

$$a^2 = b^2 + c^2$$

$$\xrightarrow{(*)} (2b-c)^2 = b^2 + c^2 \Rightarrow 4b^2 + c^2 - 4bc = b^2 + c^2$$

$$\Rightarrow 3b^2 = 4bc \xrightarrow{\frac{b \neq 0}{+3b}} b = \frac{4}{3}c \quad (1)$$

$$(*) : a = 2b - c \xrightarrow{b = \frac{4}{3}c} a = 2\left(\frac{4}{3}c\right) - c \Rightarrow a = \frac{5}{3}c \quad (2)$$

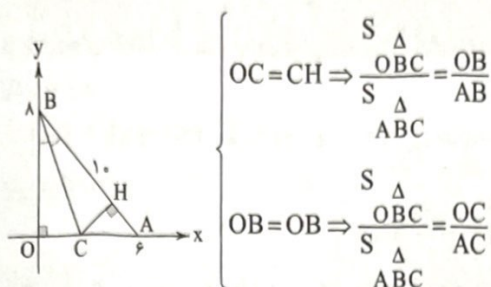
قدرنسبت دنباله حسابی برابر است با:

$$d = \frac{b}{a} - 1 \xrightarrow{(2), (1)} d = \frac{\frac{4}{3}c}{\frac{5}{3}c} - 1 = \frac{4}{5} - 1 \Rightarrow d = -\frac{1}{5}$$

۳ ۱۲

$$\begin{cases} |y+1|=1+y \Rightarrow y=-6 \\ |x+y|=x \Rightarrow |x-6|=x \Rightarrow x=3 \Rightarrow xy=-18 \end{cases}$$

$$\begin{cases} OC=CH \Rightarrow \frac{S_{\Delta OBC}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{OB}{AB} \\ OB=OB \Rightarrow \frac{S_{\Delta OBC}}{S_{\Delta ABC}} = \frac{OC}{AC} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{BO}{BA} = \frac{OC}{CA} \Rightarrow \frac{1}{6} = \frac{OC}{6} \Rightarrow OC=1, CA=6$$

$$(f+g)(3x) = x^2 \Rightarrow f(3x) + g(3x) = x^2$$

$$\xrightarrow{x=3} f(6) + g(6) = 9 \quad (1)$$

$$(f-g)(2x) = x+1 \Rightarrow f(2x) - g(2x) = x+1$$

$$\xrightarrow{x=2} f(4) - g(4) = 3 \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow \begin{cases} f(6) = 6 \\ g(6) = 3 \end{cases} \Rightarrow f(6) \times g(6) = 18$$

۴ ۱۴

$$(f \times g)(-1) = (f+g)(-1) \Rightarrow f(-1) \times g(-1) = f(-1) + g(-1)$$

$$\Rightarrow 3 \times (2+a) = 3+a+2 \Rightarrow 6+3a = 5+a \Rightarrow a = -\frac{1}{2}$$

$$f(g(x)) = \frac{2-g(x)}{2g(x)+1} \Rightarrow f(x) = \frac{2-x}{2x+1}$$

$$\xrightarrow{a+d} f^{-1}(x) = \frac{2-x}{2x+1}$$

$$f^{-1}(2x) = x \Rightarrow f(x) = 2x$$

$$((g \circ f^{-1}) \circ f)(x) = x+2 \Rightarrow g(\underbrace{f^{-1} \circ f}_x) = x+2$$

$$\Rightarrow g(x) = x+2$$

$$(f \circ g)(x) = f(g(x)) = f(x+2) = 2(x+2) = 2x+4$$

۲ ۱۵

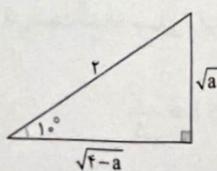
۲ ۱۶

۳ ۱۷

۴ ۱۸

$$\begin{cases} x=3 \Rightarrow -3a+6+a^2-2a-2=0 \Rightarrow a=1, a=4 \\ y=2 \Rightarrow b^2-b=2 \Rightarrow b=-1, b=2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a=1, b=2 \text{ قابل قبول}$$

$$\begin{aligned} \cos 7^\circ &= \sin 2^\circ = 2 \sin 1^\circ \cos 1^\circ \\ &= \frac{\sqrt{a}}{2} \times \frac{\sqrt{4-a}}{2} = \frac{\sqrt{4a-a^2}}{2} \end{aligned}$$

۴ ۱۹

۱ ۸ نمودار تابع f از انتقال $y=|x|$ رسم شده است، پس بایستی

به صورت زیر ارائه شود:

$$f(x) = -|x-2|+3 \Rightarrow f(x) = -\sqrt{(x-2)^2} + 3$$

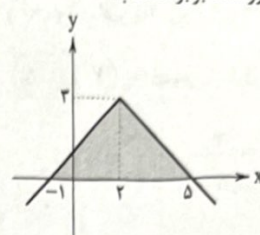
$$\Rightarrow f(x) = -\sqrt{x^2} - 4x + 4 + 3 \Rightarrow \begin{cases} m = -4 \\ k = 4 \\ p = 3 \end{cases}$$

نقاط α و β محل برخورد نمودار تابع $f(x)$ با محور x ها است:

$$y=0 \Rightarrow -|x-2|+3=0 \Rightarrow |x-2|=3$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-2=3 \Rightarrow x=5 \Rightarrow \beta=5 \\ x-2=-3 \Rightarrow x=-1 \Rightarrow \alpha=-1 \end{cases}$$

و مساحت محدود به نمودار تابع $f(x)$ و محور x ها برابر است با:

$$S = \frac{1}{2}(\beta - \alpha) \times 3 = 9$$

پس داریم:

$$\left| \frac{mkp}{S} \right| = \left| \frac{(-4)(4)(3)}{9} \right| = \frac{16}{3}$$

$$\sqrt{x-1} \geq 0 \Rightarrow -\sqrt{x-1} \leq 0 \xrightarrow{+4} 4 - \sqrt{x-1} \leq 4$$

$$\xrightarrow{\text{جنر}} 0 \leq \sqrt{4-\sqrt{x-1}} \leq 2 \Rightarrow R_1 = [0, 2]$$

$$\sqrt{3-x} \geq 0 \xrightarrow{+9} 9 + \sqrt{3-x} \geq 9 \xrightarrow{\text{جنر}} \sqrt{9+\sqrt{3-x}} \geq 3$$

$$\Rightarrow R_2 = [3, +\infty)$$

$$R_2 - R_1 = [3, +\infty) - [0, 2] = [3, +\infty)$$

۱ ۱۰ چون تابع خطی $f(x)$ با خط d برخورد ندارد، پس دو خط

موازی‌اند:

$$\begin{cases} f(x) = mx + h \\ y = \frac{2}{3}x - \frac{b}{2} \Rightarrow m = \frac{2}{3} \Rightarrow f(x) = \frac{2}{3}x + h \end{cases}$$

$$\begin{cases} f(2) = 2a - 1 \Rightarrow \frac{2}{3}(2) + h = 2a - 1 \Rightarrow h = 2a - 4 \\ f(1-a) = 2 \Rightarrow \frac{2}{3}(1-a) + h = 2 \Rightarrow h = \frac{2}{3}a + \frac{1}{3} \end{cases}$$

$$\Rightarrow 2a - 4 = \frac{2}{3}a + \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{1}{3}a = \frac{13}{3} \Rightarrow a = 13 \Rightarrow h = 14$$

$$\Rightarrow f(x) = \frac{2}{3}x + 14 \Rightarrow f(-6) = \frac{2}{3}(-6) + 14 = -4 + 14 = 10$$

۱ ۱۱

$$\text{توان} \sqrt{x} = y \xrightarrow{\text{توان}^2} \sqrt{x} = y^2 \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{x}} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{1}{y} + \frac{1}{y^2} = 1 \xrightarrow{\times y^2} y^2 - y - 1 = 0$$

$$\Delta = 5 \rightarrow y_1, y_2 = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2} \xrightarrow{y > 0} \sqrt{x} = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

$$\Rightarrow \sqrt[3]{a} = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \Rightarrow [\sqrt[3]{a}] = 1$$

۲ ۲۴

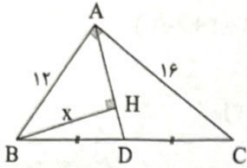
$$S_{\Delta ABC} = 96 \Rightarrow \frac{AB \times AC}{2} = 96 \Rightarrow \frac{12 \times AC}{2} = 96 \Rightarrow AC = 16$$

$$\Delta ABC: BC^2 = 12^2 + 16^2 \Rightarrow BC^2 = 400 \Rightarrow BC = 20$$

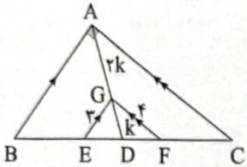
$$\text{میانۀ وارد بر وتر } AD = \frac{BC}{2} = \frac{20}{2} = 10$$

$$S_{\Delta ABD} = \frac{1}{2} S_{\Delta ABC} \Rightarrow \frac{x \times AD}{2} = \frac{96}{2} \Rightarrow x \times 10 = 96$$

$$\Rightarrow x = \frac{96}{10} \Rightarrow x = 9.6$$

۲ ۲۵

$$GE \parallel AB \xrightarrow{\text{ق تالس}} \frac{GE}{AB} = \frac{1}{3} \Rightarrow AB = 3GE \Rightarrow AB = 9$$

$$GF \parallel AC \xrightarrow{\text{ق تالس}} \frac{GF}{AC} = \frac{1}{3} \Rightarrow AC = 3GF \Rightarrow AC = 12$$

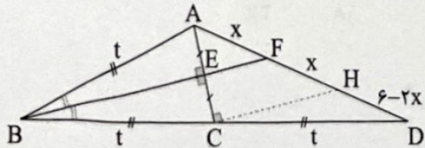
$$\Delta ABC: BC^2 = AB^2 + AC^2 \Rightarrow BC^2 = 9^2 + 12^2 \Rightarrow BC = 15$$

می‌دانیم در مثلث قائم‌الزاویه، میانه وارد بر وتر، نصف وتر است. بنابراین:

$$AD = \frac{15}{2}$$

$$GD = \frac{1}{3} AD \Rightarrow GD = \frac{1}{3} \times \frac{15}{2} \Rightarrow GD = \frac{5}{2}$$

از نقطه C به موازات FB رسم می‌کنیم. پس:

$$\widehat{HCE} = 90^\circ$$

$$\begin{cases} AB = BC \\ BE = BE \end{cases} \xrightarrow{\text{(وض)}} \Delta ABE \cong \Delta BEC \Rightarrow AE = EC$$

$$\Delta ACH: HC \parallel EF \xrightarrow{\text{ق تالس}} \frac{AE}{EC} = \frac{AF}{FH} = 1 \Rightarrow AF = FH = x$$

$$\Rightarrow HD = 6 - 2x$$

$$\Delta DFB: CH \parallel BF \xrightarrow{\text{ق تالس}} \frac{DC}{BC} = \frac{DH}{FH} = 1$$

$$\Rightarrow DH = FH \Rightarrow 6 - 2x = x \Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$$

$$\Rightarrow AF = 2$$

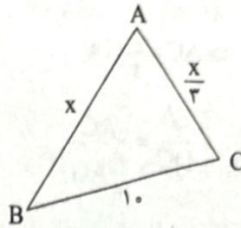
۳ ۲۰

$$\sin^2 5^\circ + \sin^2 85^\circ = \sin^2 10^\circ + \sin^2 80^\circ = \sin^2 15^\circ + \sin^2 75^\circ = \dots$$

$$= \sin^2 40^\circ + \sin^2 50^\circ = 1, \sin^2 45^\circ = \frac{1}{2}, \sin^2 90^\circ = 1$$

$$\Rightarrow \text{عبارت حاصل} = 8 \times 1 + \frac{1}{2} + 1 = 9.5$$

بنا به خاصیت مثلث داریم: ۱ ۲۱

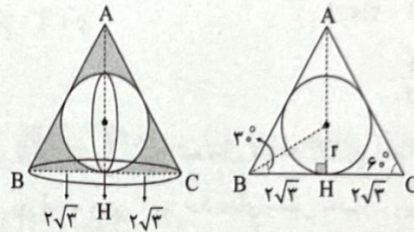
$$x - \frac{x}{3} < 10 < x + \frac{x}{3} \Rightarrow \frac{2x}{3} < 10 < \frac{4x}{3}$$

$$\xrightarrow{\times 3} 2x < 30 < 4x \xrightarrow{+2} x < 15 < 2x \Rightarrow 7.5 < x < 15$$

$$x \in \mathbb{Z} \Rightarrow x \text{ مجموع مقادیر} = 8 + 9 + 10 + 11 + 12 + 13 + 14 = 77$$

حجم کره - حجم مخروط = حجم قسمت رنگی

۲ ۲۲

$$\tan 30^\circ = \frac{r}{BH} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{r}{2\sqrt{3}} \Rightarrow r = 2$$

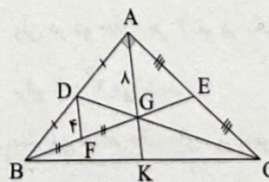
$$\text{حجم کره} = \frac{4}{3} \pi r^3 = \frac{4}{3} \pi (2)^3 = \frac{32}{3} \pi$$

$$\text{ارتفاع مخروط} = AH = \frac{a\sqrt{3}}{2} = \frac{4\sqrt{3} \times \sqrt{3}}{2} = \frac{12}{2} = 6$$

$$\text{حجم مخروط} = \frac{1}{3} \pi r^2 \times h = \frac{1}{3} \pi (2\sqrt{3})^2 \times 6 = 24\pi$$

$$\text{حجم قسمت رنگی} = 24\pi - \frac{32}{3} \pi = \frac{40}{3} \pi$$

میانۀ AK را رسم می‌کنیم: ۴ ۲۳

$$\Delta ABG: DF \parallel AG \text{ (عکس قضیۀ تالس)}$$

$$\Rightarrow \Delta BDF \sim \Delta ABG \Rightarrow \frac{AG}{DF} = \frac{2}{1}$$

$$\Rightarrow AG = 2DF \Rightarrow AG = 2 \times 4 = 8$$

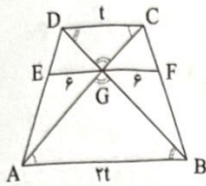
می‌دانیم:

$$\frac{AK}{AG} = \frac{2}{2} \Rightarrow AK = \frac{2}{2} AG \Rightarrow AK = \frac{2}{2} \times 8 \Rightarrow AK = 8$$

در مثلث ABC، میانه وارد بر وتر، نصف وتر است، پس داریم:

$$BC = 2AK \Rightarrow BC = 2 \times 8 \Rightarrow BC = 16$$

۳۰ می‌دانیم $EG = GF = ۶$ پس $EG = GF = ۶$

بنا به حالت (ز) $\triangle DGC \sim \triangle AGB$

$$\Rightarrow \frac{GC}{GA} = \frac{DC}{AB} = \frac{t}{12} = \frac{1}{2} \Rightarrow GA = 2GC \Rightarrow AC = \frac{3}{2}GA$$

$$\triangle ADC: EG \parallel DC \xrightarrow{\text{ق تالس}} \frac{EG}{DC} = \frac{AG}{AC} \Rightarrow \frac{6}{DC} = \frac{AG}{\frac{3}{2}AG}$$

$$\Rightarrow \frac{6}{DC} = \frac{2}{3} \Rightarrow DC = 9$$

۳۱ تعداد حالت‌های ممکن در پرتاب سه تاس برابر $۶^۳ = ۲۱۶$

است و تعداد حالت‌هایی که هر دفعه عدد بزرگ‌تری رو شود برابر است با:

$$C(6, 3) = \frac{6!}{(6-3)! \times 3!} = \frac{6!}{3! \times 3!} = ۲۰$$

$$P(\text{موردنظر}) = \frac{۲۰}{۲۱۶} = \frac{۵}{۵۴}$$

۳۲ می‌دانیم سال کبیسه ۳۶۶ روز است، که این برابر ۵۲ هفته و ۲ روز است. و این ۲ روز حالت‌های ممکن به صورت زیر دارد:

(۱) شنبه - یکشنبه $P(۵۳ \text{ تا شنبه}) = \frac{1}{7}$

(۲) پنجشنبه - جمعه $P(۵۳ \text{ تا جمعه}) = \frac{1}{7}$

(۳) جمعه - شنبه $P(۵۳ \text{ تا جمعه و } ۵۳ \text{ تا شنبه}) = \frac{1}{7}$

$$\text{احتمال} = \frac{1}{7} + \frac{1}{7} + \frac{1}{7} = \frac{3}{7}$$

۳۳ تعداد حالت‌های انتخاب دو ماه از سال برابر $C(۱۲, ۲)$ است.

تعداد حالت‌های تولد ۶ شخص در ۲ ماه برابر $۲^۶$ است

ولی در دو حالت هر ۶ نفر در یک ماه قرار می‌گیرند پس تعداد حالت‌ها

برابر $۲ - ۲ = ۰$ می‌شود.

بنابراین تعداد حالت‌های موردنظر برابر:

$$C(۱۲, ۲) \times (۲^۶ - ۲) = \frac{12!}{10! \times 2!} \times 2(2^5 - 1)$$

$$= 12 \times 11 \times (32 - 1) = 12 \times 11 \times 31 = 4092$$

$$(A \cup B \cup C) \cap (A \cap B' \cap C') \cap C'$$

$$= (A \cup B \cup C) \cap (A' \cup B \cup C) \cap C'$$

$$= [(A \cap A') \cup (B \cup C)] \cap C'$$

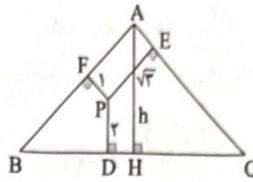
$$= (\emptyset \cup B \cup C) \cap C'$$

$$= (B \cup C) \cap C' = (B \cap C') \cup (C \cap C')$$

$$= (B \cap C') \cup \emptyset = B \cap C'$$

۳۴

۲۷ می‌دانیم:

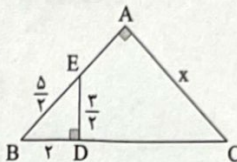
$$PE + PF + PD = h \Rightarrow \sqrt{3} + 1 + 2 = h \Rightarrow h = 3 + \sqrt{3}$$

از طرفی مثلث متساوی‌الاضلاع است. پس داریم:

$$h = \frac{a\sqrt{3}}{2} \Rightarrow a = \frac{2h}{\sqrt{3}} \Rightarrow a = \frac{2(3 + \sqrt{3})}{\sqrt{3}}$$

$$S = \frac{a^2 \sqrt{3}}{4} = \frac{4(3 + \sqrt{3})^2}{3} \times \frac{\sqrt{3}}{4} = \frac{\sqrt{3}}{3} (9 + 6\sqrt{3} + 3) = \frac{\sqrt{3}}{3} (12 + 6\sqrt{3}) = 4\sqrt{3} + 6 = 2(2\sqrt{3} + 3)$$

۲۸

$$\begin{cases} \hat{B} = \hat{B} \text{ مشترک} \\ \hat{A} = \hat{D} = 90^\circ \end{cases} \xrightarrow{\text{ز ز}} \triangle ABC \sim \triangle EDB$$

$$\Rightarrow \text{نسبت تشابه } k = \frac{ED}{AC} = \frac{2}{x} = \frac{3}{2x}$$

$$\triangle BDE: BE^2 = 2^2 + \left(\frac{2}{x}\right)^2 \Rightarrow BE^2 = \frac{25}{4} \Rightarrow BE = \frac{5}{2}$$

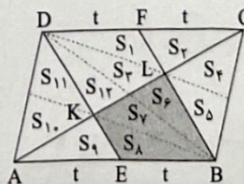
می‌دانیم اگر دو مثلث متشابه باشند، نسبت اندازه‌های محیط‌های مثلث، برابر

نسبت تشابه است، بنابراین:

$$\frac{\text{محیط } \triangle BDE}{\text{محیط } \triangle ABC} = \frac{2}{2x} \Rightarrow \frac{2 + \frac{5}{2} + 2}{18} = \frac{3}{2x}$$

$$\Rightarrow \frac{6}{18} = \frac{3}{2x} \Rightarrow x = \frac{9}{2}$$

۲۹

$$S_1 + S_2 + \dots + S_{12} = S$$

$$S_1 = S_2 = \dots = S_{12} = \frac{S}{12}$$

$$S_{E B L K} = 36 \Rightarrow 3S' = 36 \Rightarrow S' = 12$$

$$S_{A B C D} = 12S' = 12 \times 12 = 144$$

۲ ۳۹ فرض کنید A پیشامد کارت‌تی که روی میز قرار دارد دارای یک

روی سیاه است.

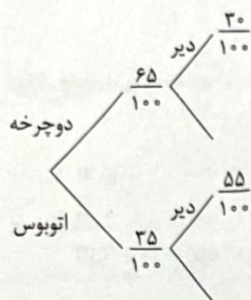
B_1 : پیشامد کارت هر دو رو سیاه.

B_2 : پیشامد کارت هر دو رو سفید

B_3 : کارت یک رو سفید و یک رو سیاه.

$$P(B_1) = \frac{2}{10}, P(B_2) = \frac{3}{10}, P(B_3) = \frac{5}{10}$$

$$P(B_1|A) = \frac{\frac{2}{10} \times 1}{\frac{2}{10} \times 1 + \frac{3}{10} \times 0 + \frac{5}{10} \times \frac{1}{2}} = \frac{2}{2+5} = \frac{2}{7}$$

$$P(\text{دیر} | \text{دو چرخه}) = \frac{\frac{65}{100} \times \frac{30}{100}}{\frac{65}{100} \times \frac{30}{100} + \frac{35}{100} \times \frac{55}{100}}$$

$$= \frac{65 \times 30}{65 \times 30 + 35 \times 55} = \frac{1950}{1950 + 1925} = \frac{1950}{3875} = \frac{78}{155}$$

۲ ۴۰

۳ ۳۵

$$x^5 - 6x^4 + 11x^3 - 6x^2 = 0 \Rightarrow x^2(x^3 - 6x^2 + 11x - 6) = 0$$

پس $x=0$ یکی از ریشه‌های معادله است. از طرفی چون مجموع ضرایب صفر است.

پس $x=1$ نیز یک جواب معادله است. و با استفاده از قاعده تقسیم داریم:

$$x^3 - 6x^2 + 11x - 6 = 0 \Rightarrow (x-1)(x^2 - 5x + 6) = 0 \Rightarrow x=1, 2, 3$$

$$x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow (x-1)(x-2) = 0 \Rightarrow x=1, 2$$

هم‌چنین:

بنابراین:

$$U = \{0, 1, 2, 3\}, A = \{2, 3\}, B = \{1, 2\}$$

$$\Rightarrow A \cap B = \{2\} \Rightarrow (A \cap B)' = \{0, 1, 3\}$$

$$(p \wedge (\sim p \vee q)) \vee (q \wedge \sim (p \wedge q))$$

۲ ۳۶

$$\equiv ((p \wedge \sim p) \vee (p \wedge q)) \vee (q \wedge (\sim p \vee \sim q))$$

$$\equiv (F \vee (p \wedge q)) \vee ((q \wedge \sim p) \vee (q \wedge \sim q))$$

$$\equiv (p \wedge q) \vee (q \wedge \sim p) \vee F$$

$$\equiv q \wedge (p \vee \sim p)$$

$$\equiv q \wedge T \equiv q$$

۳ ۳۷

$$P(\text{موردنظر}) = \frac{C(5, 3) \times C(10, 8)}{C(15, 11)} + \frac{C(5, 4) \times C(10, 7)}{C(15, 11)}$$

$$+ \frac{C(5, 5) \times C(10, 6)}{C(15, 11)} = \frac{1}{C(15, 11)} \times [(C(5, 3) \times C(10, 8))$$

$$+ (C(5, 4) \times C(10, 7)) + (C(5, 5) \times C(10, 6))]$$

$$= \frac{1}{C(15, 11)} (10 \times 45 + 5 \times 120 + 1 \times 210)$$

$$= \frac{1260}{C(15, 11)} = \frac{1260 \times 4! \times 11!}{15!} = \frac{12}{13}$$

۱ ۳۸

A: پیشامد بیرون آمدن توپ سیاه

E_1 : پیشامد انتخاب کیف شماره ۱

E_2 : پیشامد انتخاب کیف شماره ۲

E_3 : پیشامد انتخاب کیف شماره ۳

$$P(E_1) = P(E_2) = P(E_3) = \frac{1}{3}$$

$$P(A|E_1) = \frac{3}{5} \quad P(A|E_2) = \frac{1}{5} \quad P(A|E_3) = \frac{1}{5}$$

بنابراین:

$$P(E_3|A)$$

$$= \frac{P(E_3) \times P(A|E_3)}{P(E_1) \times P(A|E_1) + P(E_2) \times P(A|E_2) + P(E_3) \times P(A|E_3)}$$

$$= \frac{\frac{1}{3} \times \frac{1}{5}}{\frac{1}{3} \times \frac{3}{5} + \frac{1}{3} \times \frac{1}{5} + \frac{1}{3} \times \frac{1}{5}} = \frac{\frac{1}{15}}{\frac{3}{15} + \frac{1}{15} + \frac{1}{15}} = \frac{1}{5}$$

۴۵ فشار را در حالت اول و دوم محاسبه می‌کنیم:

$$P_1 = P_0 + \rho gh_1 = 1.0^5 + \rho \times 1.0 \times 1 = 1.0^5 + 1.0\rho$$

$$P_2 = P_0 + \rho gh_2 = 1.0^5 + \rho \times 1.0 \times (0.2) = 1.0^5 + 2\rho$$

با توجه به اطلاعات داده شده در سؤال داریم:

$$P_2 = \frac{1}{3}P_1 \Rightarrow 3P_2 = P_1 \Rightarrow 3 \times (1.0^5 + 2\rho) = 1.0^5 + 1.0\rho$$

$$\Rightarrow 3 \times 1.0^5 + 6\rho = 1.0^5 + 1.0\rho \Rightarrow 4\rho = 2 \times 1.0^5$$

$$\Rightarrow \rho = 5 \times 1.0^4 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 5.0 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

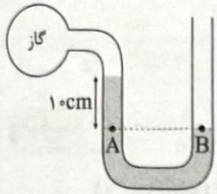
۴۶ عبارتهای «ب» و «د» صحیح هستند.

بررسی عبارتهای نادرست:

الف) هر چه قطر لوله موئین تمیز کم‌تر باشد، ارتفاع آب بالا رفته در لوله موئین بیشتر می‌شود.

ج) خاصیت موئینگی سبب بالا رفتن آب در آوندهای چوبی گیاهان می‌شود.

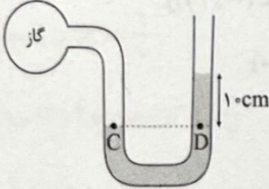
۴۷ ابتدا فشار درون مخزن را محاسبه می‌کنیم:

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho gh + P_{\text{گاز}} = P_0 \Rightarrow 13600 \times 1.0 \times \frac{1.0}{100} + P_{\text{گاز}} = 1.0^5$$

$$\Rightarrow P_{\text{گاز}} = 86400 \text{ Pa}$$

با توجه به فشار به دست آمده برای مخزن، فشار هوا را در حالت دوم محاسبه می‌کنیم:

$$P_C = P_D \Rightarrow P_{\text{گاز}} = \rho gh + P_0 \Rightarrow 86400 = 13600 \times 1.0 \times \frac{1.0}{100} + P_0$$

$$\Rightarrow P_0 = 72800 \text{ Pa}$$

اندازه تغییرات فشار هوا در این مدت زمان برابر است با:

$$\Delta P = P - P_0 = 1.0^5 - 72800 = 27200 \text{ Pa}$$

تا ارتفاع 3 km از سطح دریا فشار هوا به صورت خطی تا 70 kPa کاهش می‌یابد در نتیجه با یک تناسب ساده داریم:

$$\frac{3 \text{ km}}{30 \text{ kPa}} = \frac{\Delta x}{27200 \text{ Pa}} \Rightarrow \Delta x = 2722 \text{ km}$$

بنابراین اندازه سرعت متوسط بالن در این جابه‌جایی برابر است با:

$$v_{\text{av}} = \frac{\Delta x}{\Delta t} = \frac{2722}{2} = 1361 \frac{\text{km}}{\text{h}}$$

۴۸ در ابتدا فقط نیروی ناشی از مایع به چگالی $\rho = 2/4 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$

به کف ظرف وارد می‌شود و داریم:

$$F = \rho gh A_1 = 2/4 \times 1.0^3 \times 1.0 \times 5 \times 1.0^{-2} \times 4000 \times 1.0^{-2} = 48 \text{ N}$$

مساحت قسمت پهن ظرف

فیزیک

۴۱ با تقسیم حجم سوخت مصرفی بر جمعیت، سرانه مصرف هر

شخص محاسبه می‌شود:

$$\frac{2600000000}{832 \times 10^6} = 312/5 L = 3/125 \times 10^2 L$$

۴۲ با استفاده از روش تبدیل زنجیره‌ای داریم:

$$\text{شعاع دایره بزرگ} = 15 \text{ ft} \times \frac{12 \text{ in}}{1 \text{ ft}} \times \frac{2.5 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 450 \text{ cm}$$

$$\text{شعاع دایره کوچک} = 69/6 \text{ in} \times \frac{2.5 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 174 \text{ cm}$$

$$\text{فاصله CD} = 5 \text{ ذرع} \times \frac{104 \text{ cm}}{1 \text{ ذرع}} = 520 \text{ cm}$$

اندازه جابه‌جایی جسم در این مسیر برابر است با:

$$AC = AB + BC = 900 + 248 = 1148 \text{ cm}$$

$$\text{اندازه جابه‌جایی} = AD = \sqrt{AC^2 + CD^2}$$

$$\Rightarrow AD = \sqrt{(1148)^2 + (520)^2} = 13 \times 104 \text{ cm} = 1352 \text{ cm}$$

مسافت طی شده توسط جسم در این مسیر برابر است با:

$$\text{مسافت طی شده} = \pi R_1 + \pi R_2 + CD$$

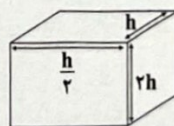
$$\Rightarrow \text{مسافت طی شده} = 1350 + 522 + 520 = 2392 \text{ cm}$$

بنابراین نسبت خواسته شده برابر است با:

$$\frac{\text{مسافت}}{\text{اندازه جابه‌جایی}} = \frac{2392}{1352} = \frac{23 \times 104}{13 \times 104} = \frac{23}{13}$$

۴۳ ابتدا حجم آب خارج شده از شیر آب در مدت زمان 6 دقیقه را

محاسبه می‌کنیم:

زمان $\times$ آهنگ خروج آب = حجم آب

$$\Rightarrow \text{حجم آب} = \frac{6}{10} \times (6 \times 60) = (6)^3 \text{ ft}^3$$

حجم آب برابر با حجم مکعب مستطیل است، بنابراین:

$$V = h \times \frac{h}{2} \times 2h = h^3 = 6^3 \Rightarrow h = 6 \text{ ft}$$

طول به دست آمده را به سانتی‌متر تبدیل می‌کنیم:

$$h = 6 \text{ ft} \times \frac{12 \text{ in}}{1 \text{ ft}} \times \frac{2.5 \text{ cm}}{1 \text{ in}} = 180 \text{ cm}$$

عرض مکعب مستطیل برابر است با:

$$\frac{h}{2} = \frac{180}{2} = 90 \text{ cm}$$

۴۴ با توجه به رابطه چگالی مخلوط داریم:

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{m_1 + m_2}{V_1 + V_2} = \frac{m}{V} \Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_1 V_1 + \rho_2 V_2}{V_1 + V_2}$$

$$\Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_1 V_1 + 2\rho_1 \times (0.4 V_1)}{V_1 + 0.4 V_1} \Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{\rho_1 V_1 + 0.8 \rho_1 V_1}{1.4 V_1}$$

$$\Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{1.8 V_1}{1.4 V_1} \Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = \frac{18}{14} \rho_1 = \frac{9}{7} \rho_1$$

۴ ۵۰ با توجه به معادله پیوستگی داریم:

$$A_1 v_1 = A_2 v_2 \xrightarrow{A = \pi r^2} \pi r_1^2 v_1 = \pi r_2^2 v_2$$

$$\Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^2 \xrightarrow{v_2 = v_1 - \lambda} \frac{v_1 - \lambda}{v_1} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{v_1 - \lambda}{v_1} = \frac{1}{9} \Rightarrow 9v_1 - 9\lambda = v_1 \Rightarrow v_1 = 9 \frac{m}{s}$$

$$v_2 = 1 \frac{m}{s} = 100 \frac{cm}{s} \quad \text{بنابراین:}$$

آهنگ شارش حجمی خروج آب برابر است با:

$$\text{آهنگ خروج آب} = A_2 v_2 = 3 \times 6^2 \times 100 = 10800 \frac{cm^3}{s}$$

بنابراین:

$$\text{آهنگ خروج آب} = \frac{\text{حجم}}{\text{زمان}} \Rightarrow \text{زمان} = \frac{\text{حجم}}{\text{آهنگ خروج آب}} = \frac{54000}{10800} = 5s$$

۴۱ ۱ برای این که جسم با حداقل تندی از نقطه A شروع به حرکت

کند و از قلّه B عبور کند و به نقطه C برسد، این است که برای لحظه‌ای در نقطه B متوقف شود. با توجه به این که در مسیر AB اصطکاک نداریم، بنابراین طبق اصل پایستگی انرژی مکانیکی می‌توان نوشت:

$$E_A = E_B \Rightarrow K_A + U_A = K_B + U_B$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} v_A^2 + gh_A = gh_B \Rightarrow \frac{1}{2} v_A^2 + 40 = 72 \Rightarrow v_A^2 = 64$$

$$\Rightarrow v_A = 8 \frac{m}{s}$$

برای مسیر B تا C داریم:

$$E_C - E_B = W_f$$

$$\Rightarrow (K_C + U_C) - (K_B + U_B) = W_f$$

$$\Rightarrow K_C - U_B = W_f \Rightarrow \frac{1}{2} m v_C^2 - mgh_B = W_f$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times 0.2 \times (9)^2 - 0.2 \times 10 \times 7/2 = W_f \Rightarrow W_f = -6/3 J$$

۴۲ ۲ با توجه به قضیه کار - انرژی جنبشی داریم:

$$W_t = \frac{1}{2} m (v_2^2 - v_1^2) = \frac{1}{2} \times 4 \times (36 - 0) = 72 J$$

حال کار تک تک نیروها را به دست می‌آوریم:

$$W_{F_1} = F_1 d \cos 37^\circ = 9 \times 10 \times 0.8 = 72 J$$

$$W_{f_k} = -f_k d = -4 \times 10 = -40 J$$

$$W_{mg} = -\Delta U = -mg \Delta h = -4 \times 10 \times 6 = -240 J$$

$$W_{F_2} = F_2 d \cos 60^\circ = \Delta F_2$$

بنابراین:

$$W_t = W_{F_1} + W_{F_2} + W_{f_k} + W_{mg} \Rightarrow 72 = 72 + \Delta F_2 - 40 - 240$$

$$\Rightarrow \Delta F_2 = 280 \Rightarrow F_2 = 56 N$$

در ادامه که می‌خواهیم مایع دیگری به چگالی $\rho' = 4 \frac{g}{cm^3}$ را به ظرف اضافه کنیم، باید حواسمان باشد که چون این مایع چگال‌تر از مایع اولیه است، بنابراین مایع جدید، پایین‌تر از مایع اولیه قرار می‌گیرد و داریم:

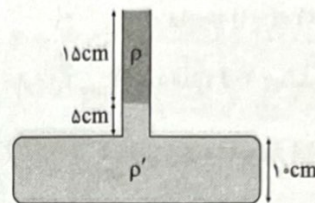
$$\left\{ \begin{array}{l} \text{حجم مایع جدید: } V' = 4/\Delta L = 4500 \text{ cm}^3 \\ \text{حجم قسمت پهن ظرف: } V_1 = A_1 h_1 = 400 \times 10 = 4000 \text{ cm}^3 \end{array} \right.$$

پس 500 cm^3 از مایع جدید وارد قسمت باریک ظرف می‌شود.

$$\Delta 500 = A_2 h_2 \quad \text{ارتفاع مایع جدید}$$

$$\Rightarrow 500 = 100 h_2 \Rightarrow h_2 = 5 \text{ cm} \xrightarrow{\text{ارتفاع مایع جدید}} h' = 15 \text{ cm}$$

چون حجم قسمت باریک ظرف 2000 cm^3 است و 500 cm^3 آن توسط مایع جدید پر شده است، پس به اندازه 1500 cm^3 فضای خالی برای مایع اولیه وجود دارد. از طرفی چون حجم مایع اولیه، $400 \times 5 = 2000 \text{ cm}^3$ است، پس 500 cm^3 از این مایع سرریز کرده و 1500 cm^3 از آن بخش خالی قسمت باریک ظرف را پر می‌کند و داریم:

ارتفاع جدید مایع اولیه: $h = 15 \text{ cm}$

بنابراین فشار حاصل از مایع‌ها در کف ظرف برابر است با:

$$P = \rho gh + \rho' gh'$$

$$\Rightarrow P = 2/4 \times 10^3 \times 10 \times 15 \times 10^{-2} + 4 \times 10^3 \times 10 \times 15 \times 10^{-2}$$

$$\Rightarrow P = 3600 + 6000 = 9600 \text{ Pa}$$

$$F' = PA_1 = 9600 \times 400 \times 10^{-4} \Rightarrow F' = 384 N$$

بنابراین:

$$F' - F = 384 - 48 = 336 N$$

۴۹ ۱ حالت اول: از تساوی فشار در نقاط هم‌تراز داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} P_A + \rho gh = P_B \\ P_B = P_0 + \rho gh \end{array} \right. \Rightarrow P_A + \rho gh = P_0 + \rho gh \Rightarrow P_A = P_0 = 10^5 \text{ Pa}$$

حالت دوم: فرض کنیم اختلاف دو سطح مایع در لوله بیرونی از h به h' و در لوله داخلی از h به h'' برسد.

$$\left\{ \begin{array}{l} P'_A + \rho gh'' = P'_B \\ P'_B = P_0 + \rho gh' \end{array} \right. \xrightarrow{P'_A = 1/2 P_A} \left\{ \begin{array}{l} 1/2 P_A + \rho gh'' = P_B \quad (2) \\ P_B = P_0 + \rho gh' \quad (3) \end{array} \right.$$

با توجه به روابط (۱) و (۳) داریم:

$$\xrightarrow{(1), (3)} P_0 + \rho gh = P_0 + \rho gh' \Rightarrow h' = h$$

بنابراین نقطه M جابه‌جا نمی‌شود.

$$1/2 P_A + \rho gh'' = P_0 + \rho gh$$

با توجه به روابط (۱) و (۲) داریم:

$$\Rightarrow \rho g(h - h'') = 1/2 P_0 - P_0 = 0/2 P_0$$

$$\Rightarrow 1000 \times 10 \times (h - h'') = 0/2 \times 10^5$$

$$\Rightarrow h - h'' = 0/2 m = 20 \text{ cm} \Rightarrow h'' = h - 20 \text{ cm}$$

با توجه به این که، جابه‌جایی مایع در دو طرف لوله اتفاق می‌افتد، بنابراین، نقطه N

به اندازه نصف 20 cm ، یعنی 10 cm پایین می‌آید.

۵۶ ۳ ابتدا توان ورودی (کل) توربین را محاسبه می‌کنیم:

$$P_{\text{کل}} = \frac{W}{\Delta t} = \frac{mgh}{\Delta t} = \frac{\rho Vgh}{\Delta t}$$

$$\Rightarrow P_{\text{کل}} = \frac{1000 \times 9 \times 10 \times 40}{60} = 6 \times 10^4 \text{ W} = 60 \text{ kW}$$

توان مصرفی کل خانه‌های روستا برابر است با:

$$P_{\text{خروجی}} = 80 \times 600 = 48 \text{ kW}$$

بازده توربین برابر است با:

$$\text{بازده} = \frac{P_{\text{خروجی}}}{P_{\text{کل}}} \times 100 = \frac{48}{60} \times 100 = 0.8 \times 100 = 80\%$$

۵۷ ۲ اندازه نیروی $\vec{F}_N$ برابر است با:

$$mg - F_N = ma \Rightarrow 200 - F_N = 20 \times 1 \Rightarrow F_N = 180 \text{ N}$$

حالا کار نیروهای $m\vec{g}$ و $\vec{F}_N$ را در یک متر جابه‌جایی حساب می‌کنیم:

$$W_{mg} = mg \times h \times \cos 0^\circ = 200 \times 1 \times 1 = +200 \text{ J}$$

$$W_{F_N} = F_N \times h \times \cos 180^\circ = 180 \times 1 \times (-1) = -180 \text{ J}$$

بنابراین $|W_{mg}|$ به اندازه 20 J بیشتر از $|W_{F_N}|$ است.

۵۸ ۲ طول یک میله بعد از افزایش دما از رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$L_T = L_1 (1 + \alpha \Delta \theta)$$

طول نهایی دو میله یکسان است، پس داریم:

$$L_T = L_T'$$

$$\Rightarrow L_1 (1 + \alpha_{Fe} \Delta \theta) = L_1' (1 + \alpha_{Al} \Delta \theta)$$

$$\Rightarrow 6 \times (1 + 23 \times 10^{-6} \times \Delta \theta) = 6/0046 \times (1 + 11/5 \times 10^{-6} \times \Delta \theta)$$

$$\Rightarrow 6 \times 23 \times 10^{-6} \Delta \theta = 0/0046 + 6/0046 \times 11/5 \times 10^{-6} \Delta \theta$$

$$\Rightarrow 11/5 \times 10^{-6} \times (6 \times 23 - 6/0046) \Delta \theta = 0/0046$$

$$\Rightarrow \Delta \theta = 66/7^\circ \text{ C}$$

$$\Rightarrow \theta_T = \Delta \theta + \theta_1 = 66/7 + 15 = 81/7^\circ \text{ C}$$

نکته: چون دمای خواسته شده حدودی است برای راحتی در محاسبات

می‌توانیم به جای $6/0046$ در تقسیم نهایی از 6 استفاده کنیم که در انجام

محاسبات بسیار تأثیرگذار بود.

۵۹ ۳ بیشترین فشار زمانی حاصل می‌شود که ظرف از سمت

کوچک‌ترین وجه‌اش روی سطح قرار گیرد:

$$A_{\text{min}} = 50 \text{ cm}^2 \rightarrow \text{کمترین مساحت} \rightarrow \text{بیشترین فشار}$$

ارتفاع اولیه درون ظرف برابر است با:

$$V = Ah \Rightarrow 35000 = 500 \times h \Rightarrow h = 70 \text{ cm}$$

$$\Delta V_{\text{مایع}} - \Delta V_{\text{ظرف}} = V_{\text{ظرف}} + V_{\text{بیرون ریز}} \quad \text{بنابراین:}$$

$$\Rightarrow V \beta \Delta \theta - V \beta' \Delta \theta' = 3000 + Ah'$$

$$\Rightarrow 35000 \times 1/5 \times 10^{-3} \times 2000 - 37500 \times \beta' \times 2000 = 3000 + 25000$$

$$\Rightarrow 75 \times 10^5 \beta = 77000 \Rightarrow \beta = \frac{77000}{75 \times 10^5} = 1/02 \times 10^{-3} \frac{1}{\text{K}}$$

۵۳ ۱ با توجه به قضیه کار و انرژی درونی داریم:

$$\begin{cases} E_T = U_T + K_T \xrightarrow{v_T=0} E_T = U_T \Rightarrow mgh_T = 2 \times 10 \times h_T \\ E_1 = U_1 + K_1 \xrightarrow{v_1=0} E_1 = U_1 \Rightarrow mgh_1 = 2 \times 10 \times 5 \end{cases}$$

$$E_T - E_1 = W_f \rightarrow 20 \times (h_T - 5) = -fd \quad (1)$$

از طرفی مسافت پیموده شده برابر است با:

$$\begin{cases} d_1 = \frac{h_1}{\sin 37^\circ} = \frac{5}{0.6} = \frac{50}{6} \text{ m} \\ d_T = \frac{h_T}{\sin 37^\circ} \Rightarrow d_T = 2h_T \end{cases}$$

$$\Rightarrow d = d_1 + d_T = \frac{50}{6} + 2h_T \quad (2)$$

با توجه به روابط (۱) و (۲) داریم:

$$20(h_T - 5) = -f \times \left(\frac{50}{6} + 2h_T \right) = -50 - 12h_T$$

$$\Rightarrow 20h_T - 100 = -50 - 12h_T \Rightarrow 32h_T = 50 \Rightarrow h_T = \frac{50}{32} = \frac{25}{16} \text{ m}$$

۵۴ ۴ توان اولیه پمپ برابر است با:

$$P_1 = \frac{W_1}{\Delta t_1} = \frac{mg\Delta h}{\Delta t_1} = \frac{7/5 \times 10 \times 40}{30} = 100 \text{ W}$$

توان پمپ 20% درصد کاهش می‌یابد، بنابراین:

$$P_T = 0.8P_1 = 80 \text{ W} \quad P_T = \frac{W_T}{\Delta t_T} \Rightarrow P_T = \frac{m_T g \Delta h}{\Delta t_T} \Rightarrow 80 = \frac{m \times 10 \times 20}{30} \Rightarrow m = 12 \text{ kg}$$

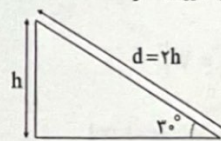
بنابراین:

$$V = \frac{m}{\rho} = \frac{12000}{1/25} = 9600 \text{ cm}^3 = 9/6 \text{ L}$$

۵۵ ۴ وقتی جسم پایین می‌آید، کار نیروی وزن باعث افزایش تندی و

کار نیروی اصطکاک باعث کاهش تندی می‌شود، بنابراین ابتدا ببینیم که در

یک جابه‌جایی قائم h ، اندازه کار کدام یک از این دو نیرو بیشتر است.

$$\sin 37^\circ = \frac{h}{d} \Rightarrow d = \frac{h}{\sin 37^\circ} = 2h$$

$$\begin{cases} W_{f_k} = -f_k \cdot d = -4 \times 2h = -8h \\ W_{mg} = +mgh = 0/5 \times 10 \times h = 5h \end{cases}$$

بنابراین، اندازه کار نیروی اصطکاک بیشتر از کار نیروی وزن است و تندی جسم

کاهش می‌یابد. (گزینه‌های (۱) و (۳) نادرست هستند)

حال محاسبه می‌کنیم که جسم برای توقف کامل، چند متر باید پایین بیاید.

طبق قضیه کار - انرژی جنبشی داریم:

$$W_T = \Delta K \Rightarrow W_{mg} + W_{f_k} + W_{F_N} = \frac{1}{2} m (v_T^2 - v_1^2)$$

$$\Rightarrow 5h - 8h = \frac{1}{2} \times 0/5 \times (0 - 9) \Rightarrow -3h = -2/25$$

$$\Rightarrow h = 0/75 \text{ m} = 75 \text{ cm}$$

بنابراین جسم قبل از این که به پایین سطح برسد، متوقف می‌شود.

با توجه به این که تمام یخ ذوب نشده است، بنابراین دمای تعادل آب و یخ برابر با صفر درجه سلسیوس است، در نتیجه داریم:

$$Q_{\text{آب}} + Q_{\text{یخ}} = 0 \Rightarrow m_1 c_1 (\theta - \theta_1) + m_2 c_2 (\theta - \theta_2) + m' L_F = 0$$

$$\Rightarrow 0.8 \times 4200 \times (0 - 60) + 0.6 \times 2100 \times (0 - \theta_p) + 0.54 \times 336000 = 0$$

$$\Rightarrow -201600 - 1260\theta_p + 181440 = 0 \Rightarrow -20160 = 1260\theta_p$$

$$\Rightarrow \theta_p = -16^\circ \text{C}$$

حجم اولیه مایع درون ظرف را محاسبه می‌کنیم: **۴ ۶۴**

$$V = Ah = 0.05 \times \frac{20}{100} = \frac{1}{10} \text{m}^3 = 10^4 \text{cm}^3$$

تغییرات حجم مایع در اثر افزایش دما را محاسبه می‌کنیم:

$$\Delta V = \beta V_0 \Delta T = 8 \times 10^{-4} \times 10^4 \times 15 = 1200 \text{cm}^3$$

حجم نهایی مایع برابر است با:

$$V_p = \Delta V + V_0 = 1200 + 10000 = 11200 \text{cm}^3$$

حجم بخش میانی ظرف برابر است با:

$$V = Ah = 0.02 \times 10^4 \times 5 = 1000 \text{cm}^3$$

با توجه به این که میزان افزایش حجم مایع (1200cm^3) از حجم بخش میانی ظرف (1000cm^3) نیز بیشتر است، بنابراین مایع وارد بخش بالایی ظرف می‌شود. حجم مایع در بخش بالایی ظرف برابر است با:

$$V_p = 11200 - 10000 - 1000 = 200 \text{cm}^3$$

بنابراین ارتفاع مایع در بخش بالایی ظرف برابر است با:

$$V_p = A_p h_p \Rightarrow 200 = 0.01 \times 10^4 \times h_p \Rightarrow h_p = 2 \text{cm}$$

بنابراین ارتفاع کل مایع درون ظرف برابر است با:

$$h' = h_1 + h_p + h_r \Rightarrow h' = 20 + 5 + 2 = 27 \text{cm}$$

بنابراین با توجه به رابطه فشار داریم:

$$\frac{P'}{P} = \frac{\rho' gh'}{\rho gh} \Rightarrow \frac{P'}{P} = \frac{\rho'}{\rho} \times \frac{h'}{h} \quad (1)$$

از طرفی با توجه به رابطه چگالی داریم:

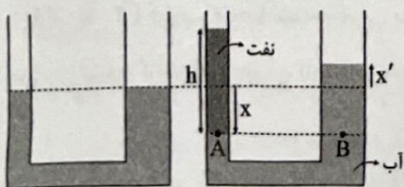
$$\rho = \frac{m}{V} \xrightarrow{\text{تایم ثابت}} \frac{\rho'}{\rho} = \frac{V}{V'} \Rightarrow \frac{\rho'}{\rho} = \frac{10000}{11200} = \frac{100}{112} = \frac{25}{28} \quad (2)$$

با توجه به روابط (۱) و (۲) داریم:

$$\frac{P'}{P} = \frac{25}{28} \times \frac{27}{20} = \frac{135}{112}$$

حجم آب جابه‌جا شده در لوله سمت راست و لوله سمت چپ با **۴ ۶۵**

یکدیگر برابر است، بنابراین:

$$\Delta V_{\text{چپ}} = \Delta V_{\text{راست}}$$

$$\rho (Ah) = \rho' (Ah) \Rightarrow \rho h = \rho' h' \Rightarrow h = \frac{\rho'}{\rho} h' \Rightarrow h = \frac{25}{28} h' \Rightarrow h = \frac{25}{28} \times 27 = 24.3 \text{cm}$$

به صورت نسبی می‌نویسیم: **۱ ۶۰**

$$\frac{Q_B}{Q_A} = \frac{m_B c_B \Delta \theta_B}{m_A c_A \Delta \theta_A} = \frac{m = \rho V}{\rho_A V_A c_A} \rightarrow \frac{\rho_B V_B c_B \Delta \theta_B}{\rho_A V_A c_A \Delta \theta_A}$$

$$\Rightarrow \frac{Q_A}{Q_B} = \frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{V_A}{V_B} \times \frac{c_A}{c_B} \times \frac{\Delta \theta_A}{\Delta \theta_B}$$

$$\Rightarrow 2 = 1/2 \times 2 \times \frac{1}{4} \times \frac{\Delta \theta_A}{\Delta \theta_B} \Rightarrow 2 = 0.125 \times \frac{\Delta \theta_A}{\Delta \theta_B} \Rightarrow \frac{\Delta \theta_B}{\Delta \theta_A} = 0.125$$

ابتدا گرمای مبادله شده در ۱۰ دقیقه اول را محاسبه می‌کنیم: **۲ ۶۱**

$$Q = mc_{\text{یخ}} \Delta \theta + mL_F + mc_{\text{آب}} \Delta \theta$$

$$\Rightarrow Q = \frac{1}{10} \times 2100 \times 20 + \frac{1}{10} \times 336000 + \frac{1}{10} \times 4200 \times 20$$

$$\Rightarrow Q = 4200 + 33600 + 8400 = 46200 \text{J}$$

$$\Rightarrow Q = 46200 \text{J}$$

توان گرمکن برابر است با:

$$P = \frac{Q}{\Delta t} \Rightarrow P = \frac{46200}{10} = 4620 \frac{\text{J}}{\text{min}}$$

مقدار گرمای لازم برای بخار شدن ۲۵ گرم از یخ برابر است با:

$$Q' = mc_{\text{یخ}} \Delta \theta + mL_F + mc_{\text{آب}} \Delta \theta + m' L_V$$

$$\Rightarrow Q' = \frac{1}{10} \times 2100 \times 20 + \frac{1}{10} \times 336000 + \frac{1}{10} \times 4200 \times 20$$

$$+ \frac{1}{10} \times 4200 \times 100 + \frac{25}{1000} \times 2268000 = 136500 \text{J}$$

بنابراین:

$$P = \frac{Q'}{\Delta t'} \Rightarrow \Delta t' = \frac{Q'}{P} \Rightarrow \Delta t' = \frac{136500}{4620} = 30 \text{min}$$

۲ ۶۲

$$\text{آب } 10^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_2} \text{آب } 0^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_1} \text{یخ } 0^\circ \text{C} \xrightarrow{Q_3} \text{یخ } -20^\circ \text{C}$$

$$\left\{ \begin{aligned} Q_1 &= mc_{\text{یخ}} \Delta \theta = 0.5 \times 2100 \times 20 = 21000 \text{J} \\ Q_2 &= mL_F = 0.5 \times 336000 = 168000 \text{J} \\ Q_3 &= mc_{\text{آب}} \Delta \theta = 0.5 \times 4200 \times 10 = 21000 \text{J} \end{aligned} \right.$$

$$\Rightarrow Q_{\text{کل}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 = 210000 \text{J}$$

بنابراین:

$$P = \frac{Q}{\Delta t} \Rightarrow \frac{Q_1}{\Delta t_1} = \frac{Q_2}{\Delta t_2} \Rightarrow \frac{42000}{1} = \frac{210000}{\Delta t_2} \Rightarrow \Delta t_2 = 50 \text{min}$$

جرم آب درون ظرف برابر است با: **۴ ۶۳**

$$m_{\text{آب}} = \rho_{\text{آب}} V_{\text{آب}} = 1 \times 800 = 800 \text{g} = 0.8 \text{kg}$$

اگر اطلاعات مربوط به آب را با اندیس (۱) و اطلاعات مربوط به مایع را با

اندیس (۲) نمایش دهیم، آن‌گاه با توجه به تعادل گرمایی بین آب و مایع داریم:

$$Q_{\text{آب}} + Q_{\text{مایع}} = 0 \Rightarrow m_1 c_1 (\theta - \theta_1) + m_2 c_2 (\theta - \theta_2) = 0$$

$$\Rightarrow 0.8 \times 4200 \times (64 - \theta) + 0.4 \times 1600 \times (64 - 85) = 0$$

۷۰ ۳ با توجه به این که U تابعی از T است، داریم:

$$\frac{U_2}{U_1} = \frac{T_2}{T_1} = \frac{410}{290} = \frac{41}{29} \Rightarrow U_2 = \frac{41}{29} U_1 = \frac{41}{29} \times 5/8 = 8/2 \text{ kJ}$$

فرایند، هم فشار است، بنابراین حجم نهایی گاز برابر است با:

$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{T_2}{T_1} = \frac{41}{29} \Rightarrow V_2 = \frac{41}{29} V_1 = \frac{41}{29} \times 7/25 = 10/25 \text{ L}$$

کار انجام شده در فرایند هم فشار از رابطه زیر قابل محاسبه است:

$$W = -P\Delta V = -4 \times 10^5 \times (10/25 - 7/25) \times 10^{-3} \\ \Rightarrow W = -1200 \text{ J} = -1/2 \text{ kJ}$$

بنابراین:

$$Q = \Delta U - W = (8/2 - 5/8) + 1/2 = 3/4 \text{ kJ}$$

۷۱ ۴ تغییرات انرژی درونی گاز در یک چرخه برابر صفر است، بنابراین:

$$\Delta U_{\text{کل}} = \Delta U_{AB} + \Delta U_{BC} + \Delta U_{CA}$$

$$\frac{\Delta U_{\text{کل}} = 0}{\Delta U_{CA} = 0} \Rightarrow \Delta U_{AB} + \Delta U_{BC} = 0$$

$$\Rightarrow W_{AB} + Q_{AB} + W_{BC} + Q_{BC} = 0$$

$$\Rightarrow W_{AB} = -(Q_{AB} + Q_{BC})$$

فرایند BC هم حجم است، پس $\Delta U_{BC} = Q_{BC}$. در این فرایند دما کاهش

یافته، بنابراین ΔU هم کاهش می یابد، پس ΔU و Q منفی است، پس:

$$Q_{BC} = -1/3 \text{ kJ}$$

بنابراین:

$$W_{AB} = -(3 - 1/3) = -1/3 \text{ kJ} = -1700 \text{ J} (*)$$

فرایند AB یک فرایند هم فشار است، بنابراین:

$$P_A = 1360 \times P_{\text{cmHg}} = 13600 \text{ Pa}$$

$$PV = nRT \Rightarrow \begin{cases} P_A V_A = nRT_A \Rightarrow V_A = \frac{n \times 8 \times 100}{13600} = \frac{n}{17} \\ P_B V_B = nRT_B \Rightarrow V_B = \frac{n \times 8 \times 400}{13600} = \frac{4n}{17} \end{cases}$$

$$\Rightarrow W = -P\Delta V \xrightarrow{(*)} -1700 = -13600 \times \left(\frac{4n}{17} - \frac{n}{17}\right)$$

$$\Rightarrow \frac{1}{8} = \frac{3n}{17} \Rightarrow n = \frac{17}{24} \text{ mol}$$

۷۲ ۴ فرایند AC یک فرایند هم فشار، فرایند CB یک فرایند هم دما

و فرایند BA یک فرایند بی دررو است. ابتدا کار در فرایند هم فشار را حساب می کنیم:

$$W_{AC} = -P\Delta V = -8 \times (2 - 5) \times 100 = 2400 \text{ J}$$

حالا کار هر یک از فرایندهای دیگر را حساب می کنیم:

$$2|W_{CB}| = |W_{AC}| \Rightarrow |W_{CB}| = 1200 \text{ J} \Rightarrow W_{CB} = -1200 \text{ J}$$

$$|W_{BA}| = |W_{AC}| \Rightarrow |W_{BA}| = 2400 \text{ J} \Rightarrow W_{BA} = 2400 \text{ J}$$

بنابراین:

$$W_{\text{کل}} = W_{AC} + W_{CB} + W_{BA} = 2400 - 1200 + 2400 = 3600 \text{ J}$$

در یک چرخه، گرمای کل قرینه کار کل است، بنابراین:

$$Q_{\text{کل}} = -W_{\text{کل}} = -3600 \text{ J}$$

با توجه به نقاط هم تراز A و B داریم:

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_{\text{نفت}} gh = \rho_{\text{اب}} \times g \times (x + x')$$

$$\xrightarrow{(*)} 0/8h = \Delta x' \Rightarrow h = 6/25x'$$

اختلاف ارتفاع سطح دو مایع در دو شاخه برابر با Δcm است، بنابراین:

$$h - (x + x') = \Delta \Rightarrow h - \Delta x' = \Delta$$

$$\Rightarrow 6/25x' - \Delta x' = 1/25x' = \Delta \Rightarrow x' = 4 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow h = 6/25 \times 4 = 25 \text{ cm}$$

۶۶ ۳ در دمای 0°C تا 20°C جسم در حالت جامد است. طبق

رابطه گرما داریم:

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow 9000 = m \times 1500 \times 20 \Rightarrow m = \frac{6}{20} = 0/3 \text{ kg}$$

واضح است که در دمای 20°C جسم جامد در حال ذوب شدن است، بنابراین

داریم:

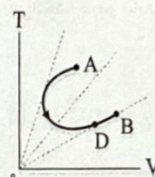
$$Q = mL_F \Rightarrow 110 - 29 = 0/3 \times L_F \Rightarrow 81 = 0/3 \times L_F$$

$$\Rightarrow L_F = \frac{810}{3} = 270 \frac{\text{kJ}}{\text{kg}}$$

۶۷ ۲ در نمودار T-V شیب نمودار گذرنده از مبدأ نمایانگر P

می باشد. هر چه شیب خط کم تر باشد، P کوچک تر است، پس ابتدا فشار

افزایش و سپس کاهش یافته است.

۶۸ ۲ بررسی عبارت ها:

(الف)

$$T = \frac{PV}{nR} \Rightarrow \begin{cases} T_a = \frac{6 \times 2}{nR} = \frac{12}{nR} \\ T_c = \frac{5 \times 4}{nR} = \frac{20}{nR} \end{cases} \Rightarrow T_c > T_a (\checkmark)$$

(ب) از آن جایی که U با T رابطه مستقیم دارد، پس می توان نتیجه گرفت:

$$U_c > U_a \Rightarrow \Delta U_{abc} > 0 \Rightarrow Q_{abc} + W_{abc} > 0$$

$$\Rightarrow Q_{abc} > -W_{abc} \Rightarrow |Q_{abc}| > |W_{abc}| (\checkmark)$$

(ج) با توجه به این نکته که U تابعی از T است، پس داریم:

$$\frac{T_c}{T_a} = \frac{U_c}{U_a} \Rightarrow \frac{20}{12} = \frac{U_c}{U_a} \Rightarrow \frac{5}{3} = \frac{U_c}{U_a} \Rightarrow U_a = \frac{3}{5} U_c (*)$$

(د) الزاماً صحیح نیست و بسته به شرایط ممکن است متفاوت باشد. (*)

۶۹ ۲ فرایند، هم دما است، بنابراین با توجه به افزایش فشار گاز

می توان نتیجه گرفت که حجم آن کاهش می یابد.

$$P_1 V_1 = P_2 V_2$$

$$\Rightarrow P_1 V_1 = 1/6 P_1 \times (V_1 - 15)$$

$$\Rightarrow P_1 V_1 = 1/6 P_1 V_1 - 24 P_1 \Rightarrow 5/6 P_1 V_1 = 24 P_1$$

$$\Rightarrow 5/6 V_1 = 24 \Rightarrow V_1 = 40 \text{ m}^3$$

دقت کنید: با توجه به مشابه بودن بارهای q_1 و q_2 و هم‌چنین یکسان بودن فاصله بین بارهای q_1 و q_2 تا بار q_3 بنابراین بزرگی نیروی وارد بر بار q_3 از طرف هر یک از بارهای q_1 و q_2 نیز برابر F است.

نیروی $\vec{F}$ را به مؤلفه‌های قائم و افقی تجزیه می‌کنیم:

$$\tan 53^\circ = \frac{F_{12}}{F_{23}}$$

$$\Rightarrow \frac{F}{3} = \frac{|q_1|}{|q_2|} \times \left(\frac{r_{12}}{r_{13}}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{F}{3} = \frac{|q_1|}{10} \times \left(\frac{r_{12}}{r_{13}}\right)^2 \quad (1)$$

از طرفی داریم:

$$\tan 53^\circ = \frac{F_{12}}{F_{13}} \Rightarrow \frac{F}{3} = \frac{F_{12}}{F_{13}} \quad (2)$$

با توجه به روابط (1) و (2) داریم:

$$\frac{F}{3} = \frac{|q_1|}{10} \times \left(\frac{F}{3}\right)^2 \Rightarrow \frac{r}{F} = \frac{|q_1|}{10} \Rightarrow |q_1| = \frac{r}{F} \mu C$$

با توجه به قانون کولن داریم:

$$F_{12} = \frac{k|q_1||q_2|}{r_{12}^2} = \frac{\sin 37^\circ \frac{r}{F}}{\frac{r_{12}}{r_{13}}}$$

$$F_{12} = \frac{9 \times 10^9 \times \frac{r}{F} \times 10^{-6} \times 10^{-6}}{\left(\frac{100}{3} \times 10^{-2}\right)^2} = 6.075 N$$

اندازه ضلع مربع را a در نظر می‌گیریم و اندازه‌های نیروهای

وارد بر بار q_4 از طرف سه بار دیگر را در حالت اول به دست می‌آوریم.

$$F_{24} = F_{34} = \frac{k|q_2||q_4|}{a^2}$$

$$F_{14} = \frac{k|q_1||q_4|}{(a\sqrt{2})^2} = \frac{k|q_1||q_4|}{2a^2}$$

اگر نیروهای وارد بر بار q_4 در حالت دوم که بار q_4 در مرکز مربع است را رسم کنیم، متوجه می‌شویم که برایندهای نیروهای وارد بر بار q_4 به سمت پایین است، بنابراین چون جهت نیرو در حالت دوم تغییر کرده است، در حالت اول برایندهای نیروهای وارد بر بار q_4 به سمت بالا است، در نتیجه داریم:

$$F = \sqrt{2}F_{24} - F_{14} = \frac{\sqrt{2}k|q_2||q_4|}{a^2} - \frac{k|q_1||q_4|}{2a^2}$$

$$\Rightarrow F = (\sqrt{2}|q_2| - \frac{|q_1|}{2}) \frac{k|q_4|}{a^2}$$

در حالت دوم که بار q_4 در مرکز مربع قرار دارد، اندازه‌های برایندهای نیروهای وارد بر بار q_4 از طرف دو بار q_2 و q_3 صفر است، اما اندازه‌های نیروی وارد بر بار q_4 از طرف بار q_1 به دلیل نصف شدن فاصله بین دو بار، ۴ برابر می‌شود.

$$F' = \frac{4k|q_1||q_4|}{2a^2}$$

فرایند AB هم‌فشار است، بنابراین:

$$W_{AB} = -P\Delta V = -P_1 \times 2V_1 = -2P_1V_1$$

در نتیجه داریم:

$$W_{\text{کل}} = W_{AB} + W_{BC} + W_{CA}$$

$$\Rightarrow 220 = -2P_1V_1 + 0 + 700 \Rightarrow -2P_1V_1 = -480 \Rightarrow P_1V_1 = 240 \quad (*)$$

حالا با کمک معادله حالت گاز کامل، دمای گاز را در نقطه C به دست می‌آوریم:

$$P_C V_C = nRT_C \Rightarrow 2P_1 \times 2V_1 = 1/5 \times 8 \times T_C \Rightarrow 6P_1V_1 = 12T_C$$

$$\xrightarrow{(*)} T_C = \frac{6 \times 240}{12} = 120 \text{ K}$$

$$\Rightarrow \theta_C = -153^\circ \text{ C}$$

$$F = \frac{q}{\Delta} \theta + 22 \Rightarrow F = \frac{q}{\Delta} \times (-153) + 22 = -243/4^\circ \text{ F}$$

نکته مهم در حل این سؤال این است که Q_H ماشین (۲)

برابر Q_L ماشین (۱) است.

برای ماشین (۱) داریم:

$$\eta_1 = \frac{|W_1|}{Q_{H_1}} \Rightarrow 0.4 = \frac{|W_1|}{Q_{H_1}} \Rightarrow |W_1| = 0.4Q_{H_1}$$

$$\eta_1 = 1 - \frac{|Q_{L_1}|}{Q_{H_1}} \Rightarrow 0.4 = 1 - \frac{|Q_{L_1}|}{Q_{H_1}} \Rightarrow \frac{|Q_{L_1}|}{Q_{H_1}} = 0.6$$

$$\Rightarrow |Q_{L_1}| = 0.6Q_{H_1} \quad (*)$$

برای ماشین (۲) داریم:

$$\eta_2 = \frac{|W_2|}{Q_{H_2}} \Rightarrow \eta_2 = \frac{|W_2|}{|Q_{L_1}|}$$

$$\xrightarrow{(*)} 0.2 = \frac{|W_2|}{0.6Q_{H_1}} \Rightarrow |W_2| = 0.12Q_{H_1}$$

$$\frac{|W_2|}{|W_1|} = \frac{0.12Q_{H_1}}{0.4Q_{H_1}} = 0.3 \Rightarrow |W_2| = 0.3|W_1|$$

بنابراین:

بنابراین W_2 ۷۰ درصد کم‌تر از W_1 است.

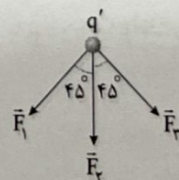
تنها عبارت «د» نادرست است.

در فرایند بی‌دررو تبادل کار داریم، پس حجم گاز نمی‌تواند ثابت بماند.

دقت کنید: اعداد داده‌شده ناقص قانون دوم ترمودینامیک به بیان ماشین گرمایی هستند ولی می‌دانیم که اگر قانون دوم ترمودینامیک به بیان ماشین گرمایی نقض شود، قانون دوم ترمودینامیک به بیان یخچالی نیز نقض می‌شود.

فرض می‌کنیم بار q' همنام با بارهای q_1 و q_2 است.

نیروهای وارد بر بار q' از طرف سه بار دیگر را رسم می‌کنیم:

$$\begin{cases} F_{1,2} = \sqrt{F^2 + F^2} = \sqrt{2}F \\ F_3 = F \end{cases} \Rightarrow F_{\text{net}} = \sqrt{2}F + F = (\sqrt{2} + 1)F$$

با توجه به قانون دوم نیوتون داریم:

$$F_{\text{net}} = ma \Rightarrow E|q| - mg = ma$$

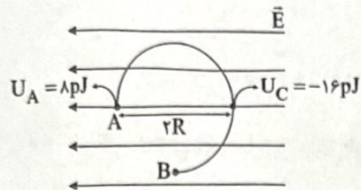
$$\Rightarrow (2 \times 10^3 \times 10^{-7}) - (2 \times 10^{-2} \times 10) = 2 \times 10^{-2} \times a$$

$$\Rightarrow (2 - 0.2) = 2 \times 10^{-2} a \Rightarrow a = 90 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

با استفاده از رابطه سرعت - جابه‌جایی در حرکت با شتاب ثابت داریم:

$$v_2^2 - v_1^2 = 2a\Delta x \Rightarrow v_2^2 - 0 = 2 \times 90 \times \frac{\Delta}{4} \Rightarrow v_2^2 = 225 \Rightarrow v_2 = 15 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

انرژی پتانسیل الکتریکی کاهش یافته است، بنابراین میدان الکتریکی به سمت چپ است.

$$\Delta U_E = -E|q|d \cos \theta \Rightarrow \Delta U_E = -E|q|2R$$

$$\Rightarrow -24 \times 10^{-12} = -E \times 1/6 \times 10^{-19} \times 0.3$$

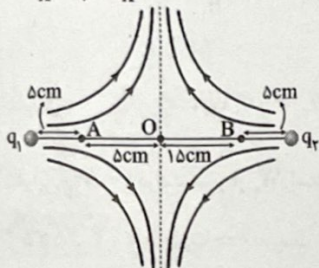
$$\Rightarrow E = \frac{24 \times 10^{-12}}{48 \times 10^{-21}}$$

$$\Rightarrow E = 5 \times 10^8 \frac{\text{N}}{\text{C}}$$

چون دو بار، همنام هستند، بنابراین برابری میدان‌های الکتریکی حاصل از دو بار، روی خط واصل دو بار و بین دو بار و نزدیک به بار کوچک‌تر صفر می‌شود، بنابراین:

$$E_1 = E_2 \Rightarrow \frac{k|q_1|}{x^2} = \frac{k|q_2|}{(30-x)^2} \Rightarrow \frac{2}{x^2} = \frac{8}{(30-x)^2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{x} = \frac{2}{30-x} \Rightarrow x = 10 \text{ cm}$$

از نقطه A تا نقطه O (بدون توجه به علامت بار) چون در جهت میدان الکتریکی حرکت می‌کنیم، پتانسیل الکتریکی کاهش و از نقطه O تا نقطه B با حرکت در خلاف جهت میدان الکتریکی، پتانسیل الکتریکی افزایش می‌یابد.

با توجه به این‌که بار منفی به سمت صفحه مثبت حرکت کرده، پس انرژی پتانسیل الکتریکی آن کاهش یافته است.

$$\Delta U_E = q\Delta V_{AB} \Rightarrow -75 = -2 \times \Delta V_{AB} \Rightarrow \Delta V_{AB} = \frac{75}{2} \text{ V}$$

با توجه به یکنواخت بودن میدان الکتریکی بین دو صفحه رسانا داریم:

$$\frac{\Delta V_{\text{کل}}}{d} = \frac{\Delta V_{AB}}{d-21} \Rightarrow \frac{90}{d} = \frac{75}{d-21}$$

$$\Rightarrow 75d = 180 \times (d-21) \Rightarrow 75d = 180d - 180 \times 21$$

$$\Rightarrow 180 \times 21 = 105d \Rightarrow d = 36 \text{ cm}$$

$$E = \frac{\Delta V_{\text{کل}}}{d} = \frac{90}{0.36} = 250 \frac{\text{V}}{\text{m}} = 250 \frac{\text{N}}{\text{C}}$$

بنابراین:

از آنجایی که اندازه برابری نیروها در دو حالت با هم برابر است، داریم:

$$F' = F \Rightarrow \frac{k|q_1||q_2|}{2a^2} = (\sqrt{2}|q_2| - \frac{|q_1|}{2}) \frac{k|q_2|}{a^2}$$

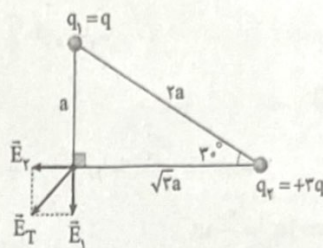
$$\Rightarrow 2|q_1| = (\sqrt{2}|q_2| - \frac{|q_1|}{2}) \Rightarrow 2|q_1| + \frac{|q_1|}{2} = \sqrt{2}|q_2|$$

$$\Rightarrow \frac{5|q_1|}{2} = \sqrt{2}|q_2| \Rightarrow \frac{5|q_1|}{2} = \sqrt{2} \times 15 \Rightarrow |q_1| = 6\sqrt{2} \mu\text{C}$$

$$\Rightarrow q_1 = -6\sqrt{2} \mu\text{C}$$

میدان‌های الکتریکی حاصل از بارهای q_1 و q_2 را در نقطه A

رسم می‌کنیم و اندازه هر یک را حساب می‌کنیم:

$$\begin{cases} E_1 = \frac{k|q|}{a^2} = E \quad (*) \\ E_2 = \frac{k|3q|}{(2a)^2} \xrightarrow{(*)} E_2 = E \end{cases}$$

بنابراین اندازه برابری میدان‌های $\vec{E}_1$ و $\vec{E}_2$ برابر است با:

$$E_1 = \sqrt{2}E_2 = \sqrt{2}E$$

در نقطه M در دو حالت داریم:

$$\begin{cases} \text{حالت (1): } \vec{E}_1 + \vec{E}_2 = \vec{E} \\ \text{حالت (2): } -\vec{E}_1 + \vec{E}_2 = -\vec{E} \end{cases} \Rightarrow \vec{E}_2 = -\vec{E}'_2$$

بنابراین اندازه بار q_2 تغییر نمی‌کند ولی علامت آن قرینه می‌شود.

$$q'_2 = q_2 + ne \xrightarrow{q'_2 = -q_2} -q_2 = q_2 + ne$$

$$\Rightarrow -q_2 = q_2 + 5 \times 10^{13} \times (-1/6 \times 10^{-19}) \Rightarrow -2q_2 = -8 \times 10^{-6}$$

$$\Rightarrow q_2 = 4 \mu\text{C}$$

اندازه میدان حاصل از بار q_2 در فاصله 6 cm از آن برابر است با:

$$E_2 = \frac{k|q_2|}{r_2^2} = \frac{9 \times 10^9 \times 4 \times 10^{-6}}{36 \times 10^{-4}} = 10^7 \frac{\text{N}}{\text{C}}$$

چون دیود D_1 در خلاف جهت جریان قرار دارد در نتیجه

اجازه نمی‌دهد که جریان الکتریکی از پایانه مثبت به پایانه منفی باتری منتقل شود، بنابراین تمام لامپ‌ها خاموش می‌مانند. (در واقع دیود D_1 در شاخه اصلی مدار قرار دارد و اجازه نمی‌دهد جریان الکتریکی عبور کند.)

نیروهای وارد بر ذره را رسم می‌کنیم:

$$\Delta Q = 6 - 5 = 1 \text{ mC}$$

$\Rightarrow$ 1 mC بار از صفحه منفی به صفحه مثبت منتقل کنیم.
 $\Rightarrow$ 1 mC بار از صفحه مثبت به صفحه منفی منتقل کنیم.

چون جرم سیم ثابت مانده است، طبق روابط زیر داریم: ۴ ۹۰

$$\rho' = \frac{m}{V} \xrightarrow[\text{ثابت: } \rho]{\text{ثابت: } m} V_1 = V_2$$

$$\Rightarrow A_1 L_1 = A_2 L_2 \Rightarrow \frac{A_1}{A_2} = \frac{L_2}{L_1} (*)$$

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \frac{\rho_2}{\rho_1} \times \frac{L_2}{L_1} \times \frac{A_1}{A_2} \xrightarrow[\text{ثابت: } \rho]{(*)}$$

$$\frac{R_2}{R_1} = \left(\frac{L_2}{L_1}\right)^2 \Rightarrow 1/4 = \left(\frac{L_1 + 0.4}{L_1}\right)^2$$

$$\Rightarrow 1/2 = \frac{L_1 + 0.4}{L_1} \Rightarrow 1/2 L_1 = L_1 + 0.4$$

$$\Rightarrow 0.5 L_1 = 0.4 \Rightarrow L_1 = 0.8 \text{ m}$$

با توجه به این که جرم سیم، ثابت است، مقاومت الکتریکی سیم را می توان از رابطه زیر به دست آورد:

$$R_1 = \rho' \rho \frac{L_1^2}{m} = 9 \times 10^{-8} \times 1.7 \times 10^{-8} \times \frac{(0.8)^2}{51 \times 10^{-3}}$$

$$\Rightarrow R_1 = 9 \times 17 \times 10^{-16} \times \frac{4}{51 \times 10^{-3}} = 12 \times 10^{-3} \Omega = 0.012 \Omega$$

۲ ۹۱

$$V = AL \Rightarrow 6 = 3 \times L \Rightarrow L = 2 \text{ cm}$$

$$\Delta q = ne = 5 \times 10^{18} \times 1.6 \times 10^{-19} = 0.8 \text{ C}$$

$$I = \frac{\Delta q}{\Delta t} \Rightarrow \Delta t = \frac{\Delta q}{I} = \frac{0.8 \times 10^{-1}}{10} = 8 \times 10^{-2} \text{ s}$$

$$v_{av} = \frac{L}{\Delta t} = \frac{2 \times 10^{-2}}{8 \times 10^{-2}} = 0.25 \frac{\text{m}}{\text{s}} = 250 \frac{\text{mm}}{\text{s}}$$

شیب نمودار $V-I$ برابر با مقاومت داخلی باتری است، بنابراین: ۲ ۹۲

$$r_B = \frac{r}{1} = 3 \Omega \xrightarrow{r_A = 1/\Delta r_B} r_A = 4/5 \Omega$$

حال برای باتری A داریم:

$$\frac{\varepsilon_A - 3}{2} = 4/5 \Rightarrow \varepsilon_A - 3 = 8 \Rightarrow \varepsilon_A = 12 \text{ V}$$

$$V_A = \varepsilon_A - I r_A \xrightarrow{V_A = 0} I = \frac{\varepsilon_A}{r_A} = \frac{12}{4/5} = \frac{15}{1} \text{ A} \quad \text{حال داریم:}$$

پیشینه توان خروجی باتری برابر است با: ۲ ۹۳

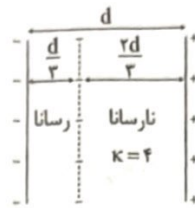
$$P_{\max} = \frac{\varepsilon^2}{4r} \Rightarrow 48 = \frac{\varepsilon^2}{4 \times 0.75} \Rightarrow \varepsilon^2 = 144 \Rightarrow \varepsilon = 12 \text{ V}$$

آمپرینج، جریان اصلی مدار را نشان می دهد، بنابراین:

$$I = \frac{\varepsilon}{R+r} = \frac{12}{3+0.75} = 3/2 \text{ A}$$

۱ ۸۶ فلز رسانا بار الکتریکی را عبور می دهد و در نتیجه عملاً فاصله

بین صفحات خازن $\frac{2}{3}$ برابر می شود.

$$\frac{C_2}{C_1} = \frac{\kappa_2}{\kappa_1} \times \frac{A_2}{A_1} \times \frac{d_1}{d_2} = 4 \times 1 \times \frac{2}{3} = 6$$

بزرگی میدان الکتریکی بین صفحات خازن برابر است با: ۱ ۸۷

$$E = \frac{\Delta V}{d} \quad V = \frac{Q}{C} \rightarrow E = \frac{Q}{Cd} \quad C = \kappa \varepsilon_0 \frac{A}{d} \rightarrow$$

$$E = \frac{Q}{\kappa \varepsilon_0 \frac{A}{d} \times d}$$

$$\Rightarrow E = \frac{Q}{\kappa \varepsilon_0 A} = \frac{27 \times 10^{-9}}{1 \times 9 \times 10^{-12} \times 25 \times 10^{-6}} = \frac{3}{25} \times 10^9$$

$$\Rightarrow E = 0.12 \times 10^9 = 12 \times 10^7 \frac{\text{N}}{\text{C}} = 12 \times 10^7 \frac{\text{V}}{\text{m}}$$

با توجه به رابطه ظرفیت خازن داریم: ۳ ۸۸

$$\begin{cases} C = \kappa \varepsilon_0 \frac{A}{d} = \varepsilon_0 \frac{A}{d} \\ k = \frac{1}{4\pi \varepsilon_0} \Rightarrow \varepsilon_0 = \frac{1}{4\pi k} \end{cases}$$

$$\Rightarrow C = \frac{A}{4\pi k d} = \frac{\pi \times 4 \times 10^{-2}}{4 \times \pi \times 9 \times 10^9 \times d} \Rightarrow C = \frac{10^{-11}}{9d}$$

وقتی خازن از باتری جدا است، بار ذخیره شده روی صفحات آن ثابت است، بنابراین:

$$U = \frac{Q^2}{2C} \Rightarrow \begin{cases} U_2 = \frac{Q^2}{2C_2} = \frac{Q^2}{2 \times \left(\frac{10^{-11}}{9d_2}\right)} = \frac{9d_2 Q^2}{2 \times 10^{-11}} \\ U_1 = \frac{Q^2}{2C_1} = \frac{Q^2}{2 \times \left(\frac{10^{-11}}{9d_1}\right)} = \frac{9d_1 Q^2}{2 \times 10^{-11}} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \Delta U = U_2 - U_1 = \frac{9Q^2}{2 \times 10^{-11}} \times (d_2 - d_1)$$

$$\Rightarrow \Delta U = \frac{9Q^2}{2 \times 10^{-11}} \times 0.2 \times 10^{-3}$$

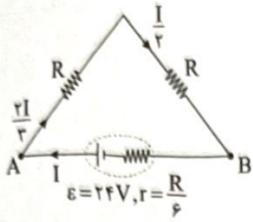
$$\Rightarrow \Delta U = \frac{9 \times (4 \times 10^{-6})^2 \times 2 \times 10^{-4}}{2 \times 10^{-11}} = 144 \times 10^{-5} = 1440 \mu\text{J}$$

می خواهیم انرژی خازن ۴۴ درصد افزایش می یابد، بنابراین: ۳ ۸۹

$$\frac{U_2}{U_1} = \left(\frac{Q_2}{Q_1}\right)^2 \Rightarrow 1/44 = \left(\frac{Q_2}{Q_1}\right)^2$$

$$\Rightarrow Q_2 = 1/2 Q_1 = 1/2 \times 5 = 2.5 \text{ mC}$$

اختلاف پتانسیل الکتریکی بین دو نقطه A و B برابر اختلاف پتانسیل الکتریکی دو سر باتری است.

$$V_{\text{باتری}} = V_{AB} \Rightarrow \varepsilon - Ir = \frac{2I}{3}(R) + \frac{I}{3}(R)$$

$$\Rightarrow 24 - \frac{IR}{6} = \frac{2IR}{3} + \frac{IR}{3} \Rightarrow 24 = \frac{8IR}{6}$$

$$\Rightarrow IR = \frac{6 \times 24}{8} = 18 \quad (2)$$

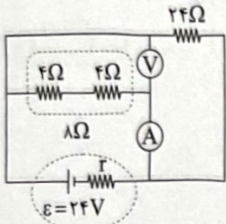
با توجه به روابط (۱) و (۲) داریم:

$$\begin{cases} RI^2 = \frac{9 \times 27}{2} \Rightarrow I = \frac{9 \times 27}{2} = \frac{9 \times 27}{18 \times 2} = \frac{27}{4} \text{ A} \\ RI = 18 \end{cases}$$

$$RI = 18 \Rightarrow R \times \left(\frac{27}{4}\right) = 18 \Rightarrow R = \frac{6 \times 18}{27} = \frac{4}{3} \Omega$$

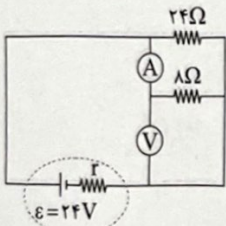
بنابراین:

۹۷ حالت اول: مقاومت ۸ اهمی توسط آمپرسنج اتصال کوتاه شده است و از مدار حذف می‌شود، بنابراین مقاومت معادل مقاومت‌های ۴ اهمی با مقاومت ۲۴ اهمی موازی می‌شود و داریم:

جریان شاخه ۸ اهمی = عدد آمپرسنج
ولتاژ دو سر مقاومت ۸ اهمی = عدد ولت‌سنج

حالت دوم: اگر جای آمپرسنج و ولت‌سنج عوض شود، مقاومت‌های ۴ اهمی توسط آمپرسنج، اتصال کوتاه می‌شوند و از مدار حذف می‌شوند، بنابراین مقاومت ۲۴ اهمی و ۸ اهمی موازی هستند و مدار کاملاً مشابه مدار حالت اول خواهد شد.

جریان شاخه ۸ اهمی = عدد آمپرسنج
ولتاژ دو سر مقاومت ۸ اهمی = عدد ولت‌سنج

بنابراین، اعداد ولت‌سنج و آمپرسنج تغییر نمی‌کنند.

۱ ۹۸

$$B_y = 10^{-5} \text{ T} \quad \vec{F}_y$$

$$v_x = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}} \quad \vec{F}_x = 2 \times 10^{-6} \text{ T}$$

$$v_y = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$F = |q|vB \sin \theta$$

$$\begin{cases} F_1 = 2 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^{-5} \times 1 = 0.4 \text{ N} \\ F_2 = 2 \times 10^{-6} \times 2 \times 2 \times 10^{-5} \times 1 = 0.12 \text{ N} \end{cases}$$

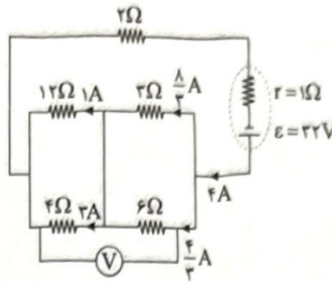
$$\Rightarrow F_T = F_1 + F_2 = 0.4 + 0.12 = 0.52 \text{ N}$$

مقاومت معادل مدار برابر است با: ۱ ۹۴

$$R_{eq} = \frac{6 \times 3}{6+3} + \frac{4 \times 12}{4+12} + 2 = 2 + 3 + 2 = 7 \Omega$$

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{27}{7+1} = 4 \text{ A}$$

جریان اصلی مدار برابر است با:

$$V_A - \left(\frac{I}{3} \times 6\right) - (3 \times 4) = V_B$$

$$\Rightarrow V_A - V_B = 8 + 12 = 20 \text{ V}$$

قبل بسته شدن کلید K ۲ ۹۵

$$R_{eq} = \frac{2R \times 6R}{2R+6R} = \frac{12R^2}{8R} = \frac{3R}{2}$$

$$V_1 = \frac{\varepsilon R_{eq}}{R_{eq} + r} = \frac{9 \times \left(\frac{3R}{2}\right)}{\frac{3R}{2} + 1} = \frac{27R}{3R+2}$$

بعد بسته شدن کلید K:

$$R'_{eq} = \frac{R \times R}{R+R} + \frac{R \times 6R}{R+6R} = \frac{R}{2} + \frac{6R}{7} = \frac{13R}{14}$$

$$V_2 = \frac{\varepsilon R'_{eq}}{R'_{eq} + r} = \frac{9 \times \left(\frac{13R}{14}\right)}{\frac{13R}{14} + 1} = \frac{36R}{4R+3}$$

تغییرات عدد ولت‌سنج برابر است با:

$$V_2 - V_1 = \frac{36R}{4R+3} - \frac{27R}{3R+2} = 9 \times \left(\frac{4R}{4R+3} - \frac{3R}{3R+2}\right)$$

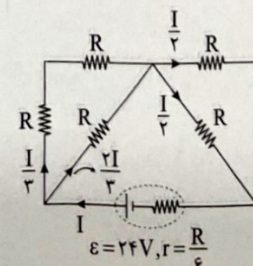
$$\Rightarrow V_2 - V_1 = 9 \times \left(\frac{12R^2 + 8R - 12R^2 - 9R}{(4R+3)(3R+2)}\right)$$

$$\Rightarrow V_2 - V_1 = 9 \times \left(\frac{-R}{(4R+3)(3R+2)}\right) = -\frac{1}{10}$$

$$\Rightarrow 90R = 12R^2 + 8R + 9R + 6 \Rightarrow R = 6 \Omega$$

جریان خروجی از باتری را I در نظر می‌گیریم، بنابراین جریان ۳ ۹۶

عبوری از هر مقاومت برابر است با:

$$P_{max} = R \left(\frac{2I}{3}\right)^2 = 54 \Rightarrow \frac{4}{9} RI^2 = 54 \Rightarrow RI^2 = \frac{9 \times 54}{4}$$

$$\Rightarrow RI^2 = \frac{9 \times 27}{2} \quad (1)$$

$$\varepsilon_{av} = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} = -NB \cos\theta L \frac{\Delta x}{\Delta t}$$

۱ ۱۰۴

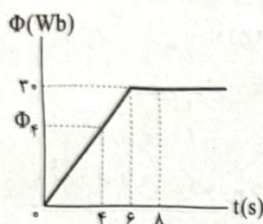
$$\Rightarrow |\varepsilon_{av}| = 1 \times 0.25 \times 1 \times 0.4 \times \frac{\Delta x}{\Delta t} = 0.1 \times \left(\frac{1}{2} at^2 + v_0 t \right)$$

$$\Rightarrow |\varepsilon_{av}| = \frac{0.1 \times \frac{1}{2} \times 3 \times 16}{4} = 0.6 \text{ V} = 600 \text{ mV}$$

۲ ۱۰۵ ۴ ثانیه دوم، یعنی بازه زمانی $t_1 = 4\text{s}$ تا $t_2 = 8\text{s}$ با توجه به

ثابت بودن شیب خط مایل داده شده، ابتدا مقدار شار مغناطیسی عبوری از پیچه در لحظه $t_1 = 4\text{s}$ را به دست می آوریم:

$$\frac{\Phi_{4-0}}{4-0} = \frac{30-0}{6-0} \Rightarrow \Phi_4 = 20 \text{ Wb}$$

سپس با استفاده از قانون فاراده داریم:

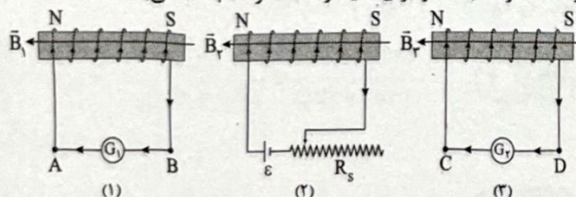
$$|\varepsilon_{av}| = -N \frac{\Phi_A - \Phi_B}{\Delta t} = 20 \times \frac{30 - 20}{4} = 50 \text{ V}$$

جریان القایی متوسط در پیچه برابر است با:

$$\varepsilon_{av} = I_{av} R \Rightarrow 50 = 25 I_{av} \Rightarrow I_{av} = 2 \text{ A}$$

۲ ۱۰۶ با حرکت لغزنده رلویستا به سمت راست، مقاومت مدار افزایش

یافته و جریان الکتریکی عبوری از سیمولوله شماره (۲) کاهش می یابد، در نتیجه میدان های القایی در سیمولوله های (۱) و (۳) باید هم جهت با میدان سیمولوله (۲) باشند، بنابراین طبق قاعده دست راست، جهت جریان برای سیمولوله (۱) از B به A و برای سیمولوله (۳) از D به C می باشد:

۳ ۱۰۷ با قطع کلید از وضعیت (۱) و آزاد شدن انرژی ذخیره شده در

سیمولوله شماره (۱)، لامپ L_1 روشن می شود و پس از مدتی به آرامی خاموش می شود. وقتی کلید در وضعیت (۲) قرار می گیرد، لامپ L_1 روشن می شود و پس از مدتی که اثر خود - القاوری القاگر در مدار پایان یافت، چون مقاومت الکتریکی سیمولوله ناچیز است، تمامی جریان از القاگر عبور کرده و لامپ L_1 نیز خاموش می شود.

۴ ۱۰۸ عبارتهای «ب» و «ه» درست هستند.

بررسی عبارتهای نادرست:

(الف) ضریب القاوری به جریان عبوری از القاگر بستگی ندارد و تابع ویژگی های ساختمانی القاگر است.

(ج) هنگامی که جریان عبوری از القاگر افزایش می یابد، انرژی در میدان القاگر ذخیره می شود.

(د) هنگامی که جریان عبوری از القاگر کاهش می یابد انرژی ذخیره شده در القاگر تخلیه می شود و تنها هنگامی که یک جریان پایا (ثابت) از القاگر عبور می کند، القاگر مانند یک مقاومت ساده عمل می کند و انرژی الکتریکی را به صورت گرما تلف می کند.

۴ ۹۹ با توجه به قاعده دست راست، میدان مغناطیسی حاصل از

جریان I در مرکز حلقه به سمت بالا می باشد.

بزرگی میدان مغناطیسی حاصل از جریان I برابر است با:

$$B_{\text{حلقه}} = \frac{\mu_0 N I'}{2R} = \frac{12 \times 10^{-7} \times 1 \times 7/5}{2 \times 5 \times 10^{-2}} = 90 \times 10^{-6} = 0.9 \text{ G}$$

با توجه به قاعده دست راست، میدان مغناطیسی حاصل از جریان I' در مرکز حلقه، دورن سو است، بنابراین:

$$B_{\text{برایند}} = \sqrt{(B_{\text{سیم راست}})^2 + (B_{\text{حلقه}})^2} = \sqrt{(4)^2 + (0.9)^2} = 4.1 \text{ G}$$

۲ ۱۰۰ حالت اول:

$$2T = mg + F_B \Rightarrow 2T = 120 \times 10^{-3} \times 10 + BI \ell \sin\theta$$

$$2T = 1/2 + 4 \times 4 \times 0/3 \Rightarrow T = 3 \text{ N}$$

حالت دوم:

$$2T' = mg + F_B' \Rightarrow 2 \times \left(\frac{T}{3} \right) = 1/2 + BI' \ell \sin\theta$$

$$\Rightarrow 3 = 1/2 + 4I' \times 0/3 \Rightarrow I' = 1/5 \text{ A}$$

درصد تغییرات جریان عبوری از میله برابر است با:

$$\frac{I' - I}{I} \times 100 = \frac{1/5 - 4}{4} \times 100 = -62.5\%$$

۴ ۱۰۱ اگر قطر سیم را D در نظر بگیریم، داریم:

$$B = \frac{\mu_0 N I}{\ell} \xrightarrow{\ell = ND} B = \frac{\mu_0 I}{D} \Rightarrow I = \frac{BD}{\mu_0}$$

$$\Rightarrow I = \frac{8 \times 10^{-2} \pi \times 2 \times 10^{-5}}{4 \pi \times 10^{-7}} = 4 \text{ A}$$

۴ ۱۰۲ با توجه به رابطه شار مغناطیسی عبوری از قاب داریم:

$$\begin{cases} \Phi_1 = B_1 (A \cos\theta_1) = 2 \times (3 \times 6) = 36 \text{ Wb} \\ \Phi_2 = B_2 (A \cos\theta_2) = -2 \times (4 \times 6) = -48 \text{ Wb} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \Delta\Phi = \Phi_2 - \Phi_1 = -48 - 36 = -84 \text{ Wb}$$

۳ ۱۰۳

$$\begin{cases} I_{av} = \frac{N \Delta\Phi}{R \Delta t} = \frac{NA \cos\theta}{R} \times \frac{\Delta B}{\Delta t} \Rightarrow I_{av} = \frac{\mu_0 AN^2}{R \ell} \times \left(\frac{\Delta I}{\Delta t} \right) \quad (1) \\ B = \frac{\mu_0 N I}{\ell} \end{cases}$$

حال تغییرات جریان عبوری از سیمولوله بین دو لحظه $t = 2\text{s}$ تا $t = 4\text{s}$ را به دست می آوریم:

$$\begin{cases} I_2 = 2 \times 2^2 - 1 = 7 \text{ A} \\ I_4 = 2 \times 4^2 - 1 = 31 \text{ A} \end{cases} \Rightarrow \Delta I = 31 - 7 = 24 \text{ A} \quad (2)$$

با توجه به روابط (۱) و (۲) داریم:

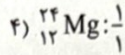
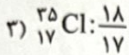
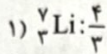
$$I_{av} = \frac{12 \times 10^{-7} \times 2 \times 10^{-2} \times 10^6}{2} \times \frac{24}{2} = 0.24 \text{ A}$$

شیمی

۱۱۱) انرژی گرمایی و نور خیره‌کننده خورشید به دلیل تبدیل هیدروژن به هلیوم در واکنش‌های هسته‌ای است.

۱۱۲) نسبت شمار نوترون‌ها به شمار پروتون‌های هر چهار ایزوتوپ مورد نظر در زیر آمده است:

۱۱۳) ۲

[ضخامت × مساحت دایره] - [ضخامت × عرض × طول] = حجم ورقه

$$\text{حجم ورقه} = [58 \times 37 / 5 \times 4] - [\pi \times (\frac{30}{2})^2 \times 4] = 6000 \text{ mm}^3$$

$$= 6000 \times (10^{-1} \text{ cm})^3 = 6 \text{ cm}^3$$

$$? \text{ atom} = 6 \text{ cm}^3 \times \frac{6 \text{ g}}{1 \text{ cm}^3} \times \frac{1 \text{ mol}}{120 \text{ g}} \times \frac{6.02 \times 10^{23} \text{ atom}}{1 \text{ mol}}$$

$$= 1.806 \times 10^{23} \text{ atom}$$

۱۱۴) ۲ عبارت‌های اول و دوم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- نوری که از ستاره یا سیاره‌ای به ما می‌رسد، نشان می‌دهد که آن ستاره یا سیاره از چه ساخته شده و دمای آن چقدر است.
- به عنوان نمونه پرتوهای فرسرخ و فرابنفش نیز جزو نور خورشید هستند.

۱۱۵) ۱ فقط عبارت «ب» درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

آ) وجود یک پروتون (۱p) در شکل‌ها نشان می‌دهد که شکل‌ها فقط می‌توانند به اتم هیدروژن و یا یکی از ایزوتوپ‌های آن مربوط باشد.

پ) از آن‌جا که انرژی با پایداری رابطه وارونه دارد، جابه‌جایی مربوط به شکل (II) نشان‌دهنده جذب انرژی توسط الکترون و کاهش پایداری آن است.

ت) در اتم هیدروژن، فقط جابه‌جایی از یکی از لایه‌های ۴، ۵، ۶ به لایه دوم، منجر به تولید یک پرتوی الکترومغناطیسی می‌شود که طول موج آن بین ۴۰۰ تا ۷۰۰ نانومتر است.

۱۱۶) ۳ در مجموع ۱۱۸ عنصر شناخته شده در جدول دوره‌ای وجود

دارد که آرایش الکترونی اتم همه آن‌ها به جز ۳۶ عنصر دسته p به زیرلایه‌ای با $l=0$ (یعنی زیرلایه s) ختم می‌شوند.

دقت داشته باشید که آرایش الکترونی اتم عنصرهای دسته‌های d و f نیز به زیرلایه s ختم می‌شود.

$$\frac{(118-36)}{118} \times 100 = 69.5\%$$

۱۰۹) ۲ با توجه به معادله جریان متناوب داریم:

$$I = I_{\max} \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right) \Rightarrow i = I_{\max} \sin\left(\frac{2\pi}{12} \times 4\right)$$

$$\Rightarrow i = \frac{\sqrt{2}}{2} I_{\max} \Rightarrow I_{\max} = \frac{i}{\frac{\sqrt{2}}{2}} = \frac{4\sqrt{2}}{2} \text{ A}$$

$$U_{\max} = \frac{1}{2} L I_{\max}^2 \Rightarrow 32 \times 10^{-2} = \frac{1}{2} L \left(\frac{4\sqrt{2}}{2}\right)^2$$

$$\Rightarrow 32 \times 10^{-2} = \frac{1}{2} L \times \frac{16}{2} \Rightarrow L = \frac{6 \times 32 \times 10^{-2}}{16} = 12 \times 10^{-2} \text{ H}$$

با توجه به رابطه ضریب القاوری داریم:

$$L = \frac{\mu_0 N^2 A}{\ell} \Rightarrow 12 \times 10^{-2} = \frac{4\pi \times 10^{-7} \times (300)^2 A}{3\pi \times 10^{-2}}$$

$$\Rightarrow A = \frac{36\pi \times 10^{-5}}{4\pi \times 10^{-7} \times 9 \times 10^4} = 10^{-2} \text{ m}^2 = 100 \text{ cm}^2$$

۱۱۰) ۲ با استفاده از رابطه میدل آرمانی، ولتاژ دو سر مقاومت R را

محاسبه می‌کنیم:

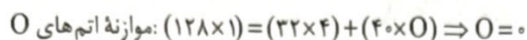
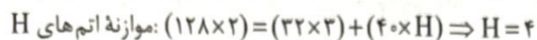
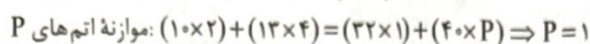
$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{N_2}{N_1} \Rightarrow \frac{V_2}{240} = \frac{60}{120} \Rightarrow V_2 = 120 \text{ V}$$

بنابراین بیشینه توان مصرفی در مقاومت برابر است با:

$$P = \frac{V_2^2}{R} = \frac{(120)^2}{60} = \frac{14400}{60} = 240 \text{ W} = 0.24 \text{ kW}$$

۱۲۲ ۲ فرمول فسفونیوم یدید را X در نظر می‌گیریم. مطابق داده‌های

سؤال می‌توان نوشت:

به این ترتیب فرمول فسفونیوم یدید به صورت PH_4I بوده و هر واحد فرمولی آن شامل ۶ اتم است.

۱۲۳ ۳ عبارت‌های اول و دوم نادرست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• اگر لایه هواکره وجود نداشت، میانگین دمای کره زمین به $-۱۸^\circ C$ کاهش می‌یافت.

• گلخانه، گیاه را از آسیب‌های ناشی از تغییر دما و آفت‌ها حفظ می‌کند.

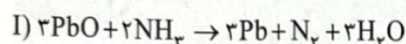
۱۲۴ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سوخت سبز، سوختی است که در ساختار خود افزون بر کربن و هیدروژن، اکسیژن نیز دارد.

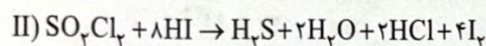
(۲) سوخت‌های سبز، زیست تخریب پذیرند.

(۳) سوخت‌های سبز به وسیله جانداران ذره‌بینی به مواد ساده‌تر تجزیه می‌شوند.

۱۲۵ ۱ معادله موازنه شده واکنش‌های مورد نظر در زیر آمده است:

مجموع ضرایب: $۳ + ۲ + ۳ + ۱ + ۳ = ۱۲$

مجموع ضرایب: $۱ + ۸ + ۱ + ۲ + ۲ + ۴ = ۱۸$

تفاوت دو عدد ۱۸ و ۱۲ برابر با عدد ۶ است.

$$126 \quad 4 \quad \frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{۳/۶ \times ۶}{(۲۲۷ + ۲۷۳)} = \frac{P_2 \times (۶ + ۲۴)}{(۱۷۷ + ۲۷۳)}$$

$$\Rightarrow P_2 = ۰/۶۴۸ \text{ atm}$$

۱۲۷ ۴ فلز M همان Cr ۲۴ بوده که کاتیون‌های Cr^{3+} و Cr^{2+}

تولید می‌کند.

بنابراین به جز فرمول M_2S که به یکی از دو صورت Cr_2S_3 یا CrS باید باشد، سایر فرمول‌های پیشنهاد شده درست است.

۱۲۸ ۲ با توجه به داده‌های سؤال، فشار ثابت است و فقط دما تغییر

می‌کند. از طرفی مطابق رابطه $\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2}$ حجم گازها متناسب با دما است.

هم‌چنین می‌دانیم که حجم گازها به مقدار و در واقع شمار مول‌های گاز نیز بستگی دارد. بنابراین هنگامی حجم گازها پس از واکنش ۲۵٪ کاهش می‌یابد

یا به عبارتی $\frac{۳}{۴}$ می‌شود که حاصل ضرب زیر برابر $\frac{۳}{۴}$ شود.

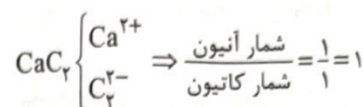
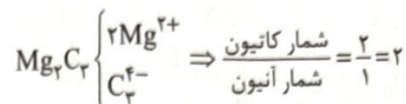
$$\frac{\text{مجموع ضرایب فرآورده (ها)}}{\text{مجموع ضرایب واکنش دهنده‌ها}} \times \frac{T_2 (K)}{T_1 (K)} = \frac{۳}{۴}$$

این مورد فقط در گزینه (۲) برقرار است.

$$\frac{۲}{۱+۳} \times \frac{۶۰۰}{۴۰۰} = \frac{۲}{۴} \times \frac{۳}{۲} = \frac{۳}{۴}$$

۱۱۷ ۲ با توجه به این‌که فرمول کاتیون‌های منیزیم و کلسیم به صورت

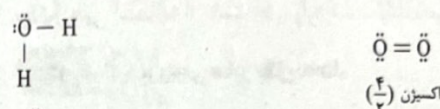
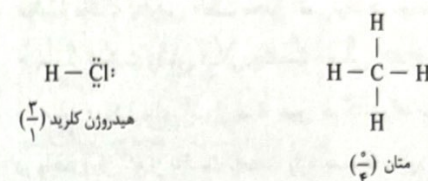
Mg^{2+} و Ca^{2+} است، می‌توان نوشت:

بنابراین نسبت مورد نظر برابر است با:

$$\frac{۲}{۱} = ۲$$

۱۱۸ ۴ ساختار لوویس هر ۶ مولکول و نسبت مورد نظر در زیر آمده است:

۱۱۹ ۳ عبارت‌های اول و دوم درست هستند.

مولکول‌های A, D, E, X به ترتیب همان N_2 , H_2O , CO_2 و O_2 هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• گیاهان نمی‌توانند گاز دواتمی N_2 را به طور مستقیم مصرف کنند. بلکه جانداران ذره‌بینی، گاز نیتروژن هواکره را برای مصرف گیاهان در خاک تثبیت می‌کنند.

• شکل؛ بر هم کنش هواکره با زیست‌کره را نشان می‌دهد.

۱۲۰ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

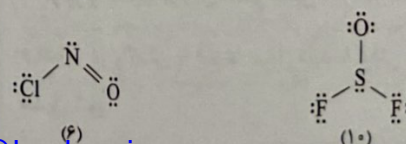
(۲) مقدار ناچیزی از هلیوم در هوا و مقدار بیشتری در لایه‌های زیرین پوسته زمین وجود دارد.

(۳) هلیوم از واکنش‌های هسته‌ای در ژرفای زمین تولید می‌شود.

(۴) حدود ۷ درصد حجمی از مخلوط گاز طبیعی را هلیوم تشکیل می‌دهد.

۱۲۱ ۲ ساختار لوویس هر دو مولکول و شمار جفت‌الکترون‌های

ناپیوندی آن‌ها در زیر آمده است:

مطابق داده‌های سؤال الکترون مبادله می‌شود.

$$a \text{ g } K_2S \times \frac{1 \text{ mol } K_2S}{110 \text{ g } K_2S} \times \frac{2 \text{ mol } e^-}{1 \text{ mol } K_2S} = b \text{ g } Mg_3N_2$$

$$\times \frac{1 \text{ mol } Mg_3N_2}{100 \text{ g } Mg_3N_2} \times \frac{6 \text{ mol } e^-}{1 \text{ mol } Mg_3N_2} \Rightarrow \frac{a}{55} = \frac{2b}{50}$$

$$\Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{2 \times 55}{50} = 3/3$$

عبارت‌های اول و سوم نادرست هستند. **۱۳۵** ۳

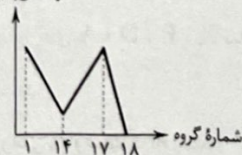
بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- با توجه به این‌که یون‌های نمک امکان عبور از غشاء را ندارند، پس از گذشت زمان کافی، هم‌چنان در سمت راست، آب و در سمت چپ محلولی از نمک خواهیم داشت. بنابراین غلظت محلول نمی‌تواند در دو سمت غشاء با هم برابر شود.
- پس از گذشت زمان کافی و ثابت ماندن ارتفاع آب در دو سمت غشاء، هم‌چنان مولکول‌های آب از غشاء عبور می‌کنند، اما شمار مولکول‌های H_2O در واحد زمان که از سمت راست وارد سمت چپ می‌شوند برابر با شمار مولکول‌هایی است که از سمت چپ وارد سمت راست می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

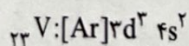
- پیشرفت صنعت الکترونیک بر اجزایی مبتنی است که از موادی به نام نیمه‌رساناها ساخته می‌شوند.
- همه مواد طبیعی و ساختگی از کره زمین به دست می‌آیند.
- عنصرهای هیدروژن و هلیوم با این‌که جزو دسته S هستند، اما نافلزند.
- نمودار زیر روند کلی واکنش‌پذیری عنصرهای موجود در دوره سوم جدول تناوبی را نشان می‌دهد:

واکنش‌پذیری

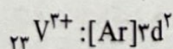
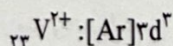

- مطابق داده‌های سؤال، عنصر X یک نافلز است. بنابراین نافلزهای گوگرد و فسفر می‌توانند جای عنصر X باشند. دقت کنید که نافلز کربن، یون تک‌اتمی تشکیل نمی‌دهد و نمی‌تواند در واکنش با دیگر اتم‌ها، الکترون بگیرد.

آرایش الکترونی اتم V به صورت زیر است: **۱۳۹** ۳

این فلز دو نوع کاتیون تک‌اتمی تشکیل می‌دهد:

عبارت‌های اول و دوم درست هستند. **۱۴۰** ۳

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- فلئور واکنش‌پذیرترین نافلز جدول دوره‌ای است.
- فلئور در واکنش با فلزها تمایل دارد با گرفتن یک الکترون به آنیون F^- تبدیل شود.

از روی جرم K^+ می‌توان جرم حل‌شونده $(K_2Cr_2O_7)$ را به **۱۳۹** ۲

دست آورد.

$$\frac{\text{جرم } K^+}{\text{جرم مولی نمک}} = \frac{2(\text{جرم مولی } K^+)}{x} \Rightarrow \frac{3/25}{x} = \frac{2 \times 39}{294}$$

$$\Rightarrow x = 12/25 \text{ g } K_2Cr_2O_7$$

$$\text{جرم آب موجود در محلول} = 62/25 - 12/25 = 50 \text{ g } H_2O$$

با توجه به انحلال‌پذیری نمک در دمای $5^\circ C$ می‌توان نتیجه گرفت که در 50 g آب حداکثر می‌توان 15 g نمک حل کرد. بنابراین جرم نمک لازم تا تشکیل محلول سیرشده برابر است با:

$$15 - 12/25 = 2/75 \text{ g}$$

۱۳۰ ۳

$$\text{ppm} = \frac{\text{جرم حل‌شونده}}{\text{جرم محلول}} \times 10^6 \Rightarrow 1200 = \frac{x}{(200 \times 10^5)} \times 10^6$$

$$x = 0.242 \text{ g } CaBr_2$$

$$? \text{ mol } Br^- = 0.242 \text{ g } CaBr_2 \times \frac{1 \text{ mol } CaBr_2}{200 \text{ g } CaBr_2} \times \frac{2 \text{ mol } Br^-}{1 \text{ mol } CaBr_2}$$

$$= 2/52 \times 10^{-2} \text{ mol } Br^-$$

۱۳۱ ۴

$$? \text{ mol } Al^{3+} = 324 \times 10^{-2} \text{ g } Al^{3+} \times \frac{1 \text{ mol } Al^{3+}}{27 \text{ g } Al^{3+}}$$

$$= 1/2 \times 10^{-2} \text{ mol } Al^{3+}$$

$$[Al^{3+}] = \frac{1/2 \times 10^{-2} \text{ mol}}{0.5 \text{ L}} = 2/4 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

در محلول آلومینیم سولفات $(Al_2(SO_4)_3)$ ، غلظت مولی یون سولفات، $\frac{3}{2}$

برابر غلظت مولی یون Al^{3+} است:

$$[SO_4^{2-}] = \frac{3}{2} \times 2/4 \times 10^{-2} = 3/6 \times 10^{-2} \text{ mol.L}^{-1}$$

عبارت‌های اول و چهارم درست هستند. **۱۳۲** ۲

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

- برای رد این عبارت می‌توان گفت که H_2O برخلاف I_2 در میدان الکتریکی جهت‌گیری می‌کند، اما نقطه جوش آن پایین‌تر از I_2 است.
- استون، حلال برخی چربی‌ها، رنگ‌ها و لاک‌ها است.

آب تصفیه‌شده در هر کدام از روش‌های سه‌گانه را باید پیش از **۱۳۳** ۴

مصرف کلرزنی کرد، زیرا با هیچ‌کدام از آن‌ها نمی‌توان میکروب‌ها را از آب آلوده جدا کرد.

فرمول شیمیایی پتاسیم سولفید و منیزیم نیتريد به صورت **۱۳۴** ۱

K_2S و Mg_3N_2 بوده و برای تشکیل هر مول از آن‌ها از عنصرهای سازنده

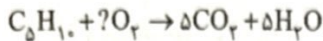
آن‌ها به ترتیب ۲ و ۶ مول الکترون مبادله می‌شود.

۱۴۸ ۱ فرض می‌کنیم مخلوط اولیه شامل a مول سیکلوپنتان (C_5H_{10}) و b مول پروپین (C_3H_4) باشد.

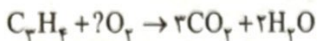
براین اساس می‌توان نوشت:

$$a(C_5H_{10}) + b(C_3H_4) = 29$$

$$70a + 40b = 29 \quad (I)$$

$$\frac{a \text{ mol } C_5H_{10}}{1} = \frac{x \text{ g فرآورده}}{(\Delta \times 44) + (\Delta \times 18)} \Rightarrow x = 310a$$

$$\frac{b \text{ mol } C_3H_4}{1} = \frac{y \text{ g فرآورده}}{(3 \times 44) + (2 \times 18)} \Rightarrow y = 168b$$

مطابق داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

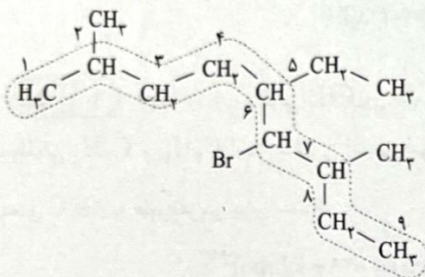
$$310a + 168b = 126/6 \quad (II)$$

از حل هم‌زمان معادله‌های (I) و (II) مقادیر a و b به دست می‌آید:

$$a = 0/3, \quad b = 0/2$$

$$\text{درصد جرمی پروپین} = \frac{0/2(40)}{29} \times 100 = 27/58$$

۲ ۱۴۹

۶- برم - ۵- اتیل - ۲، ۴- دی‌متیل نونان

$$2 + 5 + 6 + 7 = 20$$

در این ترکیب ۴ گروه CH_3 وجود دارد.

۱۵۰ ۲ عبارت‌های اول و سوم نادرست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• کوچک‌ترین مولکول آلکان موجود در نفت سفید، شامل ده اتم کربن است.

• متان، گازی بی‌بو است.

۱۵۱ ۱ هر چهار کمیت مورد نظر به دما وابسته‌اند.

۱۵۲ ۳ با توجه به رابطه $Q = mc\Delta\theta$ برای هر کدام از آزمایش‌ها

می‌توان یک تساوی در نظر گرفت:

$$I \text{ آزمایش: } m \times c_{\text{bullet}} \times (48 - 20) = a \times c_{H_2O} \times (60 - 48)$$

$$II \text{ آزمایش: } m \times c_{\text{bullet}} \times (40 - 20) = b \times c_{oil} \times (50 - 40)$$

با توجه به این‌که $c_{H_2O} = 2c_{oil}$ است، خواهیم داشت:

$$I) 28mc_{\text{bullet}} = 24ac_{oil} \quad II) 20mc_{\text{bullet}} = 10bc_{oil}$$

اگر دو طرف تساوی (II) را در عدد $1/4$ ضرب کنیم، خواهیم داشت:

$$28mc_{\text{bullet}} = 14bc_{oil}$$

بنابراین می‌توان نوشت:

$$24ac_{oil} = 14bc_{oil} \Rightarrow 24a = 14b \Rightarrow \frac{b}{a} = \frac{24}{14} = 1/714$$

۱۴۱ ۲ مقایسه میان واکنش‌پذیری چهار فلز سدیم، منیزیم، تیتیم و آهن به صورت مقابل است:

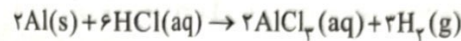
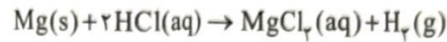

بنابراین واکنش (a) که در آن فلز واکنش‌پذیرتر Mg با ترکیب $TiCl_4$ وارد

واکنش می‌شود به طور طبیعی انجام‌پذیر است. هم‌چنین در واکنش (d) که

فلز فعال‌تر Ti با ترکیب $FeCl_4$ واکنش می‌دهد به طور طبیعی انجام می‌شود.

۱ ۱۴۲

اگر جرم منیزیم را برحسب گرم با a نشان دهیم، می‌توان نوشت:

$$\frac{a}{1 \times 24} = \frac{x}{1 \times 2} \Rightarrow a = 12x$$

$$\frac{(19/8 - a)}{2 \times 27} = \frac{(2/1 - x)}{3 \times 2} \Rightarrow \frac{19/8 - a}{9} = 2/1 - x$$

$$\frac{a = 12x}{9} \rightarrow \frac{19/8 - 12x}{9} = 2/1 - x$$

$$\Rightarrow x = 0/3 \text{ g } H_2 \Rightarrow a = 12(0/3) = 3/6 \text{ g } Mg$$

$$\%Mg = \frac{3/6 \text{ g}}{19/8 \text{ g}} \times 100 = 18/18$$

۱۴۳ ۲ عبارت‌های اول و چهارم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

• روییدیم جزو فلزهای قلیایی و بسیار فعال است و در اعماق دریاها، نمی‌توان

کلوخه‌ها و پوسته‌های غنی از این فلز را یافت.

• بستر دریاها منبعی غنی از منابع فلزی گوناگون است که انسان به تازگی آن

را کشف کرده است.

۱۴۴ ۱ پسماند سرانه سالانه فولاد، ۴۰ کیلوگرم است.

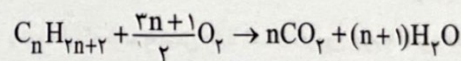
۱۴۵ ۱ شمار پیوندهای کووالانسی در آلکان‌هایی با هم برابر است که فرمول

مولکولی یکسانی داشته باشند. فرمول مولکولی دو آلکان ۲، ۴، ۶ - تری متیل پنتان

و ۳- اتیل - ۲- متیل پنتان به صورت $C_{18}H_{38}$ است.

هر شاخه متیل دارای یک اتم کربن و هر شاخه اتیل، دو اتم کربن دارد.

۱۴۶ ۴ معادله موازنه‌شده واکنش سوختن کامل آلکان‌ها به صورت زیر است:

مطابق داده‌های سؤال می‌توان نوشت:

$$\frac{3n+1}{2} = 8 \Rightarrow n = 5$$

در ادامه خواهیم داشت:

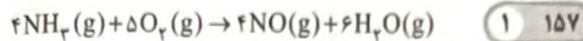
$$\frac{\text{جرم } CO_2}{\text{جرم } H_2O} = \frac{n \times 44}{(n+1) \times 18} = \frac{5 \times 44}{6 \times 18} = 2/04$$

دقت کنید که جرم آلکان مصرف‌شده، تأثیری در محاسبات ندارد.

۱۴۷ ۳ هر چه شمار اتم‌های کربن یک آلکان بیشتر باشد، تمایل آن

به بخار شدن کم‌تر است. بنابراین آلکان C_6H_{14} در مقایسه با C_5H_{12} تمایل

کم‌تری دارد تا بخار شود.

واضح است که ماده (۱) واکنش دهنده و ماده (۲) فراورده است. از آنجا که تغییرات مول ماده (۱) در ۳۰ ثانیه برابر با ۵/۶ و برای ماده (۲) برابر با ۸/۴ است می توان نتیجه گرفت که ضریب فراورده (۲)، ۱/۵ برابر ضرایب واکنش دهنده (۱) است. یعنی ماده های (۱) و (۲) به ترتیب NH_3 و H_2O هستند.

$$4\text{NH}_3 + 5\text{O}_2 \rightarrow 4\text{NO} + 6\text{H}_2\text{O}$$

$$10 - 4x \quad A - 5x \quad 4x \quad 6x$$

$$\Rightarrow \text{ماده } 10: (4x + 6x) - 5/4 = 10 - 4x$$

$$\Rightarrow x = 1/11 \text{ mol} \Rightarrow b = 10 - 4(1/11) = 5/6, d = 6(1/11) = 6/6$$

$$10: \bar{R}_{\text{NH}_3} = 4\bar{R} \text{ واکنش} \Rightarrow 4(3) = \frac{a-b}{\frac{10}{6}} \Rightarrow a-b=2$$

$$\Rightarrow a = 5/6 + 2 = 7/6$$

$$\bar{R}_{\text{H}_2\text{O}} = 6\bar{R} \text{ واکنش}$$

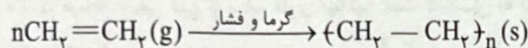
$$\Rightarrow 6(2) = \frac{d-c}{\frac{10}{6}} \Rightarrow d-c=3 \Rightarrow c = 6/6 - 3 = 3/6$$

$$\frac{a+d}{b+c} = \frac{7/6 + 6/6}{5/6 + 3/6} = 1/54$$

عبارت های سوم و چهارم درست هستند. ۲ ۱۵۸

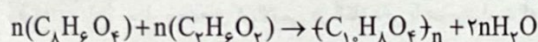
بررسی عبارت های نادرست:

- در ساختار پلی وینیل کلرید، اتم Cl وجود دارد و نمی توان آن را هیدروکربن در نظر گرفت.
- معادله واکنش پلیمری شدن اتن را به صورت زیر نمایش می دهند:

مطابق ساختار داده شده فرمول PET به صورت ۴ ۱۵۹

$(\text{C}_{10}\text{H}_8\text{O}_4)_n$ است.

از روی جرم PET می توان جرم آب تولید شده را به دست آورد.

$$\frac{120 \text{ g PET}}{192n} = \frac{x \text{ g H}_2\text{O}}{2n \times 18} \Rightarrow x = 22/5 \text{ g H}_2\text{O}$$

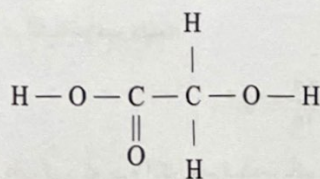
مجموع جرم فراورده ها برابر است با:

$$120 + 22/5 = 142/5 \text{ g}$$

با توجه این که بازده واکنش ۸۰٪ است، مجموع جرم واکنش دهنده ها برابر است با:

$$142/5 \times \frac{100}{80} = 237/5 \text{ g}$$

ساختار مونومر پلیمر A به صورت زیر است: ۲ ۱۶۰

$$\Delta H = 2\Delta H(\text{O} - \text{H}) + 2\Delta H(\text{C} - \text{H}) + 2\Delta H(\text{C} - \text{O})$$

$$+ \Delta H(\text{C} - \text{C}) + \Delta H(\text{C} = \text{O}) = 2(465 + 415 + 360)$$

$$+ 250 + 750 = 2580 \text{ kJ}$$

شیمی دان ها به کار برحن آنتالپی های پیوند را برای ۱ ۱۵۳

تعیین ΔH واکنش هایی مناسب می دانند که همه مواد شرکت کننده در آن ها به حالت گازند، مانند واکنش اول.

ترکیب داده شده گروه عاملی کتونی دارد و فرمول مولکولی آن ۳ ۱۵۴

به صورت $\text{C}_{15}\text{H}_{16}\text{O}$ بوده و در زردچوبه وجود دارد. هر مولکول از این ترکیب دارای ۴ پیوند دوگانه کربن - کربن ($\text{C}=\text{C}$) است که در اثر واکنش با ۴ مول گاز هیدروژن، به پیوندهای یگانه کربن - هیدروژن ($\text{C}-\text{H}$) و کربن - کربن ($\text{C}-\text{C}$) تبدیل می شود. سایر پیوندها دست نخورده باقی می مانند. در صورتی که یک مول از این ترکیب با هیدروژن کافی واکنش دهد، ΔH واکنش به صورت زیر به دست می آید.

$$\Delta H (\text{واکنش}) = \left[\text{مجموع آنتالپی پیوندهای تشکیل شده جدید} \right] - \left[\text{مجموع آنتالپی پیوندهای شکسته شده} \right]$$

$$\Delta H (\text{واکنش}) = [4\Delta H(\text{C}=\text{C}) + 4\Delta H(\text{H}-\text{H})]$$

$$- [4\Delta H(\text{C}-\text{C}) + 8\Delta H(\text{C}-\text{H})] = [4(614) + 4(436)]$$

$$- [4(348) + 8(415)] = -512 \text{ kJ}$$

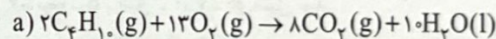
$$? \text{ kJ} = 86/4 \text{ g C}_{15}\text{H}_{16}\text{O} \times \frac{1 \text{ mol C}_{15}\text{H}_{16}\text{O}}{216 \text{ g C}_{15}\text{H}_{16}\text{O}}$$

$$\times \frac{512 \text{ kJ}}{1 \text{ mol C}_{15}\text{H}_{16}\text{O}} = 204/8 \text{ kJ}$$

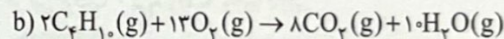
تفاوت فرمول مولکولی CH_4 و C_7H_8 ، دو برابر تفاوت فرمول ۱ ۱۵۵

مولکولی C_7H_8 و C_7H_{10} است. بنابراین آنتالپی سوختن بخار C_7H_{10} در دمای 25°C به طور تقریبی برابر است با:

$$-2230 - \frac{1}{4}(2230 - 890) = -2900 \text{ kJ.mol}^{-1}$$

$$\Delta H = 2(-2900) = -5800 \text{ kJ}$$

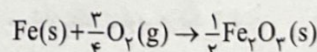

$$\Delta H = ?$$

آنتالپی واکنش (b) بیشتر از آنتالپی واکنش (a) است. زیرا سطح انرژی $\text{H}_2\text{O}(\text{g})$ بالاتر از $\text{H}_2\text{O}(\text{l})$ است. تفاوت آنتالپی دو واکنش (a) و (b) به اندازه آنتالپی تبخیر ۱۰ مول آب است:

$$\Delta H_b = -5800 + 10(41) = -5390 \text{ kJ}$$

معادله واکنش هدف به صورت زیر است: ۴ ۱۵۶

برای رسیدن به واکنش هدف، کافیسیت واکنش (I) را وارونه و ضرایب آن را در $\frac{1}{4}$ ضرب کنیم، ضرایب واکنش (II) را در $\frac{1}{4}$ ضرب کنیم و ضرایب واکنش (III) را در $\frac{3}{4}$ ضرب کنیم. سپس هر سه واکنش را با هم جمع کنیم:

$$\Delta H(\text{هدف}) = \frac{-1}{4}\Delta H_I + \frac{1}{4}\Delta H_{II} + \frac{3}{4}\Delta H_{III}$$

$$\Delta H(\text{هدف}) = \frac{-1}{4}(-322) + \frac{1}{4}(-289) + \frac{3}{4}(-572)$$

$$= 161 - 144/5 - 429 = -412/5 \text{ kJ}$$